nedeljski
Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo
Cena 70 lir

TRST, nedelja, 30. avgusta 1970

Leto XXVI - Št. 193 (7687)

Konferenca neuvrščenih v Lusaki

Lusaka, glavno mesto Zambije, ene izmed najmlajših afriških držav, bo prihodnje dni, od 8. do 12. septembra, prizorišče tretjega zbora najvišjih predstavnikov neblokovskih držav v sedanjem desetletju. Glede na vlogo in zlasti glede na cilje, ki so si jih postavile neuvrščene države, bo konferenca v Lusaki nedvomno pomenila važen dogodek leta, ki bo močno odmeval v celotnem mednarodnem življenju.

Kakor je bila razdelitev sveta na dva nasprotujoča si vojaška bloka ena izmed poglavitnih značilnosti v prvem obdobju povojnega razvoja mednarodnih odnosov, prav tako je pojav in nastop ter čedalje večja uveljavitev vseh tistih sil, ki nasprotujejo taki razdelitvi, poglavitna značilnost v razvoju mednarodnih odnosov v desetletju, ki je za nami. Kakor je namreč politika sile, sklicevanje na lastno oboroženo moč, često tudi uporaba te vojaške moči, ena izmed najbolj očitnih lastnosti blokov, je po drugi strani politika, ki jo izvajajo neblokovske, ali kakor se še imenujejo, nevezane, oziroma neuvrščene države, bistveno nasprotje politiki sile in blokov. Neuvrščene sile izhajajo iz spoznanja, da bi v sedanjih mednarodnih razmerah morebitna nova vojna — z uporabo strahovitega atomskega orožja — pomenila splošno razdejanje in uničenje sveta, zato svojo politiko gradijo na načelu, da vojna in tudi politika sile, ki je vedno vir vojne, ne more in ne sme biti sredstvo za urejanje spornih mednarodnih zadev in odnosov med narodi in državami. Zato je miroljubnost eno izmed poglavitnih, temeljnih načel vseh tistih držav, ki se niso hotele in se tudi nočejo podrediti blokom in njihovi politiki.

Neuvrščene države — med njimi ima Jugoslavija zlasti aktivno in pomembno vlogo, — sodijo, da je politika sile, pritiska, vmešavanja v notranje zadeve drugih držav, podrejanja drugih narodov, tista metoda, ki je bila vladajoča v času kolonialnega gospostva nad svetom in splošne prevlade malega števila velikih sil nad drugimi narodi. Po vojni pa se je podoba sveta povsem spremenila, namesto nekdanjega kolonialističnega sistema se je po zaslugi osvobodilnih gibanj pojavila v mednarodnem življenju vrsta novih neodvisnih držav na obširnih območjih Azije in Afrike. Vse te države, pa tudi vse druge male in srednje države, so v neprestani nevarnosti, da bi izgubile neodvisnost zaradi težnje velikih blokovskih sil, da jih spravijo pod svoj «dežnik».

Prvič se je zamisel o skupnosti narodov, ki ne bi bili podrejeni blokovskim silam, pojavila na azijskih tleh, ko so najvišji predstavniki azijskih in afriških držav na znani Bandunški konferenci, sprejeli načela o politiki miroljubnega sožitja. Ta načela, ki prepovedujejo vojno in zavračajo blokovsko delitev sveta, zahtevajo hkrati popolno neodvisnost in enakopravnost vseh narodov, malih in velikih. Bandunška konferenca, ki je postavila prve temelje nove politike, pa je obsegla le del sveta, omejena je bila zgolj na Azijo in Afriko. Politika miru, enakopravnosti in neodvisnosti narodov pa mora biti, če se hoče uveljaviti, splošna, zajeti mora vse celine sveta.

To zgodovinsko nalogo je opravila beograjska konferenca leta 1961, ki je zbrala vse tedanje nevezane države in izdelala jasen in celovit sistem politike nevezanih držav. Odtlej se ta politika in njena načela vse bolj uveljavljajo v mednarodnem življenju pod imenom miroljubna aktivna koeksistenca ali sožitje. V Beogradu so predstavniki neuvrščenega sveta postavili v vsej ostrini veliko dilemo našega časa: ali vojna, ali miroljubno sožitje med narodi. Ker pa vojna z atomskim orožjem pomeni katastrofo za svet, ni druge izbire razen miroljubnega mednarodnega sodelovanja, to pa mora sloneti na načelih neodvisnosti in enakopravnosti vseh narodov. Velike sile, ki si skušajo podrediti svet, nimajo pravice same odločati o takih vprašanjih, kot so vojna in mir, brez udeležbe vseh drugih narodov, kajti tudi ti bodo enako čutili vse posledice morebitne atomske vojne, ki bi jo sprožila blokovska nasprotja. V Beogradu so zato sklenili, da morajo pri vseh mednarodnih zadevah, še posebej pri reševanju poglavitnih vprašanj, sodelovati enakopravno tudi mali narodi, ki lahko pripomorejo, da razvoj stopi na drugačna pota, kot jih lahko uberejo velike sile.

Po Beogradu je tri leta pozneje nova konferenca predstavnikov neuvrščenih držav v Kairu izdelala obsežen program za delovanje vseh neblokovskih sil na temeljih in načelih, ki so jih sprejeli na beograjski konferenci. Odtlej so se neuvrščene države pojavljale v mednarodnem življenju ne toliko kot odločujoč vojaški pač pa kot dragocen moralno politični dejavnik, ki je bil ves usmerjen k naporom za zmago miroljubnih načel v mednarodnem življenju.

Od Kaira do danes so se razmere na svetu močno spremenile. Po kubanski krizi leta 1962, ki je pripeljala svet prav do roba nove vojne, se vodilni sili blokov, ZDA in Sovjetska zveza, zavestno in skrbno izogibljeta priti v medsebojnih odnosih v tak položaj, ki bi sprožal nevarnost medsebojnega spopada. Začelo se je obdobje miroljubnega dogovarjanja in pogajanja med velikimi silami. Toda tisto, kar velja za njune medsebojne odnose, ne velja tudi za njuna stališča do vseh drugih, zlasti malih držav. Tu so še vedno sila, pritisk, pa tudi orožje edino sredstvo s katerim nastopata atomski sili proti malim in šibkim narodom, da bi jim vsilili svoja stališča in svojo politiko. Primerov za to je več kot preveč, od Vietnama do Češkoslovaške. Očitno je, da veliki sili še nadalje skušata urejati medsebojne zadeve in dosegati koristi na ramenih drugih, se pravi malih in nemočnih.

Sedanji trenutek v mednarodni stvarnosti označuje zato nenehna nevarnost, ki grozi neodvisnosti malim narodom zaradi take politike velikih sil. V takem ozračju tudi kolonializem skuša utrditi svoje postojanke. Vrhu tega je za sedanji čas pomembna čisto nova okoliščina, ko se namesto dveh pojavlja in čedalje bolj uveljavlja tretja velika sila, ki išče svoj prostor na svetu — Kitajska. Njen vstop v mednarodno življenje kot velike sile teče v znamenju navzkrižnega spopadanja vseh treh sil v velikem trikotniku Washington — Moskva — Peking.

Kaj naj v takem spremenjenem mednarodnem položaju ukrenejo vse male in neuvrščene države? Kakšna naj bo njihova usmeritev v prihodnjem obdobju, kako najbolj zaščititi ne samo mir ampak tudi neodvisnost in samostojen razvoj vseh malih narodov? Ta in mnoga druga vprašanja, med njimi tudi vprašanje prepada med razvitimi in zaostalimi, bogatimi in revnimi, bodo predmet razprav in sklepov na tretji vrhunski konferenci neuvrščenih držav v Lusaki.

DRAGO KOSMRLJ

V PONEDELJEK PRIČNE SENAT OBRAVNAVATI DEKRET O KONJUNKTURI

Vladni ukrepi povzročili prvi val zvišanja cen

V sredo in četrtek bo Colombo predsedoval prvim sestankom o reformi zdravstva in o stanovanjih

RIM, 29. — V ponedeljek se sestane senat in bo pričel obravnavati vladni zakonski dekret o povišanju davkov in o ukrepih za pospešitev proizvodnje, ki je sicer že stopil v veljavo, katerega pa mora v ustavno določenem roku odobriti parlament, drugače njegova veljava zapade. Seveda ob obstoječi vladni večini levega centra taka možnost ne obstaja, vendar pa bo razprava zelo zanimiva, saj bodo med njo prišle do izzraza številne kritike vladnih ukrepov, ki niso brez osnove.

Vladni ukrepi so že povzročili prvi val izvišanja cen nekaterih izdelkov, ki so neposredno vključeni v seznam novih obdavčitev, obstaja pa nevarnost verižne reakcije, ki lahko zajame tudi izdelke, ki nimajo nobene neposredne zveze.

Kilogram banan je po novem dražji za 20-30 lir, steklenica viskija ali vodke pa kar 360 lir več pri litru v zvezi z dražjo zalepko, domačega žganja pa za 90 lir.

Zvišanje IGE za luksuzne izdelke se zaračunava dvakrat, pri prehodu od proizvajalca do grosista in od tega do trgovca na drobno, zaradi česar računajo, da so se cene zlatih in platinskih izdelkov zvišale za 18-19 odst. na prejšnje cene, izdelki iz dragih kamnov in antikvarični predmeti pa za 25-27 odstotkov. Fotografski aparati, televizorji, plošče so dražji za 13-14 odst., parfum in kozmetični izdelki za 25 odst.

Že včeraj je prišlo do zapore konjskih dirk, ker so zelo zaostrili davek na to vrsto hazardne zabave. Dosedaj je od 100 lir stav šlo v žepe dobitnikov 94 lir, odslej pa bo šlo samo 76 lir, ker bo preostalih 24 lir pobrala država, ki računa na dohodek 15 milijard na leto.

Telefon bo prihodnje leto dražji in bo običajna trimesečna tarifa, ki doseže okoli 10.000 lir, dražja za 200 lir. Za avtoceste pa je mehanizem drugačen, ker mora cestnine določiti ministrstvo za promet, ki se še ni izreklo. Prav gotovo pa bodo družbe, ki upravljajo avtoceste, zahtevale, da se 10-odstotni višji davek prevrže na breme koristnikov. Šoferji morajo v šestdesetih dneh plačati zvišani davek na šoferske izkaznice in to v višini 700 lir v odnosu na zadnje četrtletje. Ne bodo se zvišale tarife za javne prevoze, ki jih nadzoruje vlada ali lokalne ustanove, zelo verjetno pa tarife taksistov, ki zahtevajo ali zvišanje tarif ali pa bencin po znižanih cenah. Za potne liste pa bo treba v dveh mesecih plačati dodatno takso v višini 1250 lir za razdobje avgust - december.

V kratkem mora priti do ukrepov, da se z novimi sredstvi reši dramatični položaj bolnišnic in zavarovalnih ustanov. Predsednik vlade Colombo bo v sredo in četrtek predsedoval medministrskim sestankom, ki bodo posvečeni vprašanjem zdravstvega zavarovanja.

Združenje italijanskih žena UDI je kritično ocenilo vladni dekret, saj so se zvišali izdatki za nekatere bistvene potrebe družin in se ponovno prizadene delavce in njih družine, medtem ko se na noben način ne udari po špekulantih in davčnih utajevalcih. UDI in njene periferične organizacije izražajo zaskrbljenost vseh italijanskih žena za ponovno in neizbežno zvišanje življenjskih stroškov ter bodo pričeli javno razpravo po vsej državi.

V uvodniku lista «Lavoro nuovo» piše član vodstva PSI Paolo Vittorelli, da so socialisti pristali na sodelovanje pri odgovornosti za sestavo politike omejevanja izdatkov. Njih sodelovanje je bilo odločujoče in je zasluga socialistov, da se niso zvišale cene za javne usluge, kot so električne tarife, naročnina za RAI-TV, železniške in poštne tarife. Vittorelli nadalje pravi, da je zasluga socialistov, da se je v pričakovanju davčne reforme zvišal direktni davek samo za one, ki prejemajo več kot 5 milijonov dohodkov na leto in da se je ohranil odnos konjunktura - reforme, tako da je vlada sklenila, da se prično že 2. in 3. septembra pripravljalni sestanki o reformah zdravstva in o stanovanjih.

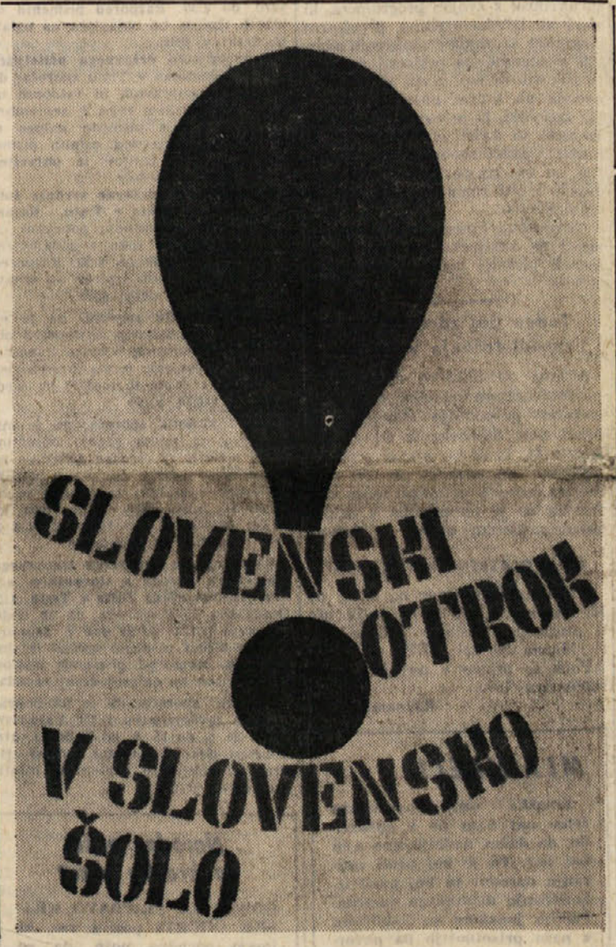

Treba je spremeniti metode upravljanja

Položaj se lahko primerja z nekaterimi družinami, ki so živele na lahko in ki so sedaj na robu prepada: dolgovi povsod, mesečna plača izgine že v prvih dneh, gospa ima morda zelo lepe obleke, toda upniki so stalno na vratih. Nekega lepega dne pa gospodar odloči: treba je narediti red. Napravi samo en velik dolg (da poteši nestrpno množico upnikov) in od sedaj naprej je treba plačevati najemnino prvega, zmanjšati izdatke, prenehati z zapravljanjem za zabave, izdati skratka toliko, kot se ima.

V primernem sorazmerju je tudi hišni gospodar Colombo uporabil približno isto tehniko, da bi uredil finančni položaj zapravljivi družini Italiji. Izkušnje uče, da lahko ta operacija tudi uspe, vendar pa samo pod strogim pogojem, da se od sedaj naprej radikalno spremeni življenje zapravljive družine, oziroma sistem javnega upravljanja.

Če prenehamo z metaforo, moramo priznati, da vlada v resnici ni imela velikega maneverskega prostora za reševanja državnih financ. Žal je naglo zbiranje sredstev zahtevalo, da se posluži tradicionalnega sredstva posredne davčne obdavčitve. Res pa je tudi, da kljub vsem dobrim namenom, obsežni vladni dekret pomeni — kot je to ugotovila CGIL — zmanjšanje stvarnih dohodkov delavcev in da odpira vrata za deflacijsko politiko.

Gre za plačilo cene sistemu, ki je vedno nagrajeval špekulacije, ki je podpiral priviligirane kroge na škodo javnega interesa, ki tudi v tem položaju ni sposoben, da bi udaril po davčnih utajah, begu kapitala in proti večjemu kapitalističnemu profitu. Kadar skrajna desnica obtužuje vlado, da ni izbrala te poti, ima prav. Točno je, kot pravijo psiupovci, da se «vzame delavcem, da bi se dalo kapitalistom».

Da pa se spremeni in spre obrne to stanje, ni dovolj da Colombo zamenja Rumorja in je treba izpremeniti celotni sistem, celotno strukturo italijanske države. Levi center Colomba v sedanji stvarnosti ne more narediti nič drugega, kot je naredil in torej spoštovati stoletne tradicije oblasti v Italiji, da odvzame revnim brez oblasti in da bogatim, ki pogojujejo središča oblasti.

Treba je torej spremeniti metodo. Predvsem je treba uresničiti novo metodo, ki se imenuje programiranje in ki je nastala z levim centrom. Gospodarsko in ozemeljsko načrtovanje se je rodilo z levim centrom in bi moralo predstavljati veliko novost levega centra ter izraz konkretne volje, da se prenove strukture italijanske države. Treba je priznati Fanfaniju, da je bil prerok, ko je označil petletni program Pieracinija za «sanjsko knjigo», saj je od popuščanja do popuščanja prišlo do popolne opustitve prvotne naloge programiranja.

Sedaj se dogaja tako kot pri družini, ki je zadolžena do grla in ki ji ne ostane nič drugega, kot da napravi nov veliki dolg, toda rešila se bo le, če bo spremenila način svojega življenja. Treba je spremeniti metodo, voditi novo politiko in v resnici izvajati socialne reforme, ki so seveda tudi drage, vendar cenejše kot sedanji dolg, ki ga plačujemo samo v upanju, da bomo preživeli in to brez drugih rezultatov.

O teh težnjah govori glasilo PSI «Avanti» v uvodniku, katerega avtor je verjetno Giolitti, ki se kot minister za proračun zaveda nepopularnosti sedanjih ukrepov. List piše, da obstaja sedaj nova velika priložnost za uveljavljanje programiranja, ki ni samo odločitev, temveč nujnost, če se noče pasti v nevarne zavoje cikličnih kriz, inflacionističnih nevarnosti in ekonomskega alarmizma, kar ustvarja ugodna tla za vsakovrstne avanture.

Vlada se je obvezala, da bo sporedno s sedanjimi gospodarskimi ukrepi pričela obravnavati tudi reforme in je že napovedala, da se bo v nekaj dneh pričela razgovarjati s sindikati, ki so povsem upravičeno nezadovoljni. To bo priložnost, da dokaže svojo dobro politično voljo in da se ugotovi, če bodo napredne sile — ki prav gotovo obstajajo v Colombovi vladi — prevladale nad nazadnjaškimi, ki pa jih prav tako v isti vladi ne manjka.

M. D.

WASHINGTON IN BLIŽNJI VZHOD

Opozorilo Huseina palestinskim gverilcem

Izrael za pogajanja o miru brez govora o umiku čet

AMAN, 29. — Jordanski kralj Husein je danes v posebni poslanici po televiziji opozoril palestinsko odporniško gibanje, naj ne skuša razbiti enotnosti države. Husein je poudaril, «da je položaj resen in da zahteva od vsakega Arabca izredno prisebnost». Dejal je še, da bodo preprečili vsak poskus razbitja narodne enotnosti in uničenja državne celovitosti. Glede sprejema Rogersovega načrta je Husein podčrtal, da to lahko pripelje do uveljavitve resolucije varnostnega sveta, ki predvideva «popoln umik Izraela iz zasedenih področij in zagotavlja pravice palestinskemu narodu».

Predstavnik ameriškega zunanjega ministrstva je danes izjavil, da je zamisel Nixonove uprave o ustanovitvi ameriško-sovjetskega kontingenta za vzdrževanje miru na Bližnjem vzhodu po morebitnem podpisu sporazuma med Izraelom in Arabci zbudila zanimanje v krogih OZN in pri nekaterih vladah. Hkrati je izjavil, da ZDA niso o tem ničesar neposredno govorile z Izraelom, Egiptom in Jordanijo.

To washingtonsko zamisel je danes podprl «New York Times», ki v svojem uvodniku piše, da predstavlja predlog Bele hiše o ustanovitvi na Bližnjem vzhodu ameriško - sovjetskega kontingenta pozitivno pobudo. List pravi, da je treba pomisliti, predvsem na najbolj občutljivo točko na izraelsko - egiptovski meji, in sicer na področje Sharm El Sheik ob vhodu v Akabski zaliv v primeru umika izraelskih čet z zasedenih področij. «New York Times» dodaja, da bi ameriška udeležba v kontingentu Združenih narodov v tem kraju pripravila Izraelce, da se umaknejo in bi bila s tem olajšana dosega sporazuma med Kairom in Tel Avivom.

Iz New Yorka poročajo, da je jordanska vlada poslala varnostnemu svetu pismo, v katerem obtožujejo Izrael, da je včeraj izvršil premišljene napade proti jordanskemu ozemlju, ki so povzročili med civilisti dva mrtva in šest ranjenih. Jordanska vlada pravi, da hoče Izrael s temi svojimi napadi sabotirati mirovne razgovore v New Yorku.

V Jeruzalemu pa je izrazil minister Galili danes izjavo po radiu, da bi znalo priti na posrednih arabsko - izraelskih razgovorih v New Yorku do takšnega položaja, «ki bi opravičil Izrael, da zapusti pogajanja». To bi se lahko zgodilo, če bi npr. Arabci hoteli na vsak način razpravljati o teritorialnih vprašanjih in o načrtih za umik izraelskih sil z zasedenih področij, preden bi izjavil, da so resno pripravljeni skleniti mir.

Po včerajšnjem zaključku zasedanja Arabskega narodnega sveta in sklepih, ki so bili sprejeti, je današnji kairski dnevnik «Al Ahram» napisal, da bo Egipt še naprej dajal popolno podporo palestinskemu odporniškemu gibanju. List nato omenja nekatere točke iz poročila, ki ga je imel na zasedanju Jaser Arafat. Ta je med drugim dejal, da si egiptovska revolucija prizadeva zagotoviti pomoč odporniškemu gibanju, da bo Egipt še naprej pomagal Palestincem, da so egiptovske pobude v skladu s svojo revolucionarno politiko, da so Egipčani in Palestinci prepričani, da sprejem ali zavrnitev ameriške pobude ne predstavlja nobene nevarnosti za palestinsko revolucijo in njen napredek.

Partizani oblegajo Phnom Penh

SAJGON, 29. — V Južnem Vietnamu se je izredno povečala dejavnost osvobodilnih sil proti ameriški in sajgonski vojski. Ameriško vojaško poveljstvo meni, da se bodo napadi osvobodilne fronte v prihodnjih dneh še bolj zaostrili. Včeraj so edinice osvobodilne fronte iz zasede napadle kolono ameriških vojakov v pokrajini Binh Dinh. Vnela se je srdita bitka, ki je trajala več kot deset ur. Južnovietnamske osvobodilne sile so ubile šest ameriških vojakov in jih 26 ranile. Ameriško poveljstvo pravi, da so napadalci izgubili dva moža. Včerajšnje izgube so za Američane najhujši udarec po 22. juliju.

V spopadu kakih 100 km od Sajgona pa so bili še trije Američani ubiti in dva ranjena. Ameriško poveljstvo je nadalje sporočilo, da je neka ameriška vojaška edinica po pomoti bombardirala vas 50 km vzhodno od Sajgona in ubila tri civiliste, 13 pa ranila. Preteklo noč so južnovietnamske osvobodilne sile bombardirale 17 ameriških postojank. V petih postojankah so Američani imeli precejšnje izgube.

V Kambodži pa partizani ponovno močno pritiskajo na Phnom Penh in so včeraj zvečer zavzeli neko utrjeno postojanko Lon Nolejeve vojske 9 km pred glavnim mestom. Partizani močno napadajo tudi južno in zahodno od glavnega mesta.

RIM, 29. — Minister za zunanjo trgovino Zagari je danes odpotoval z letalom v Turčijo, kjer bo 1. septembra sodeloval pri italijanskemu dnevu na velesejmu v Smirni.

Zasedanje Organizacije afriške enotnosti

ADDIS ABEBA, 29. — Na medministrskem zasedanju Organizacije afriške enotnosti še niso sestavili resolucije, ki jo bodo predložili zasedanju na ravni načelnikov držav, ki se prične prihodnji teden in ki bo prvenstveno posvečeno dobavam orožja Južni Afriki. Soglasni so, da odločno obsodijo te dobave, vendar obstajajo različna mnenja o obliki resolucije, oziroma če bi poimensko navedli države, ki dobavajo orožje.

RIM, 29. — Predsednik republike Saragat je danes sprejel v Antagnodu v Val D'Aosti generalnega tajnika NATO veleposlanika Manlia Brosia.

Predsednik vlade Colombo je v palači Chigi sprejel poveljnika karabinjerjev gen. Forlenzo.

KONGOŠKI PREDSEDNIK NA OBISKU V JUGOSLAVIJI

Predsednik Tito sprejel U Tanta

Predsednik ZIS Ribičič pa se je sestal v Beogradu z afganistanskim predsednikom vlade Etamandijem

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 29. — Predsednika demokratične republike Konga generalnega podpolkovnika Josefa Mobutuja, ki je danes dopoldne prispel z letalom iz Bukarešte v Dubrovnik, so na letališču pozdravili član zveznega izvršnega sveta Marko Bulc, jugoslovanski veleposlanik v Kongu Velimir Mijović, generalmajor Miloš Manojlović, predsednik občine Dubrovnik Ante Vetmar in druge osebnosti. Po kosilu, je predsednik Mobutu s svojim spremstvom odpotoval z letalom v Pulj, od tu pa na Brione, kjer ga je pričakal in pozdravil predsednik Tito.

Današnji dan je bil podobno kot včeraj v znamenju visokih obiskov generalnega tajnika Združenih narodov U Tanta, premiera Afganistana Etamandija.

Predsednik republike maršal Tito je danes dopoldne sprejel generalnega tajnika svetovne organizacije U Tanta in se zadržal z njim v dveurnem razgovoru, v katerem sta Tito in U Tant izmenjala misli o aktualnih mednarodnih vprašanjih, o vlogi svetovne organizacije, o položaju na Bližnjem vzhodu in o bodoči konferenci neuvrščenih v Lusaki. Po razgovoru je Tito s soprogo zadržal U Tanta na kosilu, na katerem so med drugimi bili Edvard Kardelj, Koča Popović in Mirko Tepavac.

Predsednik ZIS Ribičič in Etamandi sta skupno s svojimi sodelavci v dopoldanskih uradnih razgovorih pretresla aktualna mednarodna vprašanja in pri tem posebno pozornost posvetila bodoči konferenci na vrhu neuvrščenih. V razgovorih je bila izražena obojestranska pripravljenost, da obe državi nadaljujeta sodelovanje na načelih neuvrščenosti tako v dvostranskih odnosih kot na mednarodnem področju, posebno v okviru Združenih narodov. Ribičič in Etamandi sodita, da bo konferenca v Lusaki pomemben prispevek k ohranitvi miru in varnosti na svetu, h krepitvi svetovne organizacije in nadaljnji uveljavitvi njene listine. Predsednika sta s svojimi sodelavci prav tako veliko pozornost posvetila evropskim vprašanjem in ugotovila, da bi izboljšanje ozračja v Evropi vplivalo tudi na zboljšanje položaja v drugih delih sveta. Po razgovorih so sodelavci obeh predsednikov nadaljevali razgovore v skupina za gospodarska, kulturna in politična vprašanja.

Popoldne je predsednik afganistanske vlade Etamandi odpotoval s svojimi sodelavci v Sarajevo, od koder bo nadaljeval pot v Dubrovnik in zatem na Brione, kjer ga bo sprejel predsednik Tito.

Predsednik zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič je sinoči v palači zveznega izvršnega sveta priredil v čast svojega gosta večerjo, med katero sta predsednika izmenjala zdravici

Ribičič je v svoji zdravici posebno opozoril na nevarna žarišča v Indokini, kjer se je vojna razširila na Kambodžo in Laos, kar vedno bolj ogroža mir na svetu in ugotovil, da bi vsi narodi morali dvigniti svoj glas in zahtevati umik tujih čet s tega področja ter da se prepusti narodom teh krajev, da sami odločajo o svoji usodi. Glede položaja na Bližnjem vzhodu je predsednik zveznega izvršnega sveta Ribičič ugotovil, da so se zadnje čase pojavili neki pozitivni koraki v smeri rešitve krize. Poudaril pa je, da je trajen mir na tem področju mogoč samo z umikom izraelskih čet z zavzetih področij in z zagotovitvijo zakonitih pravic palestinskega ljudstva.

Ob istem času je tudi državni tajnik za zunanje zadeve Mirko Tepavac v hotelu Jugoslavija priredil v čast glavnega tajnika OZN U Tanta slovesno večerjo, med katero sta si izmenjala zdravici. Tepavac je poudaril pomen obiska U Tanta v Jugoslaviji in dejal da bi morala biti svetovna organizacija, po mnenju Jugoslavije in mnogih drugih držav, univerzalna in bolj učinkovita. Tepavac je dejal, da Jugoslavija želi takšen svet, v katerem bi vladali boljši pogoji za mir, brez strahu pred silo, za enakopravne odnose in hitrejši razvoj siromašnih dežel. Vsi veste, je poudaril Tepavac, da so neuvrščene države najbolj vestne zagovornice listine Združenih narodov. Konferenca neuvrščenih v Lusaki, ki bo neposredno pred jubilejnim zasedanjem OZN izraža simbolično povezavo med načeli, izraženimi v listini in smotri neuvrščenosti, ki postaja svetovno gibanje ne samo zato, ker združuje polovico članic svetovne organizacije, temveč prav zato, ker svoja stremljenja povezuje s stvarnim smislom in vsebino listine svetovne organizacije.

U Tant je v svojem odgovoru omenil, da je že četrtič v Jugoslaviji in da ga veseli ne samo zato, ker je med prijatelji, temveč tudi, ker je med prijatelji svetovne organizacije, kateri je Jugoslavija dala velik prispevek tako na političnem kot na gospodarskem in kulturnem področju. Narodi Jugoslavije, je dejal U Tant, so lahko ponosni na to, kar so storili za uspešno delo Združenih narodov. Generalni tajnik svetovne organizacije je ugotovil, da je njegov obisk v Jugoslaviji posebnega pomena, ker je do njega prišlo neposredno pred zasedanjem Organizacije afriške enotnosti, konference neuvrščenih na vrhu in jubilejnega zasedanja OZN. U Tant je ugotovil, da vse neuvrščene države žele krepitev svetovne organizacije in njeno učinkovitost v reševanju mednarodnih vprašanj ter izrazil upanje, da bo konferenca neuvrščenih na vrhu prispevala k naporom, da bi se našle možnosti za sodelovanje vseh držav sveta in uresničenje sklepov svetovne organizacije. Vsi narodi, je poudaril U Tant, bi morali živeti kot dobri sosedje in prijatelji, kajti to je istočasno tudi pogoj za uresničenje načela miroljubne koeksistence.

B. B.

ZAKLJUČENO MEDNARODNO SREČANJE V DEVINU

Od jutri simpozij o simuliranju mednarodnih spopadov in sporov

Zanimive izjave jugoslovanskega udeleženca dr. Kodžića o uspehu in o pomanjkljivostih devinskega srečanja o razorožitvi

Včeraj se je v Devinu zaključilo mednarodno srečanje o znanstvenih vprašanjih razorožitve in nadzorovanja orožja, katerega se je udeležilo 60 izvedencev iz 17 držav. Včeraj je imel zadnje predavanje prof. Ben-Dak z univerze Ann Arbor v ZDA, ki je govoril o načinih simuliranja vojne ali mednarodnega pogajanja v laboratoriju. Tehnike simuliranja slonijo predvsem na opazovanju skupine ljudi, vsaka izmed katerih predstavlja enega izmed dejavnikov, ki pridejo v poštev pri mednarodnih spopadih in sporih. V diskusiji, ki je sledila predavanju, so debatirali predvsem o metodoloških vprašanjih, ki so povezana z uporabo teh sistemov. Prav o tem nam je izrazil svoje mnenje dr. Peter Kodžić, edini jugoslovanski udeleženec srečanja. Dr. Kodžić poučuje na ljubljanski višji politični šoli, trenutno pa je v Haagu na Holandskem. Izrazil je svoje dvome v zvezi s simuliranimi vojnami in to predvsem, ker pri teh eksperimentih ne morejo priti v poštev vsi tisti dejavniki, ki odločajo pri resničnih sporih. Zaradi tega je po Kodžićevem mnenju težko določiti neke vrste matematičnega izraza — funkcije, — ki bi z zadostno natančnostjo omogočala predvidevati potek dogodkov. Poleg tega pa je dr. Kodžić pozitivno ocenil letošnje srečanje v Devinu. Seveda si ni pričakoval, da bo na tem srečanju prišlo do operativnih zaključkov, ki bi lahko premakniti os svetovne politike. To je bilo srečanje zasebnikov, ki niso predstavljali nobene države, vsak izmed katerih je imel določene podatke v zvezi z oboroževanjem, in jih je posredoval drugim miroljubno angažiranim intelektualcem. Morda pa je edini oprijemljivi zaključek tega srečanja ta, da se je sestalo več oseb, ki so na odgovornih mestih v mednarodnem političnem življenju, da je prišlo med njimi do stikov tudi izven predavanj in da bo lahko spoznavanje «nasprotnika» koristno pri formalnih diplomatskih stikih.

V devinskem gradu pa ne preneha delovanje miroljubnih znanstvenikov: v ponedeljek se namrec začne mednarodni simpozij, posvečen predvsem metodološkim raziskovanjem in poskusom o simuliranju spopadov. Simpozij, ki bo trajal ves prihodnji teden, bo vodil prof. Ben-Dak.

Vpisovanje dijakov v Slovenski dijaški dom v Trstu

Slovenski dijaški dom v Trstu razpisuje vpis za šolsko leto 1970/71 za dijake in dijakinje vseh slovenskih srednjih šol. Vpisovanje bo od 1. do 25. septembra v pisarni imenovanega zavoda v Ul. Ginnastica 72 ali Campo S. Luigi 11 (avtobusa št. 25 in 26), in sicer vsak delavnik ob uradnih urah od 10. do 13. ure. Razpis ne velja samo za nove gojence, ampak tudi za tiste, ki so bili že lani v zavodu.

Vsa nadaljnja potrebna pojasnila dobite pri vpisu v pisarni.

Ravnateljstvo

Svetovalci KPI zahtevajo sklicanje nabrežinskega obč. sveta

Občinski svetovalci devinsko-nabrežinske občine, izvoljeni na listi KPI, so poslali županu devinsko-nabrežinske občine pismeno zahtevo po takojšnjem sklicanju seje občinskega sveta. Pismo se glasi:

«Ker poteka 3 mesece, odkar so bile upravne volitve in ker se zavlačuje s sklicanjem občinske seje, vabijo podpisani svetovalci gospoda župana, da čimprej skliče sejo občinskega sveta za izvolitev župana in upravnega odbora.

V pričakovanju pozdravljajo z odličnim spoštovanjem.»

Sledi šest podpisov

Nova pomorska zveza

Dne 15. septembra bo stekla nova redna pomorska zveza med Trstom in največjimi pristanišči ob Gvinejskem zalivu v Afriki. Družba «Linee Adria» bo postavila na to progo tri ladje, ki bodo lahko prevzemale tudi posebno težke tovore, tako na primer eksotično hlodovino. Odhodi ladij na novi progi si bodo sledili vsake tri tedne. Za prvo ladjo je že pripravljen v naši luki ustrezen tovor za dežele ob Zahodni Afriki.

V ponedeljek bo ponovno odplula v Izrael ladja «Dyvi Anglia», ki prevaža v to deželo zlasti nove avtomobile zahodnonemške izdelave. Progo so bili ustavili med poletnimi počitnicami.

Tečaj o organizaciji prevozov v EGS

XI. mednarodni tečaj o organizaciji prevozov v evropski gospodarski skupnosti se bo po včerajšnjem premoru (izlet na Lošinj) nadaljeval v ponedeljek dopoldne. Na sporedu je predavanje italijanskega strokovnjaka Montenerija iz Milana, medtem ko bo v torek predaval deželni odbornik za promet Varisco, in secer o problemih, ki zadevajo direktno našo deželo. Tečaj se bo zaključil v petek, 4. septembra.

6. SEPTEMBER 1930
6. SEPTEMBER 1970

Z obsodbo posebnega fašističnega sodišča so bili pred 40 leti ustreljeni v Bazovici štirje slovenski antifašisti BIDOVEC, MARUŠIČ, MILOŠ, VALENČIČ.

Ob tej priložnosti bo v nedeljo, 6. septembra 1970 ob 16.30 na kraju ustrelitve v Bazovici

spominska svečanost

Govorila bosta: **senator PAOLO SEMA**

pesnik FILIBERT BENEDETIČ

PROSLAVO BO ZAKLJUČIL KULTURNI SPORED

Istega dne bo ob 10. uri na mestnem pokopališču polaganje vencev na grob žrtev.

V A B L J E N I !

Vpisovanje v osnovne šole od 1. do 15. septembra

Šolski skrbnik sporoča, da bo vpisovanje otrok v osnovne šole za šolsko leto 1970/71 na vseh didaktičnih ravnateljstvih, od 1. do 15. septembra.

Popravni izpiti bodo 7. septembra

Šolski skrbnik sporoča, da se bodo popravni izpiti na srednjih šolah začeli 7. septembra, in ne 1. septembra.

Šolske vesti

Ravnateljstvo nižje srednje šole «Ivan Cankar» sporoča, da bo 15. septembra izpit iz latinščine.

K izpitu se lahko predstavijo:

a) dijaki, ki so uspešno opravili zaključni izpit letos ali v prejšnjih letih in želijo dopolniti z latinščino zaključno spričevalo;

b) dijaki, ki so se predstavili k izpitu iz latinščine v poletnem roku, pa ga niso izdelali.

Prošnjo na nekolkovanem papirju je treba nasloviti na ravnateljstvo in jo vložiti do 5. septembra.

Popravni izpiti se bodo pričeli v ponedeljek, 7. septembra 1970.

Ravnateljstvo državnega znanstvenega liceja «France Prešeren» v Trstu javlja, da se pričnejo vsi popravni izpiti v jesenskem izpitnem roku šolskega leta 1969/1970 na znanstvenem liceju, višji gimnaziji in klasičnem liceju 7. septembra 1970 ob 8.30 s pismeno nalogo iz slovenščine.

Razpored ostalih pismenih in ustnih izpitov bo pravočasno objavljen na oglasni deski šole.

Ravnateljstvo slovenske drž. srednje šole «Fran Levstik» na Proseku z oddeljenimi razredi v Sv. Križu sporoča, da se bodo pričeli vsi popravni izpiti v jesenskem roku šolskega leta 1969/1970 7. septembra 1970.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Srečko Kosovel» na Opčinah sporoča, da se začnejo letošnji popravni izpiti v ponedeljek, 7. septembra 1970, ob 8.30. Razpored pismenih in ustnih izpitov bo objavljen na oglasni deski v šoli.

Ravnateljstvo državnega učiteljišča «A. M. Slomšek» v Trstu sporoča, da je začetek popravnih in vstopnih izpitov v jesenskem roku 7. septembra 1970 ob 8.30 s pismeno nalogo iz slovenščine. Razpored ostalih pismenih in ustnih izpitov je objavljen na oglasni deski šole.

Ravnateljstvo državne srednje šole šole «Fran Erjavec» v Trstu - Rojan, sporoča, da se začnejo popravni izpiti v jesenskem roku v ponedeljek, 7. septembra 1970 ob 8.30. Razpored pismenih in ustnih izpitov bo objavljen na oglasni deski šole.

Šolski skrbnik sporoča, da je na oglasni deski šolskega skrbništva objavljena prednostna lestvica kandidatov za poverjena mesta profesorjev telovadbe (ženske in moški) na srednjih in višjih šolah.

Šolski skrbnik sporoča, da je ministrstvo za javno vzgojo odredilo, da so prošnje za začasno dodelitev za šolsko leto 1970/71, ki so jih vložili profesorji v staležu za telesno vzgojo po 31. juliju 1970, tj. po roku, ki je bil določen z okrožnico št. 238 z dne 11. julija t.l., veljavne.

Ravnateljstvo Državnega trgovskega tehničnega zavoda s slovenskim učnim jezikom «Žiga Zois» v Trstu, Ul. Guardiella 13/2 sporoča, da se bodo popravni izpiti začeli dne 7. septembra ob 8.30 s pismeno nalogo iz slovenščine. Razpored pismenih izpitov je objavljen na oglasni deski zavoda.

ONAIRC sporoča, da je na pokrajinskem ravnateljstvu v Ul. Valdirivo 42 od 25. 8. do 15. 9. od 9. do 11. ure izobešen dokončni vrstni red za tri. letna poverjena in suplentska mesta v otroških vrtcih.

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO PROSEK - KONTOVEL

priredi

PROSLAVO 25. OBLETNICE OSVOBODITVE

V PROSVETNEM DOMU NA PROSEKU JE NA OGLED

RAZSTAVA NOB

DANES, 30. t. m. ob 17.30 na Proseku na prostem

KONCERT

sodelujejo pevski zbor P. d. Tabor z Opčin, pevski zbor Vesna iz Križa, pevski zbor P. d. Rdeča zvezda iz Zgonika in Saleža, pevski zbor Vasilij Mirk in proseška godba.

Slavnostni govor bo imel MIRKO KAPELJ

● ZA JEDAČO IN PIJAČO BO PRESKRBLJENO ●

Kino

MIRAMARSKI PARK

Danes

Predstave «Luči in zvoki»: ob 21. «Der Kaisertraum von Miramar» v nemščini; ob 22.15 «Massimiliano e Carlotta» v italijanščini.

Jutri

Predstave «Luči in zvoki»: ob 21. «Maximilian of Mexico» v angleščini; ob 22.15 «Massimiliano e Carlotta» v italijanščini.

Avtobus «M» iz Barkovelj (postajališče avtobusa «6») od miramarskega parka in obratno pred vsako predstavo in po njej.

Nazionale 15.30 «Una spada per Brando». Karim Schubert, Tano Cimarosa. Technicolor.
Eden 16.00 «Principe coronato cercasi per ricca ereditiera». Franco Franchi, Ciccio Ingrassia. Technicolor.
Fenice 15.30 «Io non scappo ... fuggo». Alighiero Noschese, Enrico Montesano. Technicolor.
Grattacielo 15.00 «Cinque disperati duri a morire». Stanley Baker, Richard Attenborough. Technicolor.
Excelsior 15.30 «Germania: 7 donne a testa». Technicoclor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ritz 16.00 «6 dannati in cerca di gloria». Stuart Witman, Elke Sommer, Curt Jürgens. Technicolor.
Alabarda 15.00 «Isabella, duchessa dei diavoli». Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Filodrammatico 15.00 «Brucia, amore brucia». Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Aurora 15.00, zadnja predstava točno ob 22 «La ballata della città senza nome». Lee Marvin, Klint Eastwood, Jean Seberg. Technicolor.
Cristallo 15.00 «Luna 02». J. Olson, Technicolor. Film fantastične znanosti.
Capitol 15.00 «Un tipo che mi piace» Jean Paul Belmondo, Annie Girardot. Technicolor.
Moderno 14.30 «C'è un uomo nel letto di mamma». Doris Day in Brian Keite. Technicolor.
Impero 15.00 «La grande strage dell'impero del sole». C. Blummer. — Technicolor.
Vittorio Veneto 15.00 «Pendulum». George Peppard, Jean Seberg. — Technicolor.
Ideale 14.30 «Sandokan contro il leopardo di Sarawak». Guy Madison, Franca Bettoia. Technicolor.
Astra 15.00 «Hello Dolly». Barbara Streward in Valter Mattcon. Technicolor.
Abbazia 14.30 «Per un pugno di dollari». Clint Eastwood. Technicolor.

KINO «IRIS» PROSEK

Danes ob 16. uri barvni film, posnet po romanu Williama Easlakea
ARDENNE 44 - UN INFERNO
Igrajo: Burt Lancaster, Jean Pierre Aumont

KINO NA OPČINAH

Danes ob 15. uri film
BARQUERO
Igrajo: Lee Van Cleff, Varren Dates.

V ponedeljek ob 18. uri ponovitev filma
BARQUERO

Razna obvestila

Slovenska Vincencijeva konferenca v Trstu obvešča, da se deklice iz gorske kolonije v Rigolatu vrnejo danes približno ob 11.30. Avtobus se bo ustavil, kot navadno, v Ulici Flavio Gioia, to je pri železniški postaji v Trstu. Deklice iz nabrežinske občine, bodo lahko izstopile v Devinu ali v Sesljanu.

Slovensko dobrodelno društvo v Trstu obvešča starše dečkov, ki so v koloniji v Nabrežini, da se bodo dečki vrnili v torek, 1. septembra popoldne. Otroci bodo na Trgu Oberdan ob 16. uri.

Avtobus bo prišel po normalni progi, to je preko Proseka, kjer bodo Prosečani izstopili. Vsi ostali pa pridejo v mesto.

Razstave

V umetnostni galeriji «Tergeste» razstavlja do 11. septembra tržaški slikar Angel Renar.

Mali oglasi

«CITROEN» — mehanična delavnica Samarittani in Miceo in prodaja nadomestnih delov. Ul. Rittmeyer 4/a.

IMATE RESEN NAMEN, da si poiščete ŽIVLJENJSKEGA DRUGA? Ste osamljeni, pogrešate toplih besed in družine? Se želite izogniti avanturam, neresnici in izkoriščanju, neugodnemu spoznavanju na cestah in po lokalih? Pišite nam, ali pa nas obiščite. Pri naših odgovorih — na kuverti ni oznake našega podjetja. Tajnost vam je zajamčena. POSREDOVALNICA ZA ZAKONSKE ZVEZE. Ljubljana, Pleteršnikova 24 a.

BUFFET TOMAŽIČ, Ul. Cassa di Risparmio 3 sprejme takoj v službo vajenca.

ITALIJANSKA DRUŽINA IZ RIMA, z dvema otrokoma 7 in 10 let, išče resno in marljivo dekle, ki bi pomagala v gospodinjstvu; starost 20-40 let. Dobri pogoji, mesečna plača 40 do 45.000 lir. Pisati na naslov: Concezzi, via A. Bono Cairoli 8 — 00100 ROMA.

GOSPODINJSKO POMOČNICO išče družina iz Veneta. Najboljši pogoji. Pisati na naslov: Ing. Bottio — San Biagio 74 — 36100 VICENZA C/480.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. brata in strica Mirka Stubla darujeta brat Vanko in nečakinja Nada 5000 lir za šolo - spomenik NOB v Cerknem.

N. N. daruje 2000 lir za Dijaško matico.

Ob 6. obletnici smrti svoje mame daruje Marija Košuta 5000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina pok. Alojzija Kalca daruje Marija Lukša 5000 lir za pevski zbor «Vasilij Mirk».

Nabrežinska mladina daruje 5000 lir za pevski zbor «Igo Gruden».

Ob 5. obletnici smrti nepozabne mame Terezije Suman se jo spominjata Mira in Darinka in poklanjata 5000 lir za p.d. Skedenj.

ŠE S SEJE REPENTABRSKEGA OBČINSKEGA SVETA

Odobren regulacijski načrt z glasovi večinskih svetovalcev

Odobrili so tudi razne upravne sklepe, župan pa je odgovoril na nekatera vprašanja svetovalcev

Kot smo že poročali v včerajšnji številki, je bila v petek zvečer seja repentabrskega občinskega sveta.

Najprej so pretresli nekaj vprašanj, ki jih je postavila opozicija. Šlo je predvsem za pismeni protest svetovalca KPI Bajca, ki zaradi delovnega urnika ne more prisostvovati sejam, ki so ob petkih zvečer, za vprašanje socialista Colje o natečaju za slovenskega živinozdravnika za živinorejski konzorcij občin Nabrežina, Zgonik in Repentabor, za protest istega svetovalca zaradi velikega števila slovničnih in jezikovnih napak v plakatu, ki je vabil na VIII. razstavo kraških vin, končno še za poziv komunističnega svetovalca Bizjaka, naj se bolje poskrbi za čistočo v občini, to bodisi v vaseh bodisi izven njih in to posebno ob skorajšnji kraški ohceti.

Župan Guštin je odgovoril na vsa vprašanja: svetovalcu Bajcu je odvrnil, da je to urnik, ki ga je odbor odobril, za slovenskega živinozdravnika so že v stiku z dvema slovenskima strokovnjakoma, za slovnične napake, pa da se je pač plakat ponesrečil.

Glede čistoče v vaseh pa je bil nekoliko večji govor. Ker občina nima na razpolago nameščenca, ki bi nadzoroval odlaganje smeti, bodo sami svetovalci pazili kdo odlaga smeti na nedovoljene kraje, obenem pa vabijo vse vaščane, naj jim pri tem pomagajo. Kogar bodo dobili, da odlaga smeti, bo moral sam vse odstraniti, verjetno pa bo moral tudi plačati globo. Zdi se nam, da je ta ukrep zelo primeren, posebno v času, ko bo prišlo toliko obiskovalcev na «kraški teden».

Po tej začetni razpravi so svetovalci prešli k dnevnemu redu, ki ga je pripravil navoizvoljeni občinski odbor. Najprej so odobrili tri nujne sklepe, ki jih je sprejel odbor, in sicer imenovanje članov občinske komisije za ugotavljanje kmečkih delavcev ter dva najema kamnolomov. Nato so izvolili občinsko komisijo, in sicer 4 efektivne in 4 namestne člane. Tretja točka se je nanašala na kraški vodovod. Za ojačenje vodovoda bo konzorcij najel 50 milijonov posojila in tri občine, ki konzorciju pripadajo, bodo morale prevzeti poroštvo na en del te vsote. Repentabrska občina bo porok za 10 milijonov. Za gradnjo združne mlekarne bo repentabrska občina odstopila odboru za gradnjo 5.000 kv. m. ob nekdanji mlaki Križišče za simbolično ceno 100 lir na meter, zaradi koristi, ki jo bodo imeli od mlekarne živinorejci.

Za gradnjo novega šolskega poslopja se ni prijavilo k dražbi nobeno podjetje zaradi prenizke cene. Zato bo občina zvišala svoj del stroška in sicer za tri milijone. Tudi za to točko, kot za ostale, so glasovali vsi svetovalci soglasno. Pri novem načrtu za parkirni prostor pa sta se dva prisotna manjšinska svetovalca vzdržala. Prejšnji načrt je predvideval parkirni prostor na cesti, ki pelje proti cerkvi, a tega ni dovolilo nadzorništvo za spomeniško varstvo, ker so na tistem mestu ostanki gradišča. Zato bodo parkirni prostor uredili pri dveh hrastih, s preostalim denarjem pa uredili cesto na Volnik. Predzadnja točka je bila plačilo stroškov za postavitev odra iz brušenega kamna za plese na repenskem trgu, zadnja pa novi regulacijski načrt. Načrt deli občinsko ozemlje na več področij: stanovanjski center, razširjeni stanovanjski center, kmečko področje, zeleno področje. V načrtu so navedene mere, katerih se morajo držati pri gradnji hiš, ki so skoraj vse pozvete po civilnem zakonu. Najbolj zanimivo in seveda razburkano vprašanje je bilo tisto, za določitev najmanjše površine zemljišča, na katerem se lahko gradi zunaj vasi. Z ene strani je nevarnost, da regulacijski načrt odbijejo, če je ta površina premajhna, z druge strani pa so parcele v repentabrski občini večinoma majhne, tako da so se svetovalci znašli v škripcih. Določili so 1.100 kv. m kot najmanjšo površino, na kateri se lahko zgradi hiša. Če je parcela samo delno na področju, določenem za razširjenje stanovanjskega centra, je predpisana najmanjša površina, ki mora biti znoter meja, da se lahko zgradi poslopje, 200 kv. m. Regulacijski načrt so odobrili z dvema nasprotnima glasovoma, ker svetovalca manjšine nista menila, da sta imela dovolj časa za ogled načrta.

Danes se poročita
TATJANA TURKO
in
LADISLAV (Latko) KOMAR
Obilo sreče v novem življenju jima želijo ŠD «Zarja» iz Bazovice, PD «France Prešeren» iz Boljunca in folklorna skupina «Breg» iz Boršta in PD «Slovenec» iz Boršta.

Festival «Unità»

V občinskem parku na Pončani se nadaljuje festival glasila KPI «Unità» z naslednjim sporedom:

Ob 16.30 koncert godbe iz Križa; ob 18. uri tombola z naslednjimi dobitki: I. tombola 50.000 lir, II. tombola 25.000 lir, cinkvina 15.000 lir in kvaterna 10.000 lir; ob 18.45 govora Pavolinija ravnatelja revije «Rinascita», ki je tudi član CK KPI, in dolinskega župana in deželnega svetovalca Dušana Lovrihe; ob 20. uri nastop orkestra «Gli Altri» in orkestra «The Rangers». Vsak večer nastopijo tudi «pevci iz Podlonjerja» in «Gli Altri». Srečolov in druge prireditve.

Zaradi slabega vremena so prenesli na drevi ob 20. uri recital Edmonde Aldinijeve in Dulia Del Preteja «Pesmi Teodorakisa in Ritsisa», ki bi bil moral biti včeraj.

Povozil je otroka, ki je v naglici prečkal cesto

Včeraj popoldne, nekaj pred 15. uro je petletni Marco Siciliano iz Ul. Timmel 34 na križišču Ul. Revoltella z Ul. Pio X. v naglici prečkal cesto s sklonjeno glavo, da bi se obvaroval dežja, ki je tedaj pričel močno padati. Mali Marco, ki je bil izven prehoda za pešce, se ni dovolj pazljivo prepričal, če prihajajo iz obeh smeri vozila, zaradi česar ga je podrl 23-letni Fulvio Andreassevich iz Ul. S. Pasquale 82, ki je prav tedaj privozil s svojim avtom fiat iz Ul. Revoltella, namenjen v mestno središče.

Mali Marco se bo na nevrokirurškem oddelku bolnišnice, kamor so ga pripeljali z osebnim avtomobilom, zaradi manjših poškodb po vsem telesu moral zdraviti približno 10 dni.

● Včeraj je 49-letna jugoslovanska državljanka Lidija Rakovec prijavila osrednjemu komisariatu javne varnosti tatvino denarnice, v kateri je hranila 60 tisoč lir in 10 tisoč dinarjev. Denarnico naj bi ji neznani dolgoprstnež izmaknil iz torbice v urarni «Darwil» na Trgu sv. Antona.

Ritem in pestrost v mehiški folklori

Po sinočnjem izrednem uspehu pred skoraj polno dvorano gledališča Politeama Rossetti, bo mehiška folklorna skupina danes dvakrat ponovila svojo predstavo «Uradna predstava Mexico City» in sicer ob 17. in ob 21. uri.

Vstopnice so v prodaji ob 9. do 12.30 v pasaži Protti (tel. 36372 in 38547) od 15.30 dalje pa pri blagajni gledališča Rossetti.

Ansambel, ki ga sestavljajo plesalci in plesalke, godci in pevci, je navdušil s svojim programom, ki sloni na izrednem ritmu, preciznem izvajanju, skorajda vratolomnih udarcih z nogami, na pestrosti motivov in slikovitosti noš, zlasti ženskih, pa seveda na tipični mehiško - španski melodiki, ki je vseskozi prisotna. Izvrstni so godci, zlasti kitaristi in harfist, godci na neke vrste ksilofon, in vse tri pevke, ki so krasno zapele zlasti znani «La Poloma» in «Malagueña».

Navdušenje med izvajanjem in zlasti na zaključku sporeda, ko so morali plesalci ponoviti del zadnje točke.

Teden dni zdravljenja zaradi trčenja v Sežani

Včeraj ob 10.10 so sprejeli na nevrokirurškem oddelku bolnišnice 53-letno gospodinjo Giovanno Osvald por. Stocovaz iz Ul. S. Pasquale 65, ki se bo zaradi pretresa možganov in odrgnin po levi nogi morala zdraviti približno teden dni. Ženska se je ponesrečila z avtom predvčerajšnjim zvečer v Sežani.

ŠOLA GLASBENE MATICE TRST

Vpisovanje gojencev bo od 1. do 12. septembra 1970 od 10. do 12. ure v prostorih Glasbene matice (Ul. R. Manna 29, tel. 29779)

Pouk se prične v ponedeljek, 14. septembra 1970.

Ravnateljstvo

MLADINEC!

Junaška smrt bazoviških žrtev naj nam bo v spodbudo, da danes nadaljujemo njih isti boj. To je boj proti zatiranju narodov in boj proti izkoriščanju delavskega razreda. Padlim junakom se oddolžimo z našo prisotnostjo na povorki, ki bo potekala od strelišča na Opčinah do bazoviškega strelišča. Zbirališče 6.9.70 ob 13. uri na openskem strelišču.

SAK JADRAN

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Biasoletto, Ul. Roma 16, Davanzo, Ul. Bernini 4, Al Castoro, Ul. Cavana 11, Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan).

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Vielmetti, Trg Borsa 12, Centauro, Ul. Rossetti 33, Alla Madonna del Mare, Largo Piave 2, Sant'Anna, Erta di S. Anna 10.

LOTERIJA

BARI	17	37	34	42	58
CAGLIARI	44	75	77	87	65
FIRENCE	60	78	34	3	48
GENOVA	32	39	62	79	43
MILAN	47	46	41	21	50
NEAPELJ	1	21	79	64	45
PALERMO	58	28	22	4	35
RIM	88	2	19	73	52
TURIN	21	1	62	26	49
BENETKE	30	90	33	32	21

ENALOTTO

1 X X X X 1 X 2 1 1 1 1

Kvote: 12 točk — 19.911.000 lir, 11 točk — 196.400 lir, 10 točk — 17.900 lir.

Narodne noše za kraško ohcet

ODBOR ZA PRIPRAVO KRAŠKE OHCETI poziva vse, ki imajo narodne noše, da se v nedeljo, 13. sept. udeležijo kraške ohceti.

Zbirališče narodnih noš ob 9.30 pred cerkvijo na Repentabru. Po poroki bo — kot običajno — v restavraciji pri Furlanovih zakuska za vse narodne noše.

Društvena gostilna — Opčine

Izlet v Ptuj

Društvena gostilna na Opčinah priredi v nedeljo, 6. septembra tradicionalni letni izlet z vlakom v Ptuj. Potovanje z najmodernejšim motornim vlakom jugoslovanskih železnic. V vlaku dobro založen bife s hrano in pijačo, zvočenje ter klimatske naprave. Odhod s postaje na Opčinah ob 7. uri, povratek ob 24. uri.

Vpisovanje v Društveni gostilni na Opčinah vsak dan do 2. septembra. Cena zelo ugodna: lir 5.500 vključno potovanje, kosilo in ogled grajskega muzeja.

Zaradi omejenega števila razpoložljivih mest, se priporoča za čimprejšnji vpis.

ELEKTRAVTO
Silvan Daneu
sporoča, da se je preselil iz Ul. Molin a Vento na
PROSEK — Cesta na Vejno

Ljudska prosveta

Vse pevce pevskega zbora Primorec iz Trebč vabimo na redne pevske vaje, ki se bodo začele v torek, 1. septembra ob 21. uri.

V ponedeljek, 31. t.m. bo v društvenih prostorih prva vaja moškega pevskega zbora «Igo Gruden». Začetek ob 20.30.

Vse pevce prosvetnega zbora «Fran Venturini» od Domja vabimo na redne pevske vaje, ki se bodo začele v torek, 1. septembra ob 20.30.

Prosvetno društvo Slovan iz Padriča obvešča pevke in pevce, da bo prva pevska vaja v četrtek, 3. septembra ob 21. uri.

Včeraj-danes

Danes, NEDELJA, 30. avgusta
ROZALIJA
Sonce vzide ob 6.23 in zatone ob 19.48 — Dolžina dneva 13.25 — Luna vzide ob 4.39 in zatone ob 19.17

Jutri, PONEDELJEK, 31. avgusta
RAJKO

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 25,3, najnižja 18,8, ob 19 uri 19,2 stop., zračni tlak 1017,2 nestalen, veter 6 km/h severovzhodni, vlaga 94 odst., padavine 8 mm, nebo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 23,5 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 29. avgusta 1970 se je v Trstu rodilo 6 otrok, umrlo pa je 7 oseb.

UMRLI SO: 1 dan star Daniele Lussetti, 88-letna Antonia Bissaldi roj. Kragelj, 93-letna Anna Simonit vd. Iob, 70-letni Giovanni Dini, 56-letni Rodolfo Brecovich, 62-letni Guido Caropresi, 82-letna Giulia Cebokin.

OKLICI: šofer Ermanno Todesco in frizerka Dina Scoff, častnik vojne mornarice Mario Marassi in učiteljica Clara Pauluzi, šofer Aldo Todone in gospodinja Pia Bonutti, uradnik Antonio Palmolungo in trg. pomočnica Bianca Mucchiut, podčastnik J. V. Nazzareno Pontoni in uradnica Silvana Bertoni, bolničar Aldo Toffolo in gospodinja Filomena Gallone, trgovec Boris Scuka in uradnica Dora Micheli, finančni stražnik Giuseppe Pancallo in gospodinja Silvana Buffon, trgovec Giuliano Paviot in gospodinja Stefania Matelich, finančni svetnik Arturo Antonaz in telefonistka May Baban, konzularni uradnik Pietro Chierego in delavka Spartaca Cacciavillani, učitelj Lecne Chaim in učiteljica Laura Lattes, trg. pomočnik Savino Simone in trg. pomočnica Tullia Marchesini, častnik Albert Modellini in študentka Angela Fagioli, uradnik Ferdinando Rosatelli in gospodinja Mirjana Ursini, kuhar Pietro Fotzi in gospodinja Angela Stika, geometer Sesto Di Pietro in Franca Paciotta, univ. študent Kamal Khirfan in uradnica Letizia Sain, uradnik Guido Fuligni in estetistka Sofia Catania, uradnik Giampaolo Blasina in univ. študentka Silvia Alberti, uradnik Carlo Cociani in frizerka Franca Mattei, mehanik Guglielmo Navoni in uradnica Ilona Kovacs, sodnik dr. Mario Trampus in profesorica dr. Loredana Pieri, bolničar Fabio Rumer in trg. pomočnica Elda Prodan, univ. študent Claudio Pagani in lekarnarka dr. Patrizia Toniatti, uradnik Domenico Scerbo in učiteljica Adriana Pitacco, učitelj Gabriele Albrizio in učiteljica dr. Ettorina Rubino, bolničar Giuliano Cerni in bolničarka Enza Iurato, brivec Salvatore Gattulli in trg. pomočnica Liliana Masella, mehanik Sergio Cotterle in delavka Casimira Rusgnach, uradnik Domenico Mauri in uradnica Marinella Venier, železničar Dario Puriani in delavka Fiorella Zogovich, uradnik Mario Valberghi in gospodinja Marisa Strukelj, karabinjer Aldo Pontani in gospodinja Gesulina Di Lenardo, uradnik Antonio D'Artista in uradnica Ivonne Casagrande, litograf Abele Favento in tiskarka Nori Ramani, uradnik Guglielmo Grassi in uradnica Loredana Di Beaco, karoserist Renato Blasevich in natakarica Rosa Maria Modugno, kovač Argeo Giovanelli in trg. pomočnica Franca Vidali, šofer Vittorio Pividori in računovodkinja Liliana Schergat, barist Alvise Zavagno in uradnica Anna Ljubicich, elektrotehnik Gianfranco Sbrizzai in delavka Fiorella Saule, upokojenec Carlo Fabiani in gospodinja Lidia Mozetic, uradnik Patrizio Ieserscech in uradnica Fulvia Liuzzi, risar Mario Pasqualini in učiteljica Laura Romano, frizer Giovanni D'Eri in trg. pomočnica Elisabetta Smolic, delavec Giuliano Azzolin in trg. pomočnica Giuliana Ciacchi, Enrico Contin in Lucia Alberini, zdravnik Pier Luigi Rimondini in študentka Milena Bonanni, železničar Francesco Lopreato in gospodinja Giselda Nosella, elektrotehnik Luciano Crebelli in trgovka Marion Heidbrink, Francesco Gira in Slavica Kunst.

URARNA ZLATARNA
LAURENTI
Trieste Trst, Largo Santorio 4
BIRME 1970
Velika izbira ur in zlatnine
Presenetljivo velika izbira ur «SEIKO»
Poseben popust

SEBOFLEX
VSE ZA KINO
IN FOTOGRAFSKI MATERIAL
Trst, Ul. Mazzini 53 Tel. 733-361
Prijatelje in znance naprošamo da nas obiščejo

Razstava pohištva v Ulici Settefontane 58 - 62 - 64 je danes zaprta.
Jutri, ponedeljek, 31. avgusta se razstava odpre z normalnim urnikom.
ZERIAL
POHIŠTVO
TRST
ULICA SETTEFONTANE od 58 do 62
ULICA S. LAZZARO — KORZO ITALIJA
ULICA MADONNINA 18

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi našega predragega

ANGELA FURLANA

Posebna zahvala g. župniku, sorodnikom, prijateljem, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Žalujoče družine: Furlan, Gravina, Marega in Schiavello

Gabrovec, 30. avgusta 1970.

✚

Potrti naznanjamo žalostno vest, da nas je zapustila naša draga

MARIJA BEVILACQUA vd. FABRIS

Pogreb nepozabne pokojnice bo jutri, 31. t. m. ob 16.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na ricmanjsko pokopališče.

Žalujoči hčerki Angelina in Nerina, sin Mario z zaročenko Nerino, zeta Milan in Benvenuto ter nečaki

Ricmanje, 30. avgusta 1970

LETOS NA DAN SPOMINSKE SVEČANOSTI ZA BAZOVIŠKIMI ŽRTVAMI

«MEMORIAL MIRE BANDI» V POČASTITEV SPOMINA IN V SPODBUDO NAŠIM OTROKOM

Komaj 16-letno Miro so Nemci, skupaj z drugimi štirimi dekleti iz Prebenega, ustrelili na Opčinah - Organizacijo spominskega pohoda sta prevzeli društvi Tabor z Opčin in Valentin Vodnik iz Doline, pridružila pa so se jima še druga

Letos, ko praznujemo petindvajsetletnico osvoboditve, smo se spomnili tudi petindvajsetletnice obnovitve slovenske šole. V ta namen se je vrstil cel niz prireditev ,ki so jih organizirali naši šolniki z učenci osnovnih šol in dijaki naših srednješolskih zavodov. Tem proslavam se je priključilo tudi nekaj prosvetnih društev, s posebnim uspehom zlasti Prosvetno društvo Tabor na Opčinah. Iz lastne pobude je organiziralo srečanje nekdanjih «partizanskih» učiteljev, ki so poučevali na tajnih krožkih v mestu, na podeželju pa na šolah, ki jih je organizirala in vodila nastajajoča ljudska oblast. Še pomembnejši je bil razpis natečaja «Pripovedovali so mi o domači govorici v težkih časih» med šolsko mladino openske osnovne in srednje šole. Reči moramo, da je po številu udeležencev natečaja in po kvaliteti spisov presegel naše pričakovanje. Ko je društvo «Tabor» na prireditvi 20. junija t.l. razglasilo izid natečaja in izročilo knjižne nagrade vsem udeležencem, je sporočilo tudi, da je skupaj s Prosvetnim društvom Va-

lentin Vodnik ustanovilo «Memorial Mire Bandi», ki naj vsako leto zbere mladino v dobi šolske obveznosti, da se iz leta v leto obuja in obnavlja tradicija osvobodilnega boja. Misel Prosvetnega društva Tabor je v sedanji dobi bolj kot posrečena. Prehajamo v čas, ko bo živih prič in soudeležencev našega odpora vedno manj in manj. Po naravnem zakonu odhaja generacija, ki je bila tvorec zgodovinskega dogajanja v drugi svetovni vojni. Neizogibna potreba je, da prevzema novi rod, ki ni doživljal takratnih strahot, dragoceno dediščino naših žrtev in naših zmag. Temu naj služi tudi omenjeni Memorial Mire Bandi.

Kdo je bila Mira Bandi? Zakaj so Openci zbrali za svojo lepo pobudo prav njeno ime?

Mira Bandi je prav na včerajšnji dan pred 26 leti, 29. avgusta 1944, skupaj s štirimi rojakinjami izkrvavela na openskih tleh pred puškami Hitlerjevih krvnikov. Pet mladih kurirk iz Prebenega, Slavo Grahonja, Anico Parovel, Angelo Bandi, Elviro Kocjančič in Miro Bandi so prerešetale krogle iz nemških brzostrelk. Dekleta so vršila tvegano kurirsko službo za komando mesta Koper. Padle so Nemcem v pest in njihova usoda je bila zapečatena.

Med žrtvami je bila Mira Bandi najmlajša. Rojena 17. novembra 1928 še ni ob aretaciji in tragični smrti dopolnila šestnajsto leto. In vendar je bila sama še skoro otrok — učiteljica, partizanska učiteljica. Po kapitulaciji Italije v septembru 1943 so se širom po Primorski spontano odpirale slovenske šole. Domačega učiteljstva ni bilo, pa so poučevanje prevzemale domače žene in mladinke. Tudi v Prebenegu je bila šola. Ko je domačinka zaradi prezaposlenosti opustila pouk vaških otrok, je njeno dolžnost sprejela Mira. Saj je šola bila skromna, uporabljali so za branje le nekaj starih številk «Bogoljuba» in «Mladike». Uradni pedagoški teoretik bo morda imel prav, ko bo presojal, da ni imela ta šola niti prave metode, da ni bilo sledu o dialektičnem postopku, a brez dvoma je bilo v tej šoli toliko ljubezni do materinega jezika in rasti narodnega ponosa, da bo ostala daleč v prihodnost skoroda nedosegljiv zgled. In mlado dekle, Mira Bandi, ki sama ni imela sreče, da bi obiskovala šolo v materinem jeziku, je hotela že tedaj, med vojno vihro, posredovati to srečo le nekoliko mlajšim sovaščanom. V tem je veličina njenega dela in njene žrtve.

Memorial Mire Bandi bo odslej vsako leto zbiral naše otroke v spomin na njeno žrtev in v spodbudo, da bi ji v ljubezni do materinega jezika sledili. Odbor, ki ga sestavljajo člani P.d. Tabor z Opčin in P.d. Valentin Vodnik iz Doline, bo vsako leto organiziral memorial v drugačni obliki: otroška kulturna prireditev, mladinske športne igre in tekme, izleti in pohodi, literarni natečaj in drugo.

Prvo izvedbo memoriala je odbor povezal s proslavo bazoviških mučenikov, saj je Mira Bandi s tovarišicami padla za iste ideale kot štirinajst let prej štirje junaki. Šestega septembra bodo openski otroci pod vodstvom društvenih funkcionarjev odšli z mesta ustrelitve petih prebeneških kurirk proti Bazovici. Med potjo se jim bodo priključili otroci iz Trebč, s Padrič, iz Gropade in Bazovice. Istočasno bodo otroci iz Doline in bližnjih vasi odšli od rojstnega doma v Prebenegu. Spotoma bo skupina naraščala z otroki iz Boljunca in Boršta. Prosvetna društva iz navedenih vasi so prevzela dolžnost, da ta pohod organizirajo in vodijo. Ne dvomimo, da bo tudi ta plemenita pobuda Opencev in Dolinčanov uspela.

Ob 25. obletnici osvoboditve ustanavljata spodaj podpisani društvi

Memorial Mire Bandi

partizanske učiteljice in kurirke.

SPD TABOR - Opčine PD VALENTIN VODNIK - Dolina

Po skupnem dogovoru prosvetnih društev z zgornjega Krasa in Brega bo memorial letos obsegal pohod šoloobveznih otrok na SPOMINSKO SVEČANOST v Bazovici ob 40. obletnici ustrelitve Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča.

SPD TABOR:
ob 13.30 odhod z Opčin preko Banov, Trebč, Padrič, Gropade v Bazovico;

PD VALENTIN VODNIK:
ob 14. uri odhod s Prebenega preko Doline, Boljunca, Boršta, Ricmanj v Bazovico.

Pri pobudi sodelujejo društva TABOR, PRIMOREC, SLOVAN, LIPA, VODNIK, PREŠEREN, SLOVENEC, SLAVEC. K zanimanju in sodelovanju vabimo predvsem mladino, učitelje, profesorje in starše.

Podrobnejše informacije bomo objavili prihodnji teden.

Darila za kraški par

Zadruga «Naš Kras» objavlja drugi seznam daril, ki so jih prispevale ustanove in zasebniki za letošnji par, ki se bo poročil na kraški ohceti:

1. Ženska narodna noša — darilo repentabrske občine.
2. Moška narodna noša — darilo Slovenske kulturno gospodarske zveze.
3. Poročna prstana — darilo zadruge «Naš Kras».
4. Dva para čevljev za narodno nošo — darilo prodajalne čevljev «MALALAN» z Opčin, Proseška ulica.
5. Poročno potovanje (enotedensko bivanje v Dalmaciji) — darilo potovalnega urada «Aurora».
6. Električne trombe za avto — darilo ELETTRAUTO, Ul. F. Severo 3.
7. Kopalna brisača — darilo trgovine Josip Podobnik.
8. Parfum YVES SAINT LAURENT — darilo parfumerije KOZMETIKA «90», Opčine, Narodna ulica.
9. Album za poročne fotografije in okvir za sliko — darilo FOTO EGON.
10. Hranilnica in posojilnica na Opčinah je nakazala 20.000 lir za nakup v trgovini Ernesta Malalana.
11. Rezljana vaza — darilo Import - Export SIRE, Ul. F. Filzi, 8.
12. 20 kg konfetov — darilo trgovine Josip Škabar z Opčin.
13. Zlata starinska broša — darilo urarne in zlatarne Zvonko Malalan, Proseška Ul. 18.
Zbirka knjig — darilo Tržaške knjigarne, Ul. sv. Frančiška, 20.
15. Zlata ženska zapestna ura — darilo urarne in zlatarne Alojz Sosič, Narodna Ul. 44.
16. Dve flanelasti rjuhi in jesenski dežnik — darilo trgovine Ulian, Opčine, Narodna Ul. 55.

Zadruga «Naš Kras» poziva zasebnike, trgovce in ustanove, da po svojih močeh prispevajo s praktičnimi darili za obogatitev «dote» kraškemu paru. Seznami daril bodo sproti objavljeni v «Primorskem dnevniku».

Smrt partizanske mame Ivanke Erman vd. Švara

Minuli ponedeljek je v visoki starosti 94 let umrla v Trstu Ivanka Erman-Švara,, znana med tržaškimi slovenskimi antifašisti v času borbe kot dobra partizanska mama.

Pokojnica po rodu ni bila Tržačanka, saj se je rodila v Litiji 22. dec. 1876 in se preselila v Trst z Brda pri Kranju, ko ji je bilo 15 let. Tu se je tudi poročila s Švaro iz Komna in imela v zakonu 3 otroke, dva sina in hčerko, ki živijo v Trstu. Mož je bil mizar, ona pa je gospodinjila in skrbela za družino in jo vzgajala v zavednem narodnem in naprednem duhu. Sin Drago je bil že pred vojno leta 1937 aretiran in naslednje leto obsojen na 6 mesecev zapora nato pa izgnan v Jugoslavijo.

V času vojne in narodnoosvobodilnega gibanja se je z vso družino vključila v delo in v njenem stanovanju v Ul. Solitro 6 je bil tudi ustanovljen pokrajinski in mestni odbor OF po padcu fašizma leta 1943. V njenem stanovanju so se tudi shajali številni aktivisti OF, med katerimi tudi Velušček, Segulin Boro in drugi in vsem je bila skrbna in dobra «partizanska mama». Pokojna Ivanka je ostala napredna slovenska žena tudi po osvoboditvi in bila članica naših naprednih organizacij in društev. Zanimala se je za vse dogajanje, rada je čitala knjige in časopise in tudi v visoki starosti je bila na tekočem o dogajanju doma in po svetu.

V ponedeljek je mirno zaspala in z njo je šla v nepovrat še ena priča težkih a slavnih dni naše nedavne narodne preteklosti. Sinu Dragu, odlikovancu NOB, njegovemu bratu in sestri izrekamo naše sožalje.

ZA VSE PODROČJE DEVINSKO - NABREŽINSKE OBČINE

Pričela so se dela za postavitev spomenika padlim borcem v Nabrežini

7. septembra sestanek delegatov iz vseh 13 vasi občine za skupni dogovor o napisu na spomeniku in drugih vprašanjih - Sredstev še ni dovolj - Deželna uprava na zadevno prošnjo še ni odgovorila

Po dolgem večletnem zavlačevanju uresničevanja zamisli o postavitvi spomenika padlim v NOB in žrtvam nacifašizma v občini Devin-Nabrežina, smo končno priča razveseljivemu dejstvu, da so gradbena dela tega objekta v polnem teku. Spomeniški odbor stoji že pred obvezo, da se spomenik odkrije v drugi polovici oktobra. Občinska uprava je že očistila prostor za lokacijo ter skrbi za izplačevanje raznih prevoznih stroškov s črpanjem zneska, katerega je odobrila v ta namen.

Enako povoljno se bližajo h koncu dela naših marljivih kamnosekov pri obdelavi kamnitih blokov, dvignjenih iz nabrežinskih kamnolomov. Vidna je požrtvovalnost posameznikov in podjetij, katerim gre vsa zahvala, da so že v soboto 22. t.m. udarniško pomagali pri odstranjevanju materiala na gradbišču. Prihodnjo soboto pa se obeta prostovoljna pomoč kamnarjev pri oblikovanju blokov, kar je dokaz več ,da še ni zamrla vzajemnost med našim delavstvom.

Ne moremo pa preko «modrovanja» nekaterih, sicer redkih kritikastrov, ki vidijo v začetnih delih le nekakšno kazitev trga. Tem ozkosrčnežem postavljamo vprašanje: Ali je bil lepši dosedanji kos džungle ali pa bodoči spominski objekt, ki bo tudi obdan s primernim zelenilom ter bo v ponos naši občini, v zadoščenje materam, ženam in sorodnikom padlih za srečnejšo bodočnost vseh občanov in ne nazadnje v ponos naši kamnarski obrti?

Kot rečeno se tehnična dela v redu odvijajo, spomeniški odbor pa se bavi z nekaterimi problemi, katerim sam ni kos Prvo je vprašanje dvojezičnega napisa na spomeniku, ki naj bi nam in bodočim pokolenjem tolmačil vzvišen namen pobudnikov načrta. Živimo pač na delikatnem terišču tržaškega ozemlja, kot to dokazuje tudi težak «porod» na županstvu, ter ne bi hoteli nikomur povzročiti krivice kot tudi ne odstopiti od prvotne zamisli, ki naj bo izražena v zadovoljivi obliki. Na sejah odbora je padlo več predlogov glede napisa, ker pa ni prišlo do strnitve mnenj, se je odbor odločil za širši sestanek in posvet vseh bivših partizanov obeh narodnosti, sorodnikov padlih borcev in žrtev nacifašizma. V ta namen je spomeniški odbor sklical posvetovanje z delegati iz vseh 13 vasi naše občine, predstavniki demokratičnih strank in prosvetnih društev. Že sedaj vljudno vabimo vse, katerim bodo v prihodnjih dneh dostavljena vabila, da se polnoštevilno udeležijo tega sestanka dne 7. septembra ob 20.30 uri v dvorani PD Igo Gruden v Nabrežini. Dnevni red bo obsegal poročilo o poteku dosedanjih del in že omenjeno vprašanje napisa, ki bo, s predlogi odbora, dano v pretres in končno odločitev prisotnim udeležencem.

Drugi problem, ki tare odbornike, posebno pa blagajnika, je bodoče finansiranje tega velikega dela. Dosedanji stroški se dnevno večajo, kamnoseki pri obdelavi blokov, ki že itak žrtvujejo marsikatero uro, morajo biti plačani, kar vse pada z nabavo raznega materiala, v breme dohodkov iz nabiralne akcije, katera je mimogrede rečeno, že skoro izčrpana. Naslovljena je bila prošnja za dodelitev podpore tudi na deželno upravo, od katere pa še vedno čakamo odgovor.

Vsled tega ponovno vljudno naprošamo vse zavedne občane, da priskočijo odboru na pomoč. V teh poslednjih mesecih pred odkritjem spomenika naj se vsaj premožnejši sloji prebivalstva izkažejo z obilnejšimi prispevki na nabrežinsko posojilnico ali «Cassa di Risparmio» v Sesljanu, lahko pa tudi direktno blagajniku Slavku Pertotu, Nabrežina št. 107. Kdor hitro da, dvakrat da! Vsem dosedanjim podpornikom pa izreka spomeniški odbor svojo iskreno zahvalo!

Vaščan

KRIŽ: Mario Švab, št. 344
COL: Alfonz Guštin, št. 12
REPEN: Emil Purič, št. 15
SALEŽ: Janko Škrk, št. 51
ČEROVLJE: Ivan Antonič, št. 34
VIŽOVLJE: Josip Pernarčič, št. 3
NABREŽINA: Danilo Radovič, št. 79
SLIVNO: Josip Kralj, št. 8
PRAPROT: Alojz Škrk, št. 20
MAVHINJE: Ludvik Pipan, št. 43
MEDJA VAS: Avgust Radetič, št. 10

Kmečka zveza bo poskrbela za enake etikete na steklenicah (s podatki darovalcev). Prepričani smo, da se bodo na ta način najbolje izkazali naši kmetje in njihove strokovna organizacija.

Poziv Kmečke zveze vsem vinogradnikom

V nedeljo 13. septembra priredi zadruga «Naš Kras» v Repentabru KRAŠKO OHCET po starih domačih običajnih. Kmečka zveza je sklenila prispevati k uspehu te hvale vredne pobude s tem, da izvede med vinogradniki akcijo za darovanje vina za svatovščino.

Zato poziva vse vinogradnike, da darujejo steklenice po 1 ali 2 litra, ki naj jih izročijo najkasneje do 5. septembra zaupnikom Kmečke zveze v naslednjih krajih:

MILJE Darsella: Josip Scheriani, Darsella št. 253
MILJE Fontanella: Piero Crevatin, Fontanella št. 18
PREBENEG: Josip Rapotec, št. 18
DOLINA: Posip Sancin, št. 112
BOLJUNEC: Josip Bolčič, št. 12
ZABREŽEC: Mario Kosmač, št. 20/a
LONJER: Silvester Glavina, Lonjerska cesta št. 255
KOLONKOVEC: Marčelo Čok, Ul. Gravisi št. 13
MAGDALENA: Alojz Debelis, Ul. Ventura št. 29
PIŠČANI: Anton Bole, Ul. Sottomonte št. 25
FERLUGI: Just Grmek, Ul. Commerciale št. 180
PROSEK in KONTOVEL: Drago Starc, št. 552

Šestdesetletnica poroke

Ivanka Pertot in Edvard Sosič sta slavila pred dnevi šestdesetletnico poroke v Murski Soboti.

Oba slavljenca sta doma s Proseka, kjer je Edvard deloval kot učitelj, dokler ni pod pritiskom črnih srajc moral iskati zavetišča v Jugoslaviji, kjer je nadaljeval svoj odgovorni poklic do zaslužene upokojitve.

Vsi, ki poznamo zavednost slavljencev, jima voščimo še dolgo let zdravja in zadovoljstva. Voščilom se pridružuje Primorski dnevnik.

OPČINE

Mati Marička «Drnjackotova» je slavila svoj 80. rojstni dan

Ko sem te dni stopil v kmečko hišo v Proseški ulici št. 167 na Opčinah, morda v edino še obstoječo kmečko hišo v tej vasi, sem zagledal ženico, ki je pri štedilniku v kuhinji pripravljala kosilo. Komaj me je zagledala, se mi je prijazno nasmejala ter rekla: «Za slikanje sedaj nimam časa. Kot vidite imam delo — kmalu bo poldne in kosilo mora biti pripravljeno. Če pa hočete, da se kaj pomeniva, le sedite bliže.» Nadaljevala je svoje delo in prav nič je ni motila moja navzočnost.

Mati Marička «Drnjackotova», kot ji pravijo domačini, je zares pridna kuharica in to so vedeli tudi naši slovenski študentje, ko so se v hudih časih večkrat zatekli k njej in katerim je rada pomagala, tako z besedo, kot tudi z dejanji.

Nisem še povedal, zakaj sem šel na obisk k materi Marički. Ta je namreč pretekli torek slavila svoj 80. rojstni dan. Današnja slavljenka se po pravem imenuje Marija Danev, poročena Sosič. Je prava kraška korenina, saj se je rodila na Opčinah 25. avgusta 1890 kot prva hči osmih otrok, v družini, ki so jo po domače imenovali pri «Drnjackotovih». Šolala se je v domači vasi, takoj po končani šoli pa je začela pomagati doma, saj so njeni starši imeli veliko kmetijo, kjer ni manjkalo dela. Dolgo let je Marija vsak dan, ob slabem in lepem vremenu, hodila peš v Trst s težkim jerbasom na glavi.

Leta 1913 se je poročila z domačinom Rudolfom Sosičem, s katerim je pred sedmimi leti praznovala tudi zlato poroko. V zakonu je imela osem otrok, kot njena mati. Tudi po poroki je morala Marija trdo delati, da je lahko skupno z možem preživljala številno družino. Kot zavedna Slovenka in skrbna mati je vzgojila svoje otroke v ljubezni do materinega jezika, v poštene, delavne in zavedne ljudi. V času fašizma je bila tudi naša slavljenka, kot nešteto naših ljudi, žrtev fašizma. Prav tako je fašizem preganjal njeno družino, posebno brata Toneta in otroke. Leta 1940 so ji fašisti aretirali in odpeljali v zapor kar pet članov družine.

Ko so leta 1944 bombardirali Opčine, so jim bombe porušile kar štiri stanovanjska in gospodarska poslopja, za katera še do danes niso prejeli niti lire odškodnine. Mati Marija, kot njena družina, so vsi sodelovali v narodnoosvobodilni borbi. Trije sinovi so se borili v partizanskih vrstah, sin Ivan pa je padel pod fašistično kroglo.

Čestitkam otrok, sorodnikov ter vseh prijateljev in znancev se pridružuje tudi Primorski dnevnik, katerega zvesta čitateljica je naša slavljenka, ter ji želi še mnogo srečnih in zdravih let.

M. M.

Turnir briškole ob «Kraškem tednu»

V torek, 8. septembra ob 20. uri se bo v repenskih gostilnah začel turnir briškole, na katerega so vabljeni igralci iz mesta in okolice. Turnir bo v okviru «Kraškega tedna», ter se bo zaključil v petek, 11. septembra 1970.

Vpisnina za posameznega igralca znaša 1.000 lir, vendar je v tej vsoti všteta tudi skupna zakuska, katere se bodo po končanem tekmovanju udeležili vsi udeleženci turnirja.

Zmagovalcem turnirja bodo razdeljene zlata, srebrna in bronasta medalja ter razna praktična darila.

Pravila tekmovanja in ostale podrobnosti so udeležencem na razpolago ob vpisu, in sicer v gostilni Križman v Velikem Repnu. Vpisovanje je vsak večer med 20. in 21. uro do sobote, 5. septembra. Če se bo prijavilo preveč tekmovalcev, se lahko vpisovanje zaključi že prej.

Pripravljalni odbor

SV. KRIŽ

95 let Jušte «Jožinove»

Že leta in leta objavljamo pod rubriko «Naše korenine» življenjepise naših mož in žena, ki so prekoračili osem ali celo devet križev. Ena od ter je tudi Jušta Košuta, vdova Tence iz Križa pri Trstu, po domače «Jožinova», ki je v četrtek praznovala svoj 95. rojstni dan, kajti rodila se je 27. avgusta 1875.

Jušta Jožinova je najstarejša v vasi in prav gotovo ena izmed najstarejših žena v tržaški okolici. Nihče ji ne bi prisodil 95 let; njen spomin je še vedno naravnost čudovit, kajti Jušta se spominja prav dobro vseh vaških dogodkov, ki so se pripetili pred mnogimi leti. Tudi njeno govorjenje in njena gibčnost prav nič ne izdajata, da ima že toliko let na ramenih. Ves dan je pokoncu od jutra do večera, in hodi okrog vsa čila in živahna.

Ne mislimo se ustavljati pri dolgem življenjepisu slavljenke, ker smo o tem podrobneje pisali pred petimi leti. Povedati pa le moramo, da je kljub tako častitljivi starosti Jušta Jožinova od takrat vedno zdrava in krepka, kot da bi bila v svoji najlepši življenjski dobi.

V četrtek so se zbrali okoli nje otroci — šest še živečih od štirinajstih — ki jih je povila v zakonu. Seveda je prišlo tudi nekaj vnukov in pravnukov, da bi ji želeli še mnogo zdravja in sreče. Čestitkam se pridružuje tudi naš dnevnik ter ji želi, da bi zdrava in čila slavila še mnogo rojstnih dni.

m. m.

Obvestilo trošarinskega konzorcija vinogradnikom

Trošarinski konzorcij med občinami Devin - Nabrežina, Zgonik in Repentabor obvešča, da morajo vsi vinogradniki in vsi pridelovalci grozdja in mošta predložiti krajevnemu trošarinskemu uradu *najkasneje do 6. septembra* prijavo količine vina ki so ga imeli v zalogi *dne 31 avgusta 1970.*

Prijave sprejemajo na županstvih:
občina Devin - Nabrežina: vsak dan od 8. do 12. ure;
občina Zgonik: vsak torek in petek od 9. do 12. ure;
občina Repentabor: vsak ponedeljek in četrtek od 9. do 12. ure.

Konzorciji ne bo izdal spremnega izkazila za prodajo vina tistim, ki se ne bodo odzvali gornjemu vabilu.

Kršitelji bodo kaznovani po zakonu.

NOVA TURISTIČNA PRIDOBITEV NA KRASU

IVO GRČA V HRUŠEVICI MODERNIZIRAL GOSTIŠČE

V njem nudi pristne kraške specialitete V gostišču je tudi umetnostna galerija

Hruševica je sicer majhna vas, vendar jo poznajo prenekateri Tržačani in okoličani. Deloma je vas zaslovela zaradi svojega miru in odmaknjenosti od mestnega vrveža, deloma pa tudi zaradi svoje sicer skromne vendar zelo dobre gostilne. Ker je imela in ima vas le eno gostilno, je razumljivo, da gre za gostilno Iva Grče, ki si je kljub svojim mladim letom naložil sedaj težko breme, da je staro domačijo in gostilno spremenil v moderno gostišče. Pravzaprav je za sedaj gostišče Grča v Hruševici štev. 6 le gostilna, ker sobe za tujce še niso končane, toda obnovljeni gostilniški prostori, ki so jih v petek zvečer svečano izročili namenu, bodo prav gotovo privabili in zadovoljili slehernega gosta in tudi ljubitelja Krasa. Arhitektu Tomažu Vugi, direktorju zavoda za urbanizem v Novi Gorici, je pri obnovitvi uspelo ohraniti stare elemente kraške gostilne in jih vključiti v funkcionalno gostišče, ki razpolaga s 130 sedeži pod streho ter z velikim dvoriščem, kjer je prav tako veliko prostora za goste. Gostilna, ki je že prej slovela po svoji dobri kuhinji, bo mogla z domačimi, kraškimi specialitetami zadovoljiti tudi najbolj izbirčnega gosta. Vrh tega je pri Grči vedno zagotovljena domača kraška kapljica, kot je na izbiro tudi več vrst drugih preprostejših pa tudi žlahtnejših vin.

Posebnost gostišča Iva Grče v Hruševici je sedaj tudi umetnostna galerija z naslovom «2 x GO». V razmeroma majhni galeriji v prvem nadstropju razstavlja sedaj pet umetnikov iz stare in Nove Gorice in sicer razstavljajo Sergio Altieri, Ignazio Doljach in Agostino Piazza iz stare Gorice ter Nedeljko Pečanac, Rudi Perger in Silvester Komel iz Nove Gorice.

Izlet obrtnikov SGZ na zagrebški velesejem

Obrtniška sekcija Slovenskega gospodarskega združenja prireja 19. in 20. septembra t.l. strokovno - turistični izlet za obrtnike.

Program izleta je naslednji:

Odhod iz Trsta v soboto 19. septembra 1970 ob 5,30 izpred sodišča.

V Novem mestu ogled modernega obrata lesne in pohištvene industrije in kosilo.

Po kosilu odhod s Plitvic preko gled mednarodnega velesejma.

Zvečer odhod iz Zagreba.

Prihod na Plitvice, večerja, prenočišče, naslednjega dne. 20.9.1970, zajtrk in kosilo; dopoldne ogled jezer.

Po kosilu odhod iz Plitvic preko Senja in Reke v Trst.

Vpisovanje do vključno nedelje 6. septembra t.l. na sedežu združenja in pri naslednjih poverjenikih:

1. Giuliani Ivan Bernard, čebelar, Ricmanje 45
2. Ota Drago, pekarna, Boljunec 38
3. Žerjal Luciano, mehanična delavnica, Dolina
4. Karoserija Grgič, Padriče
5. Urarna Malalan na Opčinah pri cerkvi
6. Bar Luksa na Proseku
7. Mizarska delavnica Succi in Škabar na Repentabru
8. Pekarna Jazbec, Nabrežina 98
9. Prevoznik Ladislav Lozar, Sv. Križ 193
10. Krojaštvo Merkuža, Sesljan 10/E.

Tudi v našem uredništvu sprejemamo prispevke za šolo-spomenik v Cerknem

Letošnjo jesen izide pri DRŽAVNI ZALOŽBI SLOVENIJE v Ljubljani edinstveno delo

Slovenski impresionisti

S to knjigo, ki bo imela 212 strani velikega formata 25 x 29,5 cm, bodo slovenski impresionisti prvič v celoti predstavljeni. Poleg uvodne študije akademika prof. dr. Franceta Steleta bodo objavljene barvne reprodukcije najpomembnejših del

IVANA GROHARJA
RIHARDA JAKOPIČA
MATIJE JAME
MATEJA STERNENA

Barvne reprodukcije bodo tiskane pri «Arti grafiche Ricordi» v Milanu, ki bo ponatisnila «Slovenske impresioniste» za potrebe italijanskega trga v 3000 izvodih. Knjiga bo vezana v platnu, platnice vatirane in previlečene s plastičnim materialom.

Založba razpisuje za to edinstveno edicijo

subskripcijo

ki traja do izida knjige. Knjiga izide v jeseni 1970. Za naročnike velja cena 12.500 lir. Ta znesek lahko poravnamo tudi v 5-mesečnih obrokih po 2.500 lir.

Prednaročila sprejema:

tržaška knjigarna

TRST — Ulica sv. Frančiška 20 — Tel. 61-792

V OKVIRU

ILUSTRIRANE ENCIKLOPEDIJE ŽIVALI

je izšla knjiga

ŽUŽELKE

AVTORJA STA

Aleksander B. Klots
Elsie B. Klots

277 FOTOGRAFIJ, OD TEGA 152 BARVNIH

IZREDNA PRILOŽNOST, DA POBLIŽE SPOZNAMO SVET ŽUŽELK — ZA SEDAJ JIH ČLOVEK POZNA 800.000!

tržaška knjigarna

Trst - Ul. sv. Frančiška 20 - tel. 61-792

24. VSEDRŽAVNI SEJEM - PORDENON 30. avgusta 13. septembra 1970

RADIO TELEVIZIJA

NEDELJA, 30. AVGUSTA

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Klavirska glasba; 10.45 V prazničnem tonu; 11.15 Oddaja za najmlajše; 12.00 Nabožna oddaja; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Z glasbo po svetu; 15.30 F. A. Bon: «Pretkančeva starost»; 17.00 Lahka glasba; 17.30 Zborovsko petje; 18.00 Koncert; 18.45 «Pratika»; 19.00 Jazz; 19.30 Glasba iz filmov; 20.00 Šport; 20.30 Iz slov. ljudske epike; 20.45 Beneški fantje; 21.00 Sejem plošč; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Enesco: Dve rapsodiji;

TRST

9.00 Tamburaški ansambel; 10.30 Tržaški motivi; 12.05 Plošče.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.00, 15.30, 23.30 Poročila; 7.40 Jutranja glasba; 9.00 Nedeljsko srečanje; 9.15 S pesmijo v nedeljsko jutro; 10.05 Orkester; 10.15 Uspeli motivi; 10.30 Plošče; 10.45 Disneyeve stvaritve; 11.00 Revija plošč; 11.30 Današnji pevci; 12.00, 12.45 in 16.00 Glasba po željah; 14.05 Dogodki in odmevi; 14.20 Pevec dneva; 15.00 Plošče; 15.15 Uspeli motivi; 17.00 Prenos RL; 19.00 Prisluhnimo jim; 19.30 Melodije; 20.00 Poje Joe Simon; 20.30 Prenos RL; 23.10 Plesna glasba; 23.35 Športna nedelja.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Skladbe za godala; 9.10 Nabožna oddaja; 10.15 S ploščami v senci; 12.00 Kontrapunkt; 12.28 Hit parade; 13.15 Spored za popoldne; 15.30 Popoldne z Minom; 17.00 Predvčerajšnjim, včeraj in danes; 18.00 Koncert; 19.00 Program z N. Fidencom; 20.25 Glasbeni variete; 22.10 Glasba in beseda; 23.00 Univerziada.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Plošče; 9.35 Veliki variete; 11.00 Telef. pogovori; 12.30 Program s P. Donaggiom; 13.00 Nagradno tekmovanje; 13.35 Juke box; 14.00 Kvartet Cetra; 14.30 Godbe na pihala; 15.30 Preizkušajo se diletanti; 16.30 Program za popoldne; 17.30 Glasba in šport; 18.40 Univerziada; 20.10 Beethovnove skladbe; 21.05 Nove plošče; 21.30 Alarik, legenda in realnost; 22.10 Conrad-Soderini: Vittoria.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.15 Nabožni motivi v glasbi; 12.20 Webrove skladbe; 12.30 Faurejeve skladbe; 14.00 Folk. glasba; 14.05 Pariški simf. orkester; 15.30 Valleyo: Un sognatore per un popolo; 18.00 Latinsko-ameriški pripovedniki; 19.15 Večerni koncert; 20.35 Mozartova opera «Figarova svatba».

SLOVENIJA

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 18.00, 20.30 Poročila; 7.50 Danes za vas; 8.30 Za kmetijske proizvajalce; 9.05 Radijska igra za otroke; 9.36 Iz mladinske orkestralne glasbe; 10.05 Srečanja v studiu 14; 11.05 Še pomnite, tovariši... — Nace Grom: Priznavanje NOB v tujini; 11.25 Pesmi borbe in dela; 11.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 14.30 Nedeljska reportaža; 14.50 Z novimi ansambli domačih napevov; 15.05 Igra pihalni ansambel p.v. Francija Puharja; 15.30 Humoreska tega tedna; 15.50 Klavir v ritmu; 16.05 Iz opernega sveta; 17.00 Radijska igra — Matjaž Kmecl: Avtomobili; 17.47 Glasbena medigra; 18.05 Nedeljsko športno popoldne; 20.00 Lahko noč, otroci!; 20.15 Glasbene razglednice; 21.00 «V nedeljo zvečer»; 23.20 Plesna glasba;

ITAL TELEVIZIJA

11.00 Maša; 12.00 Poletje na deloviščih; 12.15 Kmetijska oddaja; 15.00 Kol. dirke in lahka atletika; 18.15 Program za najmlajše; 19.50 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 «Le terre del sacramento», 2. nad.; 22.10 Športna nedelja; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

18.30 Daisy Lumini in Beppe Chierici; 19.00 Univerziada; 21.00 Dnevnik; 21.15 To je Tom Jones; 22.05 Habitat.

PONEDELJEK, 31. AVGUSTA

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Slov. narodne; 11.50 Pianist Nero; 12.10 Pomenek s poslušalkami; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Kvartet Ferrara; 17.20 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Zborovsko petje; 18.50 Orkester Elis; 19.15 Znane melodije; 20.00 Športna tribuna; 20.30 Pesmi; 21.00 Romani, ki so vplivali na zgodovino; 21.25 Romantične melodije; 21.50 Basist M. Zega.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Prirejena pesem; 15.30 Dokumenti iz folklore.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.00, 15.30, 17.00, 18.00, 20.15, 23.30 Poročila; 7.40 Jutranja glasba; 8.40 Vesela glasba; 9.45 Plošče; 10.00 Juke box; 10.15 Uspeli motivi; 10.45 Moderna glasba; 11.30 Glasbeni sprehod; 11.45 Plošče Ricordi; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 14.05 Športni ponedeljek; 14.15 Lahka glasba; 14.40 Operete; 15.15 Uspeli motivi; 16.00 Prenos RL; 17.20 Znani pevci; 17.35 Lahka glasba; 18.10 Mali oder; 18.40 Vaši pevci; 19.45 Operne skladbe; 20.30 Prenos RL; 23.10 Orkestri v večeru; 23.35 Večerni koncert.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutranje pesmi; 9.00 Vi in jaz; 11.30 Plošče za poletje; 12.10 Kontrapunkt; 13.15 Hit parade; 14.00 Program za popoldne; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 Glasba za mladino; 18.00 Glasbena paleta; 18.15 Nove pesmi; 19.05 Izredni glasbeni intervjuji; 21.05 Koncert; 23.00 Univerziada.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Sopranistka L. Marimpietri; 9.00 Romantika; 9.35 Orkester; 10.00 Radijska priredba; 10.15 Poje Fausto Cigliano; 10.35 Telefonski pogovori; 13.00 Program s Pippom Baudom; 14.00 in 16.50 Zakaj in kako?; 15.00 Poljudna enciklopedija; 16.00 in 16.35 Plošče za poletje; 17.55 Glasbeni aperitiv; 18.35 Univerziada; 20.10 Glasba po željah; 21.30 Plošče; 22.10 Kvizi narobe; 22.43 Radijska priredba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 10.45 Haendlove skladbe; 11.25 Od gotike do baroka; 11.45 Sodobna ital. glasba; 12.10 Faurejevi preludiji; 12.20 Vzporedna glasba; 13.55 Chopin in Grečaninov; 14.30 Simf. skladbe; 15.30 De Falla: «La vida breve»; 16.35 Boccherinijev kvintet opus 47; 17.10 Na sporedu sta Gallus in Gabrielli; 17.40 Sodobni jazz; 18.15 Lahka glasba; 18.45 Musorgski; 19.15 Bagnara: «Attacco alla coscienza»; 20.45 Kenton in njegov orkester.

SLOVENIJA

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 18.00, 20.30 Poročila; 7.50 Rekreacija; 9.10 Glasbena matineja; 10.05 Za mlade radovedneže; 10.25 Orkester Franz Thon; 10.45 Počitniški pozdravi; 11.15 Pri vas doma; 13.10 Primož Ramovš: Suita; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Koncert pihalnih orkestrov; 14.30 Priporočajo vam...; 15.10 Operetne melodije; 15.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.30 Glasbeni intermezzo; 16.40 Melodije iz musicalov; 17.00 Vsak dan za vas; 18.05 Ponedeljkovo glasbeno popoldne; 19.45 Naš podlistek; 20.00 Lahko noč, otroci!; 20.15 Ansambel bratov Avsenik; 21.00 Modest Musorgski: Boris Godunov — 2. del; 22.45 Orkester RTV Ljubljana; 23.15 Za ljubitelje jazza; 00.05 Literarni nokturno; 00.15 Plesna glasba.

ITAL. TELEVIZIJA

18.15 Spored za mladino; 18.45 Človek in stroj; 19.45 Športni dnevnik in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Film «Le nevi del Kilimangiaro»; 22.50 Filmske premiere; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

17.00 Univerziada; 21.00 Dnevnik; 21.15 P. E. Leger: Un cardinale nella Brousse; 22.15 Univerziada (prenos iz Turina).

JUG. TELEVIZIJA OD 30.-VIII. DO 5.-IX. 1970

NEDELJA, 30. avgusta

21.00, 23.10 Poročila; 10.35 Po domače s Henčkovim ansamblom; 11.00 Kmetijska oddaja; 11.50 McPheetersovo popotovanje — film; 12.40 TV kažipot; 13.00 Zabavnoinformativna oddaja za delavce v tujini; 13.45 Skrivnosti morja — dokumentarna serija; 15.15 Stockholm: Evropsko atletsko prvenstvo za moške; 17.45 Motokros za veliko nagrado Karlovca; 19.15 Osamljeni mož — film; 20.45 Cikcak; 21.35 Ljubezen po kmečko — humor. oddaja; 22.20 Videofon; 22.35 Športni pregled.

PONEDELJEK, 31. avgusta

19.15 Obzornik; 19.30 Risanke in še kaj; 19.50 Mednarodne motorne dirke Novi Gorici; 20.05 Narodna in zabavna glasba; 20.30 Cikcak; 21.00 Dnevnik; 21.35 Nastasijević - Kadijević: Darovi sestrične Marije — drama TV Beograd — sledi Dokumentarno-feljtonska oddaja TV Zagreb, ob koncu Poročila.

TOREK, 1. septembra

21.00, 23.20 Poročila; 10.35 in 15.45 TV v šoli; 19.15 Obzornik; 19.30 Medvedov godrnjavček; 19.45 Risanka; 20.00 Melodije iz Brašova: Claude Nugaro; 20.30 Alkohol in človeško telo — oddaja Cesta in mi; 21.35 Tako žalostno srce — film; 22.55 F. Schubert: 8. simfonija (Nedokončana).

SREDA, 2. septembra

21.00, 23.45 Poročila; 10.35 TV v šoli; 19.15 Obzornik; 19.25 Počitnice v Novem gradu; 20.05 TV variete; 20.20 Obrežje — oddaja za ital. narodnostno skupino; 20.45 Cikcak; 21.35 J. Giraudoux: Amfitrion 38 - drama SNG Ljubljana.

ČETRTEK, 3. septembra

21.00, 23.45 Poročila; 10.35 in 15.45 TV v šoli; 19.15 Obzornik; 19.30 Zapojte z nami: Mašek, Ipavec, Gerbič; 19.45 Risanka; 20.00 Mozaik; 20.05 Enkrat v tednu; 20.20 Tudi to se dogaja — humor. oddaja; 20.50 Cikcak; 21.35 Zabava vas Benny Hill; 22.25 Kulturne diagonale; 23.05 A. J. Cronin: Primeri dr. Finlaya - dramat. roman.

PETEK, 4. septembra

21.00, 00.35 Poročila; 10.30 in 15.40 TV v šoli; 19.00 Obzornik; 19.15 McPheetersovo popotovanje — film; 20.05 Pred konferenco neangažiranih držav v Lusaki; 20.45 Cikcak; 21.35 Četrtek — ital. film; 23.20 Malo jaz, malo ti — quiz TV Beograd.

SOBOTA, 5. septembra

21.00, 00.10 Poročila; 10.35 TV v šoli; 18.55 Obzornik; 19.00 Barcelona: Evropsko plavalno prvenstvo; 20.25 Mozaik; 20.30 Risanka; 21.35 Zabava vas Tom Jones; 22.30 Skrivnosti morja — dokument. serija; 22.55 Močnejše od življenja — film; 23.50 TV kažipot.

PLODOVITO DELOVANJE DRUŠTVA «OTON ŽUPANČIČ»

Veliko število deklet in fantičev na šahovskem tečaju v Štandrežu

Mlade šahiste in goste je pozdravil predsednik društva Danilo Nanut Društvo «Oton Župančič» ima letos zelo plodovito dejavnost - Tečaj bo trajal mesec dni - Pozdravne besede je prinesel tajnik SPZ Mundi Košuta

Dvaindvajset deklet in fantičev je pazljivo poslušalo pozdravne besede, ki jih je predsednik štandreškega prosvetnega društva «Oton Župančič» Danilo Nanut izrekel v petek popoldne ob otvoritvi prvega šahovskega tečaja, ki ga je to prizadevno prosvetno društvo priredilo v okviru svojega bogatega delovanja. Zamisel šahovskega tečaja je zelo dobrodošla in želeti je, da bi jo posnemala tudi druga prosvetna društva, saj je prav, da se naša prosvetna društva izživljajo na vseh področjih javnega udejstvovanja, ne pa samo na področju tradicionalne ljudskoprosvetne dejavnosti.

V Štandrežu so po zadnjem občnem zboru odločno krenili po novi poti. Pobud društva «Oton Župančič» je bilo letos veliko. Pridno se učijo igro «Miklova Zala» s katero bodo nastopili v kratkem, moški pevski zbor vedno vadi in nastopa, velik uspeh je dosegel njihov avtomobilski rally, sedaj so otvorili šahovski tečaj za začetnike, v katerega se je vpisalo kar 22 deklet in fantov. Poleg tega vršijo odborniki in člani društva «Oton Župančič» še drugo koristno delovanje na ljudskoprosvetnem, šolskem in še drugih področjih. Vsa hvala prizadevnim odbornikom s predsednikom na čelu, ki so znali razširiti obseg društvenega delovanja.

Predsednik društva Danilo Nanut je v uvodnih besedah dejal, da je zadovoljen, ko vidi toliko mladih domačinov, ki se bodo s šahom naučili marsikaj koristnega in se bodo hvaležno spominjali tega tečaja. Dejal je tudi, da želi, da bi se mnogi med tečajniki tudi v bodočih letih vestno učili te plemenite igre.

Otroci so dobili lepe šahovnice, ki jih je poskrbel goriški šahovski klub, zvezke in ostale pripomočke. Tečaj je brezplačen, učil bo priznani goriški šahist Boris Ipavec, tehnična sodelavca bosta Slavko Bednarik in Riccardo Perini.

Na otvoritveni svečanosti so bili prisotni predstavnik Šahovske zveze Riccardo Perini, ki je tudi prinesel pozdrave te organizacije, tajnik SPZ Mundi Košuta, ki je izrekel priznanje društvu — članu zveze — za izredno prizadevno delovanje, podpredsednik pokrajinske uprave Marko Waltritsch, zastopnik Slovenske kulturno gospodarske zveze dr. Mirko Primožič, občinski svetovalec Dellago ter znani goriški šahisti prof. Portelli, Culot in Bregant. Prisotni so bili tudi nekateri odborniki in člani prosvetnega društva «Oton Župančič».

Preko nas se odbor društva zahvaljuje goriški občini, ki je posodila šolske klopi za izvajanje tečaja.

Po otvoritveni svečanosti so se najmlajši šahisti razšli. Prva lekcija bo jutri, v društveni dvoranici ob 18.30. Tečaj bo trajal mesec dni, na njem bodo poučevali osnovna pravila igre, teorijo, šahovnico, odprtine, začetno igranje in finale ter pregled in odigravanje partij svetovno znanih šahistov. Tečaj se bo vršil vsak dan, razen sobot in nedelj. Ob zaključku tečaja bo turnir z bogatimi nagradami.

Plesna prireditev v Dolu

Mladina iz Dola priredi na kriščišču pri Devetakih v soboto 5. septembra, v nedeljo in ponedeljek, tridnevni festival «Dela» glasilo KPI za Slovence.

V soboto bo nagradno tekmovanje v briškoli, na plesišču pa bodo izvolili «miss minikrilo». Osrednja proslava bo v nedeljo 6. septembra: ob 19. uri bo govor pokrajinskih predstavnikov KPI. Pri prireditvi bo sodeloval instrumentalni kvintet «Briški slavček» iz Števerjana. Na programu je tudi tekmovanje v valčku za stare in mlade pare. V ponedeljek 7. septembra zaključek prireditve z izvolitvijo zvezdice «Dela». Vse tri dni bo igral plesni ansambel «I cobra».

Poskrbljeno bo za dobro domačo kapljico s prigrizkom specialitet na žaru. Mladina iz Dola vas vabi.

Jutri prva seja občinskega sveta v Gorici

Jutri zvečer ob 18.30 bo v sejni dvorani na županstvu prva seja občinskega sveta v Gorici. Na dnevnem redu so točke o izvoljivosti svetovalcev, volitve župana, odbornikov in namestnikov. To bo prva seja goriškega občinskega sveta po volitvah 7. junija.

Zahvala trgovca iz Števerjana

G. Franc Terpin in soproga sta se iz Števerjana preselila v Gorico. Ker se nista mogla osebno posloviti od vseh dragih Števerjancev, med katerimi sta preživela vse življenje, jih iskreno pozdravljata vse preko «Primorskega dnevnika». Zlasti pozdravljata in se zahvaljujeta vsem odjemalcem trgovine v Števerjanu, ki sta jo vodila polnih 50 let. Rojstnega Števerjana ne bosta nikoli pozabila in ga vedno ohranila v najlepšem spominu.

Avto zavozil s ceste hudo ranjena šoferka

Včeraj popoldne ob 15.40 so pripeljali v goriško bolnišnico 19-letno Loredano Mosetti, por. Bajc iz Pevme, Ul. Generale Papa 4 in 8-letno Enzo Bajc iz Gorice, Ul. Giustiniani 25, ki sta bili žrtvi prometne nesreče malo prej v Ul. III. armata.

Loredani so zdravniki ugotovili rano na lobanji, zlom desne roke v ramenu in zlom leve stegnenice. Bila je v nezavesti in okrog 17. ure so jo morali nujno odpeljati na oddelek za oživitev bolnišnice v Vidmu, kjer ji skušajo rešiti življenje. Mala Enza pa je dobila le manjše poškodbe na glavi in pretres možganov ter so jo pridržali v Gorici za 5 dni na zdravljenju.

Kolikor je ugotovila izvidnica cestne policije, je Loredana, ki je imela s seboj Enzo, vozila fiat 850 v Gorici po Ul. III. armata proti Ul. Vittorio Veneto. Ker ji je neki tovornjak menda zaprl pot, je zavila z avtom preveč na desno in zavozila s ceste.

* * *

Sinoči ob 21. uri je bila na Oslavju žrtev prometne nesreče 27-letna Silvana Carrara iz Števerjana. V goriški bolnišnici so ji ugotovili udarec v lobanjo in poškodbe po telesu. Pridržali so jo za 4 dni na zdravljenju.

Avto v moped na križišču

Včeraj zjutraj nekaj po 7. uri je na križišču pri Madonini v Gorici avto podrl skuter. Pri tem je bil ranjen skuterist Gianluigi Chiozza iz Gorice, Ul. Leopardi 20, ki so ga pridržali v bolnišnici za 20 dni na zdravljenju. Zdravniki so mu ugotovili rano na desnem kolenu in desnem gležnju ter številne odrgnine.

Kakor je ugotovila izvidnica cestne policije, se je Chiozza peljal s skuterjem guzzi iz Ločnika proti Gorici. Na križišču pri Madonini pa mu je presekal cesto fiat 600, ki ga je iz Gorice privozil 20-letni Marino Salvatore iz Gorice, Ul. Maniacco 4, ko je zavil proti Gradiški.

Z ZAČETKOM OB 15. URI

Danes so v Novi Gorici mednarodne moto dirke

Jutri ob 19.50 prenos po televiziji iz Ljubljane - Organizatorji priporočajo prehod meje v Solkanu in Šempetru

Danes popoldne ob 15. uri po legalni uri bo na krožni trasi v Novi Gorici velika mednarodna krožna dirka, za katero se je prijavilo 91 tekmovalcev vsega sveta, ki bodo napravili 170 startov v šestih kategorijah od 50 do 500 ccm in s prikolicami.

Včerajšnje preizkusne vožnje so šle kar dobro in tudi uradni sprejem, ki ga je priredil organizator ADM iz Nove Gorice ter predsednik skupščine Šimac tekmovalcem, je dobro uspel.

Za današnje popoldanske tekme se predvideva velik obisk tudi z italijanske strani in zato mejni organi svetujejo udeležencem, naj se za prehod ne poslužujejo samo bloka pri Rdeči hiši, ampak tudi mejnih prehodov pri Solkanu, Šempetru in pri Mirnu, da bi tako preprečili preveliko gnečo in olajšali mejno kontrolo.

Že takoj po prihodu čez mejo bodo udeleženci lahko dobili vsa potrebna navodila in tudi vstopnice ter listke za parkirne prostore. Uradni gostje bodo imeli parkirišče v bližini glavne tribune, ki je postavljena pred sodno palačo ob Kidričevi cesti.

Opozarjamo naše čitatelje, da bodo jutri, v ponedeljek ob 19.50 (po našem času) prenašali potek dirke tudi po televiziji iz Ljubljane; prenos po trajal kakih 10 minut.

Sestanek združenja sadjarjev in vrtnarjev

Upravni svet združenja sadjarjev in vrtnarjev se bo prvič sestal jutri ob 16.30 na sedežu deželne ustanove za razvoj kmetijstva (ERSA) v Gorici. V upravnem svetu je nad trideset pridelovalcev iz raznih pokrajin, deželni ravnatelj za kmetijstvo, ravnatelj ICE iz Trsta, načelnik kmetijskega inšpektorata iz Gorice ter nekateri strokovnjaki treh sindikalnih organizacij. Svetu predseduje inž. Sergio Cosolo. Na dnevnem redu je razprava o važnih vprašanjih med katerimi je tudi vprašanje prošnje ministrstvu za kmetijstvo za priznanje združenja. Vpis v vsedržavni seznam organizacij te stroke bo omogočil združenju, da bo lahko neposredno vplivalo na tržišče na ravni pridelka zlasti v razdobjih krize. Kakor je znano, lahko omenjeno vsedržavno združenje poskrbi, da se delno potegne s tržišča del odvečnega pridelka, tako da se uravnovesi cena v zvezi s povpraševanjem in ponudbo. Poleg tega opravlja to združenje tudi nalogo tehnične pomoči pri pridelovanju. Pri tem deluje skladno s predpisi evropskega skupnega tržišča.

Tako se bo lahko sadjarstvo in vrtnarstvo v naši deželi konkurenčno vključilo v sistem tržišča v širšem obsegu, za ker bo potrebna bolj popolna organizacija tehničnega ustroja, za katero bo poskrbelo združenje. Ta organizacija se tiče hrambe zelenjave in sadja v skladiščih ter njene prodaje in propagande za prodajo, kajti na evropskem tržišču lahko uspešno deluje le takšna organizacija, ki lahko koncentrira pridelke in usmerja pridelovanje.

Vpisovanje v Slovenski dijaški dom v Gorici

Starši, ki nameravajo vpisati svoje otroke v šolskem letu 1970-71 v Slovenski dijaški dom v Gorici kot redne ali zunanje gojence, morajo vložiti prošnjo za sprejem na posebnem obrazcu, ki ga dobijo pri upravi tega zavoda. Prošnje sprejema uprava neprekinjeno do zasedbe vseh razpoložljivih prostorov. Podrobnejša pojasnila in navodila daje prizadetim uprava Slovenskega dijaškega doma v Gorici, Ulica Montesanto 84, vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Vpisovanje na slovenskih šolah

Vpisovanje otrok na **slovenskih osnovnih šolah** na Goriškem se bo vršilo od 21. do 26. septembra in sicer od 9. do 12. ure.

Na nižji srednji šoli in na drugih slovenskih srednjih šolah na Goriškem nadaljujejo z vpisovanjem do 25. septembra. Priporočamo staršem naj ne čakajo zadnjih dni in naj vpišejo svoje otroke čim prej na najbližjo slovensko šolo.

Izpit iz latinščine v jesenskem roku

Ravnateljstvo slovenske nižje srednje šole v Gorici, Ul. Randaccio, obvešča vse prizadete, da bo 15. sepetmbra jesenski izpit iz latinščine. K izpitu se lahko prijavijo vsi dijaki, ki so z uspehom opravili nižji tečajni izpit letos ali v prejšnjih letih, tudi če niso med letom obiskovali latinskega pouka, ali so se že predstavili k izpitu iz latinščine v poletnem roku, pa ga niso izdelali.

Delovanje letališča v Ronkah

Od prvega septembra bodo na letališču v Ronkah uvedli še tretjo vožnjo na progi Ronke - Milan z letalom Fokker S 32. Odhod iz Ronk ob 10. uri in povratek ob 19.25.

Vodstvo letališke družbe ima v teku razgovore tudi s predstavniki jugoslovanskega in avstrijskega turizma in letalstva zaradi organizacije mednarodnih turističnih letalskih prog.

ŠOLA GLASBENE MATICE GORICA

Vpisovanje gojencev bo od 1. do 12. septembra 1970 od 10. do 12. ure v prostorih Glasbene šole (Ul. Malta 2/1, tel. 2495)

Pouk se prične v ponedeljek, 14. septembra 1970.

Ravnateljstvo

«MIKLOVA ZALA» PONOVNO V ŠTANDREŽU

Kot smo v našem listu že poročali, se pripravlja prosvetno društvo «O. Župančič» v Štandrežu na ponovitev znane ljudske igre «Miklova Zala», ki so jo domači prosvetarji prvič uprizorili leta 1949 na dvorišču gostilne Lutman na trgu v Štandrežu.

Priprave za ponovitev vodi učitelj Jožko Marinič, režira član SNG iz Trsta Stane Raztresen, vlogo šepetalke pa je prevzela učiteljica Jožica Tomšičeva iz Gorice. Dramska družina se vadi po tri večere tedensko in če bo šlo vse v redu računajo z igro nastopiti proti koncu septembra.

Leta 1949 so igro trikrat ponovili v Štandrežu in vsakikrat je bilo zelo veliko občinstva iz Štandreža in okolice in še danes se starejši ljudje spominjajo veselega navdušenja s katerim je občinstvo spremljalo dogajanje na odru. Zato so radovedni, kako bo uspela ponovitev in jo bodo primerjali s takratno prvo predstavo. Vsekakor obeta biti ponovitev še lepša, saj imamo dandanes na razpolago več pripomočkov v ta namen, kot so n. pr. osvetljava, diapozitivi, zvočniki itd. Dodamo naj še da bo sedanji tekst v Žižkovi predelavi nekoliko drugačen od prvega, ki so ga predvajali leta 1949 in bo zato ponovitev še bolj zanimiva.

«MIKLOVA ZALA» leta 1949 — Štandrež — na odprtem pri gostilni Lutman

P. D. «BRIŠKI GRIČ» V ŠTEVERJANU

priredi danes, 30. in jutri, 31. t.m.

pri gostilni DVOR v ŠTEVERJANU

Praznik grozdja

s plesno zabavo na prostem

Igrajo ansambli: «GALEB» iz Nove Gorice in «BRIŠKI SLAVČEK» iz Števerjana.

Začetek plesa vsak večer ob 20. uri.

V PONEDELJEK TUDI OBIČAJNA TRGATEV IN IZBIRA NAJLEPŠE MLADENKE.

Gostom bodo na razpolago poleg prvovrstnega briškega vina tudi čevapčiči in pečene domače klobase.

Parkirni prostor je zagotovljen.

ZARADI POVIŠKA BENCINARJEM

Bencin proste cone je dražji za dve liri

Večji promet pri črpalkah za mejo

Ko je šel mimo prvi šok, ki ga je povzročila nepričakovano visoka podražitev bencina, so se goriški avtomobilisti in prevozniki brž vprašali: «Ali se bo podražil tudi bencin goriške proste cone, in v kolikšni meri?»

Izvedeli smo, da se bo za potrošnike iz Gorice in Sovodenj bencin podražil za dve liri pri litru, navaden bencin, ki smo ga plačevali odslej po 63 lir je sedaj po 65 lir, super pa se je povišal od 73 na 75 lir pri litru.

Dejstvo je namreč, da je bencin proste cone oproščen davščin dajatev in so zato potrošniki proste cone dolžni doplačati na staro ceno samo povišek, ki gre v korist prodajalcem bencina, se pravi po dve liri pri litru. Vkljub temu pa je povišek presenetil velik del šoferjev, ki so že porabili bencinska nakazila za tretje trimesečje, ker so imeli večje potrebe tudi zaradi večje potrošnje v zvezi s počitnicami. Ker pa jim ni šlo, da bi kupovali bencin po novi ceni, ki je sedaj najvišja v Evropi so povečini šli do bencinskih črpalk na jugoslovanskem področju ter se tam oskrbeli s potrebnim gorivom, ki je tudi še po stari ceni. Zato so bile zadnja dva dneva zopet vrste na meji in pri tamkajšnjih črpalkah.

Iz tržiške bolnišnice

Včeraj so sprejeli za 20 dni na zdravljenje v tržiško bolnišnico 60-letnega Artura Pizza iz Doberdoba Ul. Vallone 1, ki so mu ugotovili udarec v prsni koš in zlom desne ključnice. Mož je že prejšnji večer padel z mopedom, pa je prišel po pomoč v bolnišnico šele včeraj zjutraj.

Tudi 35-letnega Ivana Vecchinija iz Doberdoba so pridržali za 10 dni na zdravljenju ker so mu ugotovili poškodbo na desni nogi.

Iz goriškega matičnega urada

V tem tednu so na goriškem matičnem uradu zabeležili 16 rojstev, 10 smrti, 5 parov se je poročilo, 9 parov je bilo oklicanih.

ROJSTVA: Fulvia Franch, Stefano Turus, Valentina Tarlao, Michele Gabrielli, Marco Marini, Annalisa Goss, Barbara Dean, Patrizia Chessa, Annalisa Salustri, Michele Zorzenon, Elisabetta Sgubin, Elga Corradini, Emanuele Barbangelo, Martina Marotta, Paolo Vidoz, Enrico Olivo.

SMRTI: gospodinja 79-letna Elisabetta MERLJAK vd. Braidot, upokojenec 76-letni Antonio Bensa, 1-dnevni otrok Marco Marini, železničarka 72-letna Rosa Martarello vd. Palumbo, gospodinja 59-letna Stefana MAKUC vdd. Provenghi, upokojenec 76-letni Ermanno Naida, upokojenka 78-letna Antonia Rizzi vd. Troha, upokojenec 70-letni Ugu Coceanis, gospodinja 85-letna Santa Cechet vd. Visintin, upokojenec 71-letni Emanuele Peranna.

POROKE: železničar Nevio Zamparo in frizerka Liliana Kenda; delavec Umberto Persoglia in uradnica Giuliana Proietti; električar Bruno Coceani in študentka Nevica Budal; uradnik Gianpaolo Giordano in uradnica Maria Rita Caratozzolo; poročnik Mario Massimi in uradnica Marina Fumato.

OKLICI: delavec Luciano Buratto in bolničarka Maria Devetak; zidar Claudio Pavsic in delavka Cascia Seculin; carinik Romeo Marabini in gospodinja Maria Pia Buttignon, častnik Cosimo Alfredo D'Arigo in študentka Marcella Maria Carmela Rivoli; radiotehnik Mauro Rosin in prodajalka Rosa Sgubin; uradnik Luciano Spangher in učiteljica Maria Ongaro, prodajalec Alessandro Caratozzolo in uradnica Annanovella Bigaj; uradnik Gianfranco Maver in delavka Graziella Ghersetti; kemik Mario Piva in delavka Silvana Medeot.

PISMA UREDNIŠTVU

Popravilo občinske ceste v Jamljah

Primorski dnevnik je že večkrat pisal o občinskih cestah v Jamljah in tudi o tisti, ki pelje skozi Gornje Jamlje. V vasi pod hribom stanuje 22 družin, ki čakajo že več let na popravilo svoje poti, katera je v slabem stanju. Gospodinje, ki gredo v trgovino, morajo peš, ker niti s kolesom ni mogoče po njej.

Končno smo vaščani zvedeli, da bo podjetje Depoli iz Tržiča le začelo s popravilom tudi tega dela ceste. Obenem pa smo zvedeli, da nima nobenega navodila za asfaltiranje glavne ceste, ki pelje skozi vas na Goriško cesto. Pričeli naj bi z delom tam nekje na polovici poti ter asfaltirali samo en klanec, ki ne predstavlja izhoda iz Gornjih Jamelj.

Zadeva se nam zdi skoraj neverjetna, saj povsod najprej uredijo in asfaltirajo najprej glavni del poti, tukaj pa delajo ravno narobe. Vaščani se sprašujejo, kje so naši občinski možje in zakaj jih ti točno ne informirajo o zadevi. Kaj odločujejo na sejah vaščani ne vemo in zato ne moremo vedeti, kaj je res na teh govoricah. Na kakem vaškem sestanku bi se lahko lepo pogovorili o tem in o drugih vaških problemih. Zato prosimo župana Jarca, naj bi čimprej prišel med nas, da se pomenimo in uredimo zadevo tako, da bo res v korist prizadetim vaščanom.

Sledi podpis

* * *

Ker gre verjetno za nesporazum, bi bilo vsekakor prav, da domači občinski možje skličejo vaški sestanek in nanj povabijo tudi doberdobskega župana. Na ta način se bodo lahko pogovorili o tem in o drugih vaških problemih ter uredili vse tako, da bo prizadetim vaščanom v korist, kar je tudi namen občinske uprave, ki prav gotovo želi tudi to cesto urediti tako, da bo služila predvsem tistim vaščanom, ki jo najbolj potrebujejo.

Šolske vesti

Popravni izpiti na slovenskih šolah

OSNOVNA ŠOLA: Popravni izpiti čez 2. in 5. razred na slovenskih osnovnih šolah v Gorici bodo 1. septembra 1970. Podroben razpored izpitov je na oglasni deski ravnateljstva v Gorici.

NIŽJA SREDNJA ŠOLA: Ravnateljstvo nižje slovenske srednje šole v Gorici, Ul. Randaccio sporoča, da bodo začeli s popravnimi izpiti v ponedeljek 7. septembra ob 8.30. Podroben razpored izpitov je objavljen na oglasni deski v tej šoli.

TRGOVSKA ŠOLA: Ravnateljstvo državnega strokovnega zavoda za trgovino s slovenskim učnim jezikom v Gorici sporoča, da se bodo začeli popravni izpiti v ponedeljek 7 septembra ob 8.30 uri, po razporedu, kot je objavljen na oglasni deski te šole.

V prvem delu vpisovanja na to šolo se je v prvi razred vpisalo 11 učencev. Ker se vpisovanje nadaljuje še v jesenskem roku, se pričakuje, da bo letos število dijakov na tej šoli večje od lanskega, ko jih je bilo v prvem letniku 15.

Kino

VERDI 15.30—22.00: «La prima volta», L. Nordij in O. Solstoft. Švedski film v barvah. Prepovedano mladini pod 18. letom.

CORSO 15.15: «L'esecutore», G. Peppard in J. Collins; ameriški film v barvah.

MODERNISSIMO 15.15: «Per qualche dollaro in più», L. V. Cleff in G. M. Volontè.

VITTORIA 15.00: «Il mostro del museo delle cere», K. Mitchel in A. Helm; angl. film v barvah. Mladim pod 14. letom prepovedan.

CENTRALE 15.15: «La lunga notte dei disertori (I sette di Marsamatruk)», I. Rasinov in M. Strebel; italijanski kinemaskope.

Tržič

AZZURRO 15.00: «Una storia d'amore», A. Moffo in G. Mecchia.

EXCELSIOR 14.00: «Il capitano Nemo e la città sommersa», R. Ryan in L. Paoluzzi. V barvah.

PRINCIPE 15.00: «Brevi amori a Palma de Maiorca», A. Sordi, B. Lee. Kinemaskope v barvah.

S. MICHELE 14.00: «Il ritorno del pistolero», R. Taylor. Barvni film.

Nova Gorica

SOČA «Vinetov v dolini smrti», zap. nemški barvni film — ob 16.15, 18.15 in 20.15.

SVOBODA «Požig Rima», italijanski barvni film — ob 18.30 in 20.30.

DESKLE «Pot slave», italijanski barvni film — ob 17. in 20. uri.

RENČE «Potujoča tarča», italijanski barvni film — ob 16. in 20.

ŠEMPAS «Veseli rekrut», zap. nemški film — ob 16. in 20. uri.

KANAL «Grand Prix», ameriški barvni film — ob 16. in 20. uri.

POTUJOČI KINO — COL: «Bitka na Neretvi», jug. barvni film — ob 15. uri;

OTLICA: «Bitka na Neretvi», jug. barvni film — ob 20. uri.

PRVAČINA «Grand prix», ameriški barvni film — ob 20. uri.

DEŽURNI LEKARNI

V GORICI

V Gorici je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna ALESANI — Ul. Carducci 38, tel. 22-68.

V TRŽIČU

V Tržiču je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna ALLA SALUTE dr. Fabbris — Drevored Cosulich 117 — tel. 72-4-80.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Danes, v nedeljo, 30. avgusta je odprta cvetličarna GORIAN — Ul. Garibaldi 9, tel 26-28.

Trgovina čevljev

JUREN

GORICA
Largo XXVII Marzo 9 — Palača INPS
Via IX Agosto 1

Velika izbira čevljev in torbic po konkurenčnih cenah!

GLASBENE PRIREDITVE NA XXI. FESTIVALU V DUBROVNIKU

Slovenski oktet ponovno na višku izdelanosti in umetniške dognanosti

Vrsta odličnih solističnih in komornih koncertov z znanimi svetovnimi mojstri - Več koncertov v počastitev 200-letnice rojstva Ludvika van Beethovna

Kakor vsako leto, je tudi letos vrsta glasbenih prireditev na Dubrovniških poletnih igrah — ki so se pričele 10. julija in so jih zaključili 25. t.m. — z bogatimi sporedi v izvedbi renomiranih domačih in inozemskih umetnikov ter ansamblov privabljala številne poslušalce. Le-ti so lahko izbirali med opernimi, baletnimi in oratorijskimi deli: simfoničnimi, komornimi, solističnimi ali zborovskimi koncerti. Prireditelji festivala so se pridružili tudi splošni proslavi 200-letnice rojstva Ludvika Van Beethovna s tem, da je bilo več večerov izpolnjenih samo z njegovimi deli, tako opera FIDELIO, ki jo je izvedla zagrebška Opera pod vodstvom dirigenta Lovra Matačića, koncert Zagrebške filharmonije s pianistko Gino Bachauer, polnočni koncert baritonista Vladimira Ruždjaka ob sodelovanju pianista Jurice Murai, simfonični koncert Dubrovniškega mestnega orkestra pod vodstvom dirigenta — našega rojaka iz Kanala — Antona Nanuta, ki je drugače imel z istim orkestrom še tri koncerte, med njimi je zadnjega dne prejšnjega meseca ob sodelovanju zbora RTV Zagreb izvedel Haendlov oratorij MESIJA; dalje so celovečerni spored Beethovnovim delom posvetili pianist Darko Lukić iz Zagreba, JUILLIARD QUARTET iz New Yorka, duo: violinist Ruggero Ricci iz ZDA in pianist Marijan Lipovšek iz Ljubljane ter Simfonični orkester madžarske radiotelevizije iz Budimpešte z znanim pianistom Andorom Foldesom in pod vodstvom Lovra Matačića na zaključnem koncertu.

Prisostvovali smo osmim koncertom med 11. in 19. tega meseca. Srečali smo se najprej s **Slovenskim oktetom** iz Ljubljane, ki je pravzaprav v Dubrovniku zaključil svojo uspelo koncertno turnejo po Dalmaciji. Ni dolgo, kar smo ga slišali v Kopru, ko nas je v dvorani glasbene šole zadivil s svojo pevsko tehnično izdelanostjo in umetniško dognanostjo; vendar je v obeh pogledih to pot bil dosežek višji; od takrat, ko se je v svoji sestavi glasovno obnovil, se je še bolj slepopolnil in razvil v prožno in glasbeno kultivirano telo — sposobno, da sprejema najzahtevnejša dela in jih verno reproducira. Izredno dobra priprava, ki smo jo zaznali, zagotavlja le redko dosegljive tehnične usposobljenosti, ki se jih ansambel pod vodstvom dr. Valensa Voduška poslužuje kot sredstva za oblikovanje čim bolj nazornega izraza in s tem seveda tudi tem bolj pristnega in prodornejšega učinka na poslušalca. Le-ta pa je še posebno topel in neposreden ter zato tudi najbolj dojemljiv prav pri izvajanju ljudskih pesmi, kar daje Slovenskemu oktetu posebno značilnost.

Spored koncerta je obsegal dela iz 16. stoletja preko klasičnega obdobja in iz romantike do današnjih dni skladateljev O. di Lassa, A. Willaerta, G. Gastoldija, J. Gallusa, W. A. Mozarta, P. I. Cajkovskega, A. Dvořaka, St. Mokranjca in A. Srebotnjaka. Ostali del sporeda so pevci posvetili ljudski pesmi v priredbah raznih domačih in tujih skladateljev; zastopana je bila slovenska ljudska pesem, hrvatska in srbska, dalje moravska, ruska, črnska duhovna, italijanska in angleška ljudska pesem. Na zahtevo poslušalcev, ki se nikakor niso mogli raziti, kljub že itak dolgemu sporedu, je oktet dodal še celo vrsto narodnih, da se je koncert podaljšal za tretjino sporeda. Ta publika pisanih narodnosti, ki jo je petje naravnost razburkalo, ni odnehala, dokler ji pevci niso dali skoro vidnega znamenja, da so že utrujeni. Lepo zadoščenje pevcem — lahko bi rekli brez pridržka — za garaško delo, ki je potrebno za zlitost posameznih glasovnih skupin kakor za glasovno uravnovešenost celote, za ritmično preciznost in skladnost v dejstvovanju, za pronicanje v globino vrednot in oblikovanje v duhu slogovnih značilnosti del itd. itd. Med najlepšimi poustvaritvami naj omenimo Gallusovo MAGNUM MYSTERIUM, Mozartovo AVE VERUM CORPUS in Čajkovskega OTČE NAŠ, Srebotnjakovo KRAŠKA VAS, med ljudskimi pa v Odakovi priredbi DREMLE MI SE, DREMLE, pri kateri se je tenorski glas Petra Ambroža zlil v pristno občuten izraz lirično nadahnjene pesmi, dalje MOJ OČKA IMA KONJCA DVA v Švarovi priredbi, ZAGORSKI ZVONOVI v Tomčevi in Voduškovi priredbi, I. RUKOVET St. Mokranjca, ODNOZVUČNO GREMITJ KOLOKOLJČIK S. Žarova, LA MONTANARA Ortellija-Gallija in druge. Omenimo naj še mehko obarvan, v svojem obsegu izenačen, polno zveneč bas Petra Čareja: kakor da se je nenadoma razkril izza ansambelske podrejenosti in v nekaterih solih pokazal svojo prodornost in toplino.

Naslednjega dne je imel svoj koncert mladi ruski pianist Grigorij Sokolov. Spored je obsegal dela: Schubertovo SONATO v a-molu, op. 143, Schumannov KARNEVAL, op. 9, PET PRELUDIJEV, op. 3 št. 2 v cis-molu; številka 2 v b-duru, št. 3 v d-molu, št. 4 v d-duru in št. 5 v g-molu iz op. 23; S. Rahmaninova ter Prokofjeva SONATO št. 7, op. 83. Ta okrog 20 let stari umetnik se že zgodaj preblja v areno svetovnih pianistov, pri čemer mu stojita ob strani nadarjenost in uspeh znane ruske pianistične šole. Navdušuje z briljantno tehnično sposobnostjo in virtuozno igro, kar je še posebno prišlo do izraza v Preludijih Rahmaninova Najbolj poglobljeno, umetniško dognano, v vseh svojih kontrastih izoblikovano in najbolj tesno v svojem logičnem poteku v zaokroženo celoto zgrajeno delo je bila poustvaritev omenjene Sonate S. Prokofjeva, ki je zapustila vtis pristne občutenosti in plastične dovršenosti.

Na tretjem koncertu nas je francoski umetnik Pierre Cochereau seznanil s francosko orgelsko literaturo na orglah v frančiškanski cerkvi. Spored je prikazal nekak prerez od konca 17. oziroma začetka 181. stoletja preko naslednjega v 20. stoletje: dela, ki so jih temu instrumentu posvetili F. Couperin, C. Franck, L. Vierne, M. Dupré, M. Duruflé in O. Messiaen. Koncert je od uvodnega OFFERTOIRE SUR LES GRAND JEUX Couperina preko FANTAZIJE v a-duru C. Francka, IMPROMPTU-ja Vierna, dalje skladbe EVOCATION Dupréja, PRELUDIJA IN FUGE NA IME ALAIN, ki jo je Duruflé posvetil spominu skladatelja in organista J. Alaina — padlega v zadnji svetovni vojni, do Messiaenovih skladb rastel po zahtevnosti, globini in notranji napetosti. Izvrstna je bila igra izvajalca, ki je domiselno izvabljal iz orgel razne kombinacije registrov in jih smiselno uporabljal; z mnogo občutka za mero je prilagajal barvne orgelske značilnosti, dinamično stopnjevanje, zvočne mogočnosti in blesk bodisi slogovnim zahtevam posameznih del bodisi zahtevam izhajajočim iz individualno zasnovane interpretacije le-teh. Umetnik nam je pripravil lepo doživetje, ki ga niso niti vznemirili nekoliko predolgi premori, ki so ponekod nastali med spreminjanjem registrskih kombinacij. Edino, kar smo v resnici pogrešali, je bilo delo J. S. Bacha, brez katerega si skoraj ne moremo predstavljati koncerta na orglah, katerim je ta ustvarjalec posvetil najboljše, kar je imel v sebi.

Juilliard kvartet iz New Yorka je posvetil cel večer delom Ludvika Van Beethovna in sicer GODALNEMU KVARTETU v e-molu, op. 59 št. 2 in GODALNEMU KVARTETU v b-duru, op. 130. Plemenita igra tega ansambla je v celoti najizraziteje učinkovala v umirjenejših in počasnih stavkih, dočim je v hitrejših nekoliko motila intonančna labilnost prve violine (kar je bilo verjetno posledica nepričakovanega močnejšega popuščanja strun, kar se včasih zgodi). Sicer pa je kvartet uigrano telo, ritmično precizno, uravnovešeno v zvoku, enotno in usklajeno v dejstvovanju. Najlepše poustvarjeni so bili stavki Molto adagio iz prvega ter Andante con moto ter Cavatina v drugem kvartetu. Izvedba je bila v celoti na visoke mnivoju, vendar smo pogrešali nekoliko več poglobljenosti, ki naj bi doprinesla še več beethovnijanskega duha in prodornosti.

Prelep večer nam je pripravil francoski pianist Philippe Entremont iz Pariza. Spored je vsebval tale dela: Beethoven: SONATA v es-duru, op. 31 št. 3, Schumann: PAPILLONS op. 2, Debussy: L'ISLE JOYEUSE, Ravel: PAVANE POUR UNE INFANTE DEFUNTE in ALBORADA DEL GRAZIOSO ter vse štiri Chopinove BALADE. Težko bi bilo dati kateremukoli delu prednost najboljše interpretacije, kajti ves čas izvajanja nas je pianist držal v stalni napetosti. Pri tem umetniku je bravurozna igra bila popolnoma podrejena notranjim vzgonom pri oblikovanju, ki je potekalo v notranje dosledni gradnji, v plemenitem in nikdar čez mero prekipevajočem muziciranju. Niti najmanj niso utrudile zapovrstjo izvedene Chopinove Balade, tako nazorno in prepričljivo jih je pianist izoblikoval. To je umetnik redkih kvalitet.

(Konec prihodnjič)

Ivan Silič

Slovenski oktet na koncertu 11. 8. 1970 v atriju palače Sponza v Dubrovniku

EDINSTVENA IZDAJA V SLOVENSKEM ZALOŽNIŠTVU

OBRAZ ZARISAN V ČAS
Knjiga karikatur Boruta Pečarja

V knjigi je predstavljenih kar 569 karikiranih oseb v 668 upodobitvah iz vrst pomembnih sodobnih slovenskih osebnosti

Pred seboj imamo knjigo, kakršne doslej Slovenci nismo imeli in kakršne so redke tudi pri drugih narodih. Ni namreč preprosto izdati knjigo karikatur enega samega avtorja. In vendar so današnje razmere v slovenskem založništvu omogočile izdajo edinstvene knjige, zajetne knjige s karikaturami slovenskega karikaturista Boruta Pečarja. Pod naslovom **Obraz zarisan v čas** je knjigo izdala založba Mladinska knjiga v Ljubljani. Uredil jo je publicist Rado Bordon, direktor Moderne galerije Zoran Kržišnik ji je napisal uvod. V knjigi je predstavljenih kar 569 karikiranih oseb v 668 upodobitvah. Večina portretirancev je predstavljenih samostojno, vsak na svoji strani, le manjše število je skupinskih karikatur, pa še tu izhaja avtor iz vsakega posameznika, ne pa iz skupine. Urednik je obširno snov smiselno in originalno razdelil na več ciklov, na deset skupin, znotraj katerih so posamezne predstavljene osebe razvrščene po abecednem redu. Najprej so predstavljeni književniki, nato likovni umetniki, glasbeni delavci, potem gledališčniki, znanstveniki, družbenopolitični delavci, časnikarji, šahisti in športniki, na koncu so dodane nekatere priložnostne karikature. Pri posameznih skupinah so najprej razvrščeni slovenski upodobljenci, zatem pripadniki drugih jugoslovanskih narodov, slednjič tujci. Abecedni red znotraj posameznih skupin je ponekod sicer prekršen iz raznih razlogov, v glavnem pa je omenjeni razpored dosleden. Na koncu je nekaj pojasnil o predstavljenih avtorjih, še pred tem pa je urednik podal svoje poročilo.

To so dejstva.

Ob teh dejstvih pa lahko zabeležimo še nekaj okoliščin.

Borut Pečar se kot karikaturist udejstvuje že petnajst let; bolj intenzivno se s karikaturo ukvarja deset, morda pet let, ko je njegova karikatura še bolj dozorela. Pečar ni naš edini karikaturist, vendar je, čeprav po profesiji diplomirani inženir-projektant, dosegel ne samo izredno izbrušenost svojega stila, temveč tudi izjemno širok opus svojih stvaritev. Ni sicer važno, da ima tudi urednik te knjige svoje zasluge, da so nekatere karikature, potrebne za tako zaokroženo knjigo, sploh nastale. Dejstvo je, da ni preprosta šala izdelati toliko in tako kvalitetnih karikatur, od katerih vsaka predstavlja vendar samostojno osebnost z vsemi svojimi značilnostmi. Res je, da je v knjigi čutiti različnost kvalitete in da so nekatere karikature, verjetno iz novejšega časa, še posebno uspele, saj je avtor v njih posebno uspešno zajel bodisi fizične ali pa značajske posebnosti portretiranca. Toda ne glede na umetniško kvaliteto posameznih karikatur, lahko ob knjigi tolikega števila karikiranih portretov zapišemo, da predstavlja knjiga edinstveni zbornik znanih in v našem današnjem življenju pomembnih Slovencev. Če k temu dodamo še biografske podatke, čeprav najnujnejše, potem lahko rečemo, da je knjiga Pečarjevih karikatur edinstveni album slovenskih osebnosti današnjega časa. To pa daje knjigi trajno veljavo in ne zgolj pečat minljive aktualnosti.

Ignazio Silone

Jean P. Sartre

Vsekakor je to prvo dejstvo, ki ga ob izidu te knjige lahko zabeležimo.

Drugo dejstvo, vredno omembe, je v tem, da smo tako knjigo pri nas sploh izdali. Kdor se spomni nekdanjih skromnih razmer v slovenskem založništvu, bo lahko s toliko večjim veseljem ugotovil ta velik skok naprej. Ko je Mladinska knjiga pred meseci priredila razstavo karikatur svojega priložnostnega sodelavca Boruta Pečarja, gotovo ni računala na takšen uspeh razstave. Konec koncev je le šlo za razstavo bolj ali manj priložnostno nastalih karikatur. Prav izjemen uspeh razstave pa je založbo pripravil do tega, da se je odločila karikature izdati v knjigi. Izid karikatur enega samega avtorja v samostojni knjigi pa je vsekakor izjemno dejanje, ki mu ni predhodnika v slovenskem založništvu. Saj so nedavno še drugi albumi tako težko našli pot na svetlo.

Ob knjigi Boruta Pečarja pa ne smemo prezreti še nečesa. Kot omenjeno, je za uvod knjigi Zoran Kržišnik napisal esej o karikaturi, o slovenski karikaturi. Posebej pa je analiziral umetniško dejavnost avtorja knjige Boruta Pečarja. To pa je menda prvi zapis likovnega strokovnjaka o karikaturi in še posebej o slovenski karikaturi. Tako ta edinstvena knjiga združuje kar troje posebnosti, mimo katerih vsekakor ne bo mogel nihče, ki bo knjigo vzel v roke.

Prav gotovo pa je, da bodo knjigo Pečarjevih karikatur z veseljem prelistavali mnogi. V njej bodo našli resnično odmev časa, podobe znanih osebnosti današnjega časa. Ne slike v fotografski temveč v karikirani podobi, ki je morda še bolj privlačna in dojemljiva. Imamo torej pred seboj po značaju in po svoji vsebini izjemno knjigo, ki je v čast vsem sodelujočim.

Sl. Ru.

Dnevi slovenskih izobražencev v Dragi

Kot smo že poročali, bodo v Dragi tudi letos, v soboto 5. in v nedeljo 6. septembra «študijski dnevi slovenskih izobražencev», ki jih prireja katoliško «Društvo slovenskih izobražencev v Trstu». Letos je poudarek «dnevov» na predavateljih iz matične domovine Slovenije.

Spored je naslednji:

V soboto, 5. sept. ob 17. uri: predava dr. Jože Goričar, univ. prof. iz Ljubljane o temi: «Socialna preobrazba slovenske družbe»; Ciril Zlobec, pesnik in urednik «Sodobnosti» iz Ljubljane predava o temi: «Današnja slovenska idejno-kulturna stvarnost». Sledi razprava.

V nedeljo, 6. sept. ob 9. uri: maša, ki jo bo bral pomožni škof ljubljanske nadškofije dr. Stanko Lenič; med mašo bo podal duhovno misel;

ob 10.30: o temi «Kulturna povezanost» predava prof. Tomaž Pavšič iz Idrije, sourednik revije «Kapije»; o temi «Mednarodna povezanost» predava dr. Emidij Sulsič, sodelavec inštituta za mednarodno sociologijo v Gorici; o temi «Kulturna povezanost» predava dr. Erik Prunč s Koroškega, lektor na univerzi v Gradcu. Sledi diskusija.

Ob 16. uri: o temi «Etični potencial in stiska malih narodov pri sodobnem razvoju enotenja človeške družbe» predava prof. dr. Maks Miklavčič, dekan bogoslovne fakultete v Ljubljani. Sledi diskusija.

Ob 18. uri: o temi «Zaprtost in odprtost sodobne slovenske kulture» predava prof. Edvard Kocbek, pisatelj in pesnik iz Ljubljane. Sledi diskusija.

PREJELI SMO

IDRIJSKI RAZGLEDI, št. 2. L. XV. Izdaja Mestni muzej v Idriji. Iz vsebine: Jurij Bavdaž: Nastanek in razvoj elektroindustrije v Cerknem; Marjan Tavčar: Cerkljanska in njena preobrazba; Zmago Bufon: Janez Scopoli (1723-1788); dr. Marija Verbič: O lesu za idrijski rudnik, prvih idrijskih grabljah in klavžah; Janez Jeram: Kmečki hlapec; Tomaž Pavšič: Naš 200-letni gledališki jubilej; Jože Čar: Program dela Mestnega muzeja v Idriji; Lado Božič: Ob robu Vojskarske planote; Lado Božič: Zrušil se je hrast.

V kratkem na knjižnem trgu

NAJNOVEJŠA KNJIŽICA PONATISOV IZ «PRIMORSKEGA DNEVNIKA»

Iz knjige «AULA IV»

Vsi procesi pred fašističnim posebnim tribunalom proti Slovencem in Hrvatom in drugim antifašistom Julijske krajine od 1927 — 1943 (brez procesov pred vojnimi sodišči)

Knjiga vsebuje:

čez 500 imen obtožencev s kratkimi izvlečki iz obtožnic;

vse fotografije ustreljenih slovenskih in hrvaških obtožencev, ki jih je uredništvo Primorskega dnevnika moglo najti, več drugih dokumentarnih fotografij;

uvodna beseda **(Vladimir Kenda);**

predgovor **(Srečko Vilhar).**

Na knjižico, ki bo v kratkem izšla v Trstu, opozarjamo v prvi vrsti: vse Slovence v Italiji, zlasti pa vse organizacije bivših političnih preganjancev ter bivših partizanov, vse občinske odbore Zveze združenj borcev v Sloveniji, vse preživele obsojence, vse sorodnike obsojencev.

Vse, ki se za ponatis zanimajo, prosimo, naj pohitijo z naročili in sicer:

v Trstu: pri uredništvu Primorskega dnevnika — Ul. Montecchi 6 telefon: 93808 ali 94638

pri upravi Primorskega dnevnika — Ul. sv. Frančiška 20, telefon: 37338 ali Ul. Montecchi 6/II telefon: 95823

pri Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, telefon: 61792

v Gorici: pri podružnici Primorskega dnevnika, Ul. XXIV Maggio 1, telefon 3382

v Ljubljani: ADIT - DZS, Stari trg 3, telefon: 22207

Cena: 500 lir ali 10 Ndin

Poslužite se spodnje naročilnice:

NAROČILNICA

Obvezno se naročam na dokumentarno publikacijo

iz knjige «AULA IV»

(Ponatis iz Primorskega dnevnika)

Cena 500 lir ali 10 Ndin

Publikacijo mi pošljite: po povzetju, tako da bom plačal ob prevzemu na pošti, ali kot navadno tiskovino po pošti, s priloženo poštno položnico, s katero bom nakazal denar.

(Nepotrebno prečrtajte!)

Kraj in datum ..... Podpis .....

NASLOV NAROČNIKA (izpišite s pisalnim strojem ali s tiskanimi črkami)

Ime in priimek .....

Kraj .....

Ulica .....

Pokrajina .....

Država .....

Pred izidom knjige «*Umirajoči čas*»

Pri založbi «Lipa» v Kopru bo izšla prihodnji mesec knjiga pod naslovom «Umirajoči čas», ki jo je napisal Janko Perat, nekdanji pripadnik prekomorskih brigad in aktivni udeleženec NOB na Bližnjem in Srednjem vzhodu.

«Umirajoči čas» opisuje življenjsko usodo primorskega fanta, ki v usodnih dneh narodnoosvobodilnega boja sledi klicu domovine, kaže pa tudi njegovo povojno usodo in ob njej nekatera aktualna družbena vprašanja, ki bralca zadevajo v živo.

Ker delo zajema dokaj dolgo obdobje, vse od začetka minule vojne pa do naših šestdesetih let, je vsebinsko razdeljeno v tri dele. V prvem delu nam avtor prikazuje usodo primorskih fantov in mož, ki jih je vojna zatekla na afriških tleh in jih najprej vrgla v vrste zavezniških vojaških enot, a ki so kljub številnim političnim spletkam spoznali pravo pot in se priključili narodnoosvobodilnemu boju jugoslovanskih narodov.

Drugi del obravnava obdobje od poletja 1943 do konca vojne, ko se s Primorci srečujemo v enotah NOVJ. Prepričljivo so opisani njihovi boji v Dalmaciji in njihov delež pri osvobajanju Trsta.

Tretji del je pravzaprav nekakšen epilog. Vojne težave so sicer končane, a mirnodobsko življenje prinaša nove. Te težave junaka zgodbe sicer obrusijo in nazadnje tudi zlomijo, vendar je konec, ki nam ga podaja avtor, očiten: edina odrešilna pot je k človečenju posameznika in družbe.

V tej zvezi naj pripomnimo, da je delež fantov in mož iz Slovenskega primorja v NOVJ zdaj v splošnem že podan, vendar na stvarni, bolj ali manj zgodovinski podlagi. Dosedanje monografije o prekomorskih brigadah in prekomorskih enotah, med katerimi so bili pretežno Primorci, pa se seveda ne spuščajo v obravnavanje usod posameznih udeležencev našega boja. Peratovo literarno delo se od omenjenih zgodovinskih opisov seveda bistveno razlikuje. Avtor je snov obdelal literarno, umetniško, težišče njegove pripovedi pa ni na zunanjem, ampak na notranjem dogajanju, se pravi v psihološko poglobljenem opisovanju dogodkov in usode junakov pripovedi. Le tako mu je bilo mogoče osvetliti tudi tiste strani življenja prekomorskih brigad in drugih prekomorskih enot in njihovih pripadnikov, ki jih razmeroma hladni zgodovinski opisi niso mogli zajeti, na primer težave udeležencev pri vživljanju v nove razmere, pri srečanju z nerazumevanjem pri «avtohtonih» borcih in partizanskih kadrih in včasih celo pri podcenjevanju, kakršnega so bili deležni ti borci, zbrani z najrazličnejših koncev, a vendarle vseskozi vdani idealom narodnoosvobodilnega boja.

Potemtakem lahko z vso upravičenostjo zapišemo, da gre pri Peratovem delu za pomembno literarno dopolnitev obsežnega zgodovinskega opusa o prekomorskih brigadah in drugih prekomorskih enotah. Peratov tekst je izvirno delo, kakršnega s tega področja še nismo imeli.

Ker gre za literarno delo, ki obravnava usodo primorskih fantov in mož-borcev prekomorskih brigad, je bil sklep založbe «Lipa», da to knjigo uvrsti v svoj program in da ta knjiga izide pri tej založbi — zelo smotrn in utemeljen.

Delo «Umirajoči čas» je Peratov prvi večji tekst, vendar pa avtor naši javnosti ni neznan. Uveljavil se je že kot publicist in še zlasti kot pisec krajših leposlovnih tekstov, objavljenih v «Lovcu» in v «Planinskem vestniku». Prav tako je objavil dve temeljiti razpravi o dogodkih na Bližnjem in Srednjem vzhodu v letih 1941 do 1944 pod naslovom «Brez krivde krivi» v Ljubljanskem dnevniku (leta 1964) in «Narodnoosvobodilno gibanje Primorcev v Afriki» v Tedenski tribuni (leta 1967).

Knjigo «Umirajoči čas» bodo še zlasti radi prebrali tisti bralci, ki se zanimajo za dogodke med našimi sonarodnjaki za časa II. svetovne vojne in pa seveda še posebno nekdanji borci prekomorskih brigad in drugih prekomorskih enot, ki so v NOVJ prišli v drugi polovici leta 1943 in v začetku leta 1944 iz Afrike.

Albert Kluh

Štirje heroji bodo večno živeli...

V pesti nam je stisnilo roke gôrjé

(Spominski utrinki na Ferda Bidovca in Franja Marušiča)

Zgodi se človeku — sicer pozabljivemu — da mu ostanejo v spominu dogodki, ki nimajo v življenju posebne teže, a se mu po nekaki asociaciji večkrat povrnejo v podoživljanje. Ne da bi omalovaževal smrt, je vendarle bila v osvobodilnem boju tako vsakdanja, da smo se je privadili kakor boja in pomanjkanja. Pa vendar se mi vrača največkrat v spomin smrt bataljonskega komandanta Iztoka iz Belokranjskega odreda. Pri Dolenjskih Toplicah je padel skupno z dvema partizanoma, Stankom in Jožetom, ob izpadu belogardistov iz Novega mesta. Takrat sem jim napisal verze

Izjokali smo že vse svoje solzè
že dolgo se več ne solzimo;
v pesti nam je stisnilo rôke gorjè
in nemi v odprte grobove strmimo.

S komandantom Iztokom se večkrat srečava. Vsakokrat ko zapoje kak naš zbor «Le vkup, le vkup uboga gmajna», stopi pred me komandant Iztok. Po čudni asociaciji. Dan pred svojo smrtjo je Iztok nastopil na mitingu, ki smo ga priredili v zdraviliškem domu v Dolenjskih toplicah. V zboru so med drugimi zapeli tudi «Puntarsko». In tak, zanosno pojoč, stopi komandant Iztok pred oči mojega spomina.

* * *

Po sicer banalni asociaciji se večkrat srečava s Ferdom Bidovcem. Kadarkoli naletim na izletih in potovanjih na podpise izletnikov in romarjev po stenah, mizah, klopeh, me spomin prenese v opuščeno cerkvico sv. Hjeronima na Nanosu. Tam se je ob nekem skupinskem izletu Ferdo prav krepko podpisal na steno. Nisem molčal. Povedal sem mu primero o oslu in njegovi dlaki.

Sedaj pa, ko se po banalni asociaciji srečujem v spominu s Ferdom, mu moja misel pravi: «Vidiš, Ferdo, ni Ti bilo treba pisati svojega imena na cerkveno steno, s svojo krvjo si ga podpisal na častno mesto v zgodovini našega boja za obstanek, in napisal si ga v naša srca».

S Ferdom sva bila prijatelja. Povabil sem ga na enega izmed izletov, ki sem jih prirejal enkrat mesečno s svojimi učenci. Takrat, bilo je januarja 1928, smo šli na Veliko Gradišče nad Gročano. Fantje razpršeni v skupinah so ubirali pot pred seboj; s Ferdom sva korakala zadnja. Neposredno pred nama sta bila Ferdov brat Rudi s sošolcem.

«Ferdo, tvoj brat se sedaj s tovarišem pogovarja po italijansko», sem dejal.

«Ne verjamem» je neverno odgovoril Ferdo.

Zapiskal sem na piščalko .Vse skupine izletnikov so postale. Dospela sva do dvojice pred nama.

Na vprašanje, v katerem jeziku sta se pogovarjala, sta prostodušno povedala, da sta govorila v italijanščini.

Ferdo se je čudil: «Pa kako si vedel, da jima je bil pogovorni jezik italijanščina?». «Zelo enostavno», sem pojasnil. «Tvoj brat in njegov sobesednik sta oba meščana. Če bi bil v družbi kak okoličan od Sv. Ivana, iz Barkovelj ali od kod drugod, bi pogovor tekel po slovensko.»

Tako je bilo takrat, pred štiridesetimi leti, takrat ko je Igo Gruden še lahko napisal verze:

... iz Barkovelj, kjer moj jezik ne ugaša, zajeda v Trst se kri in zemlja naša».

* * *

Tudi s Franjom Marušičem sva bila prijatelja. Nastopal je na prosvetnih večerih v mladinskih društvih kot recitator. Skromni so bili ti večeri, v še skromnejših, tesnih društvenih sobicah. Spominjam se takega večera v mladinskem društvu «Ladja» na Kontovelu. S Franjom in škedenjskim mladincem Zorkom smo šli na gostovanje. Iz Barkovelj smo se vzpenjali v hrib in nosili s seboj nekako temnomodre zavese, da smo k našim recitacijam ustvariti primerno ozadje. V naš program smo vključili tudi Seliškarjeve socialne pesmi iz njegove zbirke «Trbovlje» in ko smo recitirali pesem o brodolomcih, ki se rešujejo kot mravljinci na skali, smo jo občutili kot svojo lastno usodo, saj smo bili neposredno pred razpustom naših mladinskih društev. In Seliškarjevi verzi so nam nakazovali našo pot:

Ko je bil obup najhujši,
se je pripeljala po valovih svetla misel.
Tedaj smo planili drug za drugim v morje.
Iz dna smo pesek in školjke nosili,
s krvavimi prsti kamenje lomili,
trgali jambore od potopljenih ladij
in jih nosili na skalo na kup.
Ko je bil kup za en jambor visok,
ko nam je bil za en jambor nižji obok,
na katerem sonce visi —
je bil za en jambor manjši obup.
Taka je naša pot, bratje —
kaj zato, če galebi hripavo vrešče
okrog nas!

Ko je dobrega pol leta kasneje izšel ilegalni list «Borba», mi je tovariš Drejc naročil naj pridobim primernega mladinca za razdelitev lista v Rocolu. Naročilo sem izvršil, a kmalu na to se mi je Franjo potožil, da mu ne zaupam, ko nisem izbral njega. Konspiracija pa taka! Seveda je izbrani poverjenik Franju povedal odkod mu «Borba».

«Danes, po tolikih letih, bi res ne vedel točno povedati zakaj sem obšel Marušiča. Morda prav zato, da se aktivizira več ljudi. Nezaupanje gotovo ni bilo po sredi, kar si je dal Franjo tudi takoj dopovedati. Saj sem vedel že za nekatere njegove akcije. S Ferdom sta neke noči zagnala stekleničko tuša v liktorski sveženj, ki so ga fašisti vklesali v podstavek Verdijevega spomenika. To je bila morda prva njuna akcija. Fašisti si niso hoteli priznati, da je v središču mesta prišlo do take antifašistične manifestacije pa je eden izmed takratnih tržaških dnevnikov poročal o tem v kratki notici pod naslovom «Effetti di vino nuovo». Tudi na predvečer rapallskega dne (12. novembra) sta bila Franjo in Ferdo v akciji. Franjo je tisto noč odnesel slovenski trobojni trak na grob ustanovitelja tržaškega mladinskega gibanja Svobodina Čoka v Lokvi. Ferdo pa je bil na enaki akciji na pokopališču v Barkovljah.

* * *

Bazoviški mučeniki, vsi štirje, Ferdo in Franjo, Miloš in Valenčič so šli do kraja ponosno in vzravnani v smrt. Zvonimir Miloš je po obsodbi v celici smrti zapel «Kaj ti je deklica, zakaj si tak žalostna.» Ferdo pa je bil hladno brezoseben. Vlado Štoka, ki je bil soobtoženec v tržaškem procesu in obsojen na 20 let ječe, mi je kasneje pripovedoval, da je Ferdo v odmoru, ko so čakali povezani na verigi na nadaljevanje procesa s stoičnim mirom razglabljal, da je boljša smrt kot 30 let ječe in končno bodo streli odjeknili in bodo svetu odkrili trpljenje primorskega naroda.

Da mi tega ni pripovedoval Vlado Štoka, ki je sam slišal Ferdove besede, ne bi mogel verjeti. To je legenda.

In je Ferdo imel prav. Streli z bazoviške planote so odjeknili v svet. Dunajska Arbeitzeitung je takrat napisala: «V oni noči je po težki tlaki uklonjeno ljudstvo molilo k bogu, ki je dal, da je raslo železo.»

* * *

Dobrih deset let kasneje sta Bazoviška in Gortanova brigada, so ostale primorske brigade izpričale, da je na Krasu in po vsej naši izbičani zemlji zraslo dosti železa.

DRAGO PAHOR

Ferdo Bidovec na izletu na Veliko Gradišče 22. januarja 1928. (Foto Drago Pahor)

Karlo Rupel s Proseka, komunist in prvoborec za narodno stvar

Med aktivnimi borci za svobodo primorskega ljudstva je bil tudi Karlo Rupel s Proseka. V tajno organizacijo Borba je vstopil leta 1928, kot vedo povedati njegovi soborci. Domači, tudi sestra, ki smo jo obiskali in s katero sta si precej zaupala, o tem ne vedo povedati kaj dosti. Le to nam je sestra rekla, da so sc z drugimi, predvsem s Špangerjem in Ukmarjem, klicali z žvižgi.

Ko so fašisti prišli organizaciji na sled, so na Proseku aretirali skoraj vso vas. Tako je 12. aprila 1930 na oljčno soboto, prišel na vrsto tudi Karlo Rupel. Policisti v civilu so mu takrat tudi preiskali sobo, druge prostore v hiši so pa pustili pri miru. Doma je tudi rekel, naj se ne ustrašijo, saj so itak zaprli skoraj vse.

Tisti teden so se jih nekateri ljudje v vasi izogibali, pač zato, da ne bi osumili tudi njih. Sestra se še dobro spominja, da je na veliki petek prišla na kvesturo, kjer so ji rekli, da bo brat šel v Coroneo. Povedala je to doma in pripravili so paket, da ga gredo obiskat k «jezuitarjem». A tam so jim rekli, da ga ni več in da so ga že peljali v Coroneo. Tako so paket odnesli v Coroneo. Iz Coronea so Karla Rupla pozneje peljali v Rim. Med izpraševanjem ga je baje izdalo to, da je prebledel, ko je videl Manfredo.

Pred procesom so mu domači najeli odvetnika, a ko je on to izvedel, ga ni hotel in tako so od odvetnika odstopili. Pred procesom sta mama in sestra utegnili spregovoriti z njim nekaj besed,, seveda le v italijanščini. Bil je pripravljen na vse. Prokurator je zanj zahteval 20 let ječe, obsojen pa je bil na 15 let. Eno leto je bil sam v celici. Pozneje je pripovedoval, da če mu ni takrat «zaruznil» jezik, mu ne bo več. V zaporu je zelo dosti bral, tudi pisal je domov, a pisma niso ohranjena.

Domov je prišel zaradi amnestije že februarja 1937, eno leto je bil pod strogim nadzorstvom, nakar se je umaknil v Jugoslavijo. Kot aktiven komunist je bil tudi v stari Jugoslaviji zaradi ovadbe zaprt. Iz težke ječe, kjer je dejansko živel ob kruhu in vodi, je prišel sama kost in koža.

Maja 1943 je vstopil v partizanske vrste kot borec I. Primorskega bataljona in član VDV.

Podrobnosti o njegovem delovanju v partizanih niso znane. Ve se pa, da je ob razpadu Italije šel čez cesto nekje pri Nanosu z drugima dvema. Italijanska patrulja, ki za razpad Italije ni še vedela, jih je zapazila in streljala. Krogla mu je šla skozi grlo. Tovariša sta ga spravila pod bližnje drevo in šla klicat pomoč. Ko so popoldne prišli, ga ni bilo več. Vendar je bil že prej prepeljan v postojnsko bolnišnico, kjer si je toliko opomogel, da je začel že govoriti. Vendar pa so prve nemške patrulje pobrale iz bolnišnice vse ranjence ter jih postrelile. Tako je Karlo Rupel 28. septembra padel. Doma dolgo časa niso vedeli, kje je pokopan. Končno so le odkrili mesto, kjer je skupaj z dvanajstimi tovariši ležal le dobro ped pod zemljo.

ŽIVA GRUDEN

Hišica v Baču pri Knežaku nasproti žage, kjer je študiral in delal Valenčič. Tu je zasnoval načrt za peklenski stroj.

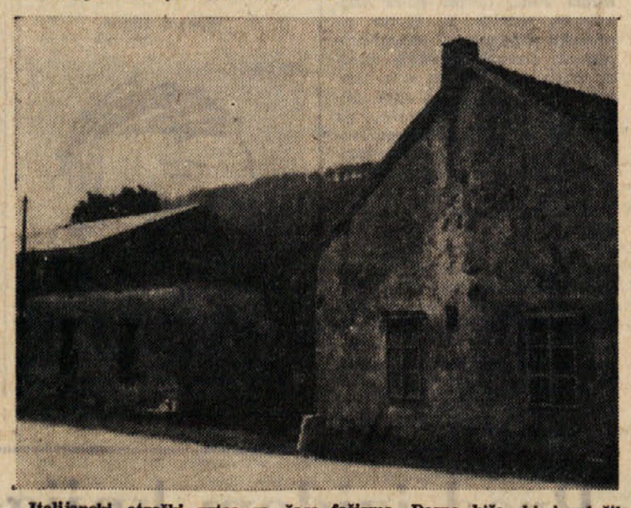

Italijanski otroški vrtec za časa fašizma. Desno hiša, ki je služila kot kuhinja.

Trpka usoda Maria Zaharja iz Boršta

Kako težke in dolgotrajne rane je zadal fašizem našemu ljudstvu priča tudi primer Maria Zaharja iz Boršta. Tako hudo mu je bilo pod preganjanjem črnosrajčnikov, da so mu živci popustili in niti po padcu fašizma ni bil več isti.

Rojen leta 1905, je obiskoval najprej slovensko osnovno šolo, nato pa prvi razred nemške realke na Trgu Lipsia, današnji Trg Hortis. Ko pa je prišla v naše kraje Italija in je ukinila tudi nemške šole, je raje zapustil knjige in učenje in šel delat. Najprej je bil pismonoša v domačem kraju, potem pa je šel delat v Trst za mizarja.

Že kot dijak se je družil z zavednimi slovenskimi mladinci in teh vezi ni opustil niti ko se je lotil mizarskega poklica. Večkrat so prihajali k njemu domov drugi mladi slovenski fantje, ki so žrtvovali svoja življenja za slovenski narod: Marušič, Miloš, da omenimo najbolj znane. Doma je hranil tudi slovensko literaturo in propagandni material, a domači niso vedeli ne od kod ne kam je namenjeno vse to.

Prve dni maja 1930, so orožniki preiskali dom nekega drugega Zaharja v Borštu, ki pa ni imel nič takega, kar so fašisti iskali. To pa je bilo dovolj, da je Mario razumel, da se nekaj «kuha». Zato je šel spat k nekemu tovarišu, s katerim je delal. Ni pa pomagalo: nekaj dni pozneje, zjutraj na vse zgodaj, ga je policija prijela.

To je bil začetek dolgega Mariovega trpljenja po fašističnih ječah. Izpustili so ga teden dni po aretaciji. Veselil se je že, da se je izmazal iz nevarnosti, ko so ga prišli ponovno iskat: svoboda je bila v resnici le past, s katero so fašisti upali, da bodo dobili še kakega zavednega Slovenca.

Tokrat je Mario presedel dolgo časa v ječi. Dolge mesece domači niso vedeli, kam so ga odpeljali, potem pa so izvedeli, da je v ječi v Salernu in da bo proces. Niso jih pustili zraven, v sodišče: to je bila pravica edinole fašistov. Tako so izvedeli samo iz časnikov, da bo moral Mario presedeti 5 let v zaporu in skoraj bi se jim oddahnilo, ko ne bi bilo napisano na isti strani, v istem članku fašističnega časopisa, da bodo drugi slovenski fantje padli pod streli črnih srajc. Mariu so 5-letno kazen delno odpustili, tako da se je vrnil domov novembra 1932.

A ni bilo končano: vsakikrat, ko je prišla v Trst kaka velika fašistična «živina» ali celo sam kralj in Mussolini, je moral presedeti več dni v zaporu iz varnostnih razlogov. Ob napadu na Jugoslavijo pa so ga dokončno aretirali. Pri tem so mu živci popustili. Hotel se je vrniti domov, na vsak način, tudi s silo. Dali so ga v umobolnico v Nocera Inferiore. Tu je preživel skoro eno leto, v srednjeveški umobolnici, kjer je bilo edino zdravilo prisilna srajca, edina dejavnost trebljenje bolh. Živčno stanje se mu je seveda v takem okolju še poslabšalo. Poslali so ga v tržaško bolnišnico in ob koncu vojne so ga odpustili.

Ni pa bil več isti človek. Žalostno je preživel svoja zadnja leta in predlanskim, 10. marca 1968 je dotrpel svoje mučeniško življenje.

SERGIJ PREMRU

HOROSKOP

Veljaven od 30. avgusta do 5. septembra 1970

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Ko boste urejali neko zadevo ali neki posel, boste naleteli na odpor predstojnikov oziroma nadrejenih ljudi. Naj vas to ne moti preveč. Tudi nerazpoloženje neke osebe naj vas ne spravi v slabo voljo. Vse se bo izgladilo. Zdravje normalno.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Izogibajte se živčnim razpravam, ker bi vas vaša nervoza mogla spraviti v kočljiv položaj, ali celo v neprijetne ekscese. V splošnem bo vzdušje napeto in to se bo odražalo tudi v vašem družinskem življenju, za kar boste deloma krivi tudi vi. Pazite nekoliko na zdravje, vendar ne zganjajte alarmizma.

DVOJČKA (od 21. 5. do 21. 6.) Vaši načrti bodo naleteli na določen odpor. Nič hudega ne bo, ker se boste vendarle uveljavili. S temi možnostmi računajte tudi pri uveljavljanju svojih pravic. Vse drugače pa bo v vaši ožji družbi in tudi v odnosih z ljubljeno osebo. Lahen prehlad.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Pobuda, za katero niste več upali, da bi mogla priti v poštev, bo vendarle prodrla. Ne bo pa šlo vse tako, kot bi vi želeli, toda ne boste se imeli nad čim pritoževati. Povsem odveč je ljubosumnost, ki vas grize. Odlično zdravje.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Če v prvih dneh ne boste povsem uspeli, vam bo konec tedna prinesel večja zadoščenja. Morda bi ne bila napak tudi kaka majhna podpora s strani vplivnejših ljudi. Oseba, na katero ste toliko gradili, ne zasluži vašega zaupanja. Običajni glavobol.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) V splošnem vam razmere kar dobro obetajo, vendar bodite pozorni nad tem, kaj se dogaja okoli vas. Nekoliko v zagati boste, ker vam bo primanjkovalo časa. Ne preveč lojalni odnosi neke prijateljske osebe vas bodo spravili v težave. Zdravje kar dobro.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Znašli se boste pred kupom problemov, da ne boste mogli iz njih. Nepričakovano pa se bo začelo vse prav odmotavati, tako da boste kar presenečeni. Tudi v ljubezni boste imeli nepričakovano srečo. Potrebni ste daljšega počitka ali oddiha.

ŠKORPIJON (od 23. 10. do 22. 11.) Če imate veliko izkušenj in če ste v poslih zares doma, se lahko lotite tudi še bolj tveganih načrtov. V nasprotnem primeru ostanite v starih kolesnicah. Srečali se boste z osebo, ki bo ponovno prebudila staro ljubezen. Zdravje odlično.

STRELEC (od 22. 11. do 20. 12.) Diplomatsko se ognite neki obveznosti, ki bi vas v sedanjih razmerah mogla spraviti v težave. Sicer pa zavihajte rokave in krepko naprej, da ne zaostanete za tekmeci. Oddiha in počitka ne bo, razen tisto malo, ki ga boste uživali v krogu domačih. Nervoza.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Težav sicer ne bo malo, vendar si jih ustvarjate bolj sami, ker ne veste, da so možnosti omejene. Preložite neko obveznost, ker bo drugič laže izvedljiva. Ne spogledujte se z drugimi, ko pa ste vezani na staro ljubezen. Zdravje kar dobro.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Ne bo lahko spopriječi se s težavami, ki se vam bodo nakopičile v prihodnjih dneh. Z dobro voljo pa boste vse opravili in tudi rezultati ne bodo slabi. Bolj pičlo pa bo vaše zadoščenje v družbi ter v ljubezni. Stopite na zdravniški pregled.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Sistematično uredite svoje zadeve in če ugotovite, da je vse v redu, nadaljujte. V nasprotnem primeru spremenite pot. Neka oseba, ki ste jo podcenjevali, vam bo sedaj pomagala in celo tesneje stopila v vaše življenje. Nad zdravjem nimate kaj tožiti.

KRIŽANKA

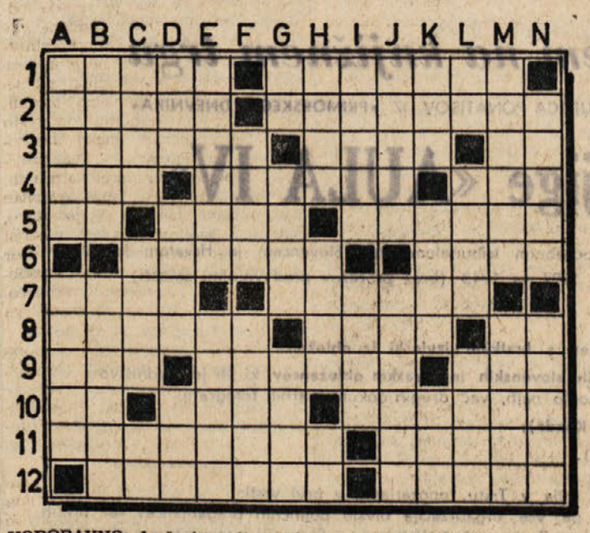

VODORAVNO: 1. ženina ali moževa mati — velik industrijski objekt, 2. knjižni format, osmerka — temno zeleni dragulji, 3. ime slovenskega mednarodnega šahovskega mojstra Puca — grška narodnoosvobodilna vojska med drugo svetovno vojno — kemični znak za mangan, 4. gora v vzhodni Srbiji — pijača grških bogov na Olimpu — največji morski sesalec, 5. sto kvadratnih metrov — najvišja gora v Karavankah — znameniti indijski pisatelj in filozof (Rabindranath), 6. vrsta polča — sršenar, 7. že umrli italijanski filmski komik — zabavljica, 8. edina hči — Zolajev roman o pariški lahkoživki — središče vrtenja, 9. kačji glas — ime slovenskega slikarja Jakopiča — mesto v Piemontu južno od Turina, 10. igralna karta — kopališče pri Benetkah — sol solitrne kisline, 11. ponoven pregled — angleški fizik, po katerem se imenuje enota za merjenje dela (James Prescott), 12. boljša vrsta jabolk — ime slovenskega pesnika Aškerca.

NAVPIČNO: A. popularna Puccinijeva opera — obrtnik lesne stroke, B. igralec — junak Homerjeve pesnitve, ki je bil doma na Italki, C. drevesni panj — spoj, kontakt — kratica za «vojaški odsek», D. pijača iz posušenih listov raznih zelišč — največja kopenska žival — redko moško ime, E. glasilo italijanskih socialistov — vrhunec bolezni, F. žlahtni plin — bivš predsednik KP Indonezije, G. avtomobilska oznaka Trsta — žitni plod — pešačenje, H. malta — telesna poškodba — začetnici izumitelja dinamita, I. najvišja zmaga pri taroku — reka v jugozahodni Franciji, desni pritok Garonne, J. dolgorepa pisana južnoameriška papiga — velika azijska država, K. popularna jugoslovanska filmska igralka (Eva, «Ljubezenski primer») — visoka vzpetina — glas, zvok, L. začetnici središča Primorske — orodje koscev — eden od zarotnikov proti Juliju Cezarju, M. eno od najmočnejših avstrijskih nogometnih moštev — plug, N. eno od vodilnih italijanskih nogometnih moštev — polsvilena tkanina.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. makrela, 7. Jordan, 13. afront, 14. maserka, 15. kroki, 16. pelin, 17. rr, 18. Sime, 19. gater, 20. koc, 21. Ika, 22. Krpan, 23. Gobi, 24. material, 26. Dumas, 27. kaos, 28. debata, 29. aperat, 32. Kole, 33. Mahal, 34. Jotacija, 38. Alan, 39. falot, 40. RUR, 41. let, 42. Timok, 43. past, 44. GR, 45. golen, 46. Ponti, 47. Amnerds, 49. prekis, 50. Mozart, 51. emitent.

KRST PRI SAVICI

Piše in riše Lovro Inkret

NOGOMET — V PRIJATELJSKI MLADINSKI TEKMI

Danes popoldne v Padričah Ljubljančani proti ŠZ Gaja

Ekipi iz Padrič bo tekma služila kot priprava za prvenstvo, ki se bo začelo 6. septembra

Danes ob 17. uri bo v Padričah na nogometnem igrišču zanimivo srečanje med mladinskima enajstericama ljubljanskega Slovana in domače Gaje.

O igralcih iz ljubljanskega predmestja Moste smo že poročali, da je to trenutno verjetno najboljša slovenska mladinska nogometna ekipa, saj je pred kratkim premagala celo svojo someščanko Olimpijo. Igralci Slovana igrajo zelo napadalno in je zato njihov nogomet ne le učinkovit, ampak tudi privlačen.

Za ekipo Gaje bi morda na prvi pogled sodili, da bo proti tako dobro pripravljenim gostom igrala zelo podrejeno vlogo, vendar se to najbrž ne bo zgodilo. Tudi Gaja sodi namreč na našem področju med najboljša mladinska moštva. Že lani je prekrižala račune marsikateri enajsterici slovečega imena, in na koncu je zasedla na lestvici odlično tretje mesto. Vsekakor pa bi se Gaja lahko uvrstila še precej višje, če bi ne prišlo do nekaterih povsem nepotrebnih spodrsljajev.

Letos pa ima enajsterica še višje zastavljene cilje. Moštvo se je namreč na novo sezono pripravljalo izredno vestno in resno računa na osvojitev naslova pokrajinskega prvaka. V ekipi je vrsta zelo obetajočih igralcev, starih največ do 18 let, ki predvajajo lepo, skupno igro, učinkovito v napadu in obrambi.

V moštvu igrajo mladinci iz več vasi: vaščani Padrič, Gropade, Bazovice in Trebč so se namreč dogovorili, da bodo na področju mladinskega nogometa imeli eno samo, skupno ekipo, in sadovi tega sklepa so že vidni. Če bi vsaka vas vztrajala s svojo enajsterico, bi le s težavo spravila skupaj dovolj kakovostnih mladincev za dosego večjega uspeha. Z združenimi silami pa je vsem sosednim vasem skupaj uspelo postaviti na noge moštvo, ki sodi med najboljša na našem področju.

Zato lahko v današnjem srečanju pričakujemo v tekmi med Gajo in Slovanom lep nogomet, ki bo prav gotovo privabil ob rob igrišča veliko število ljubiteljev tega športa.

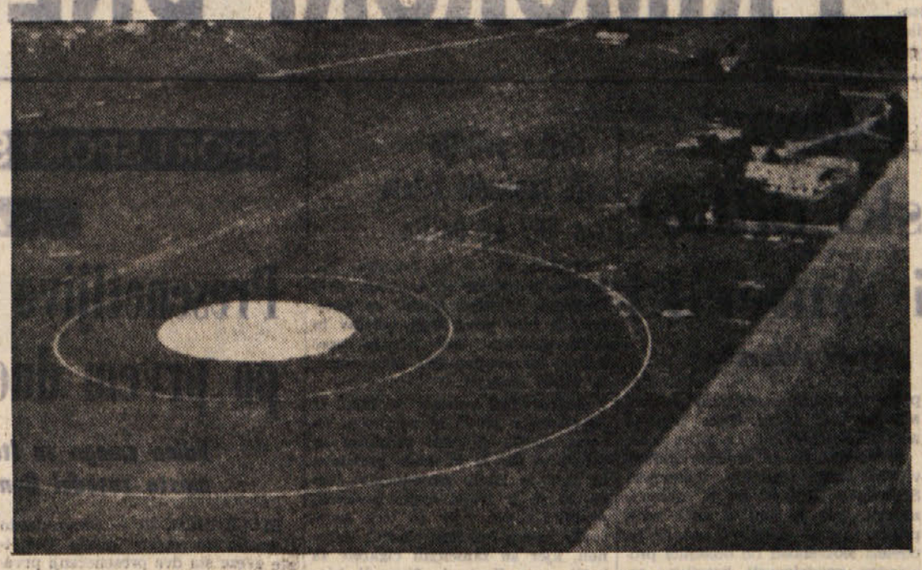

Tak je «krog» v katerega bodo skakali tekmovalci na svetovnem padalskem prvenstvu, ki se bo začelo danes teden na Lescah pri Bledu. Tla «kroga» so pripravljena na poseben način, da bi se padalci pri doskoku ne poškodovali.

NOGOMET

V prvem kolu nogometnega tekmovanja za italijanski pokal bodo danes odigrali 15 tekem. Večino bodo odigrali popoldne, tri pa bodo na sporedu zvečer. Posamezne tekme bodo sodili naslednji sodniki:

17.30 Livorno-Cagliari: Gussoni
17.30 Massese-Pisa: Call
17.30 Modena-Lanerossi V.: Cantelli
17.30 Como-Internazionale: Trincheri
21.15 Monza-Atalanta: Casarin
21.15 Arezzo-Novara: Stagnoli
17.30 Verona-Juventus: Motta
17.30 Perugia-Sampdoria: Branzoni
17.30 Ternana-Torino: Vacchini
21.15 Bari-Fiorentina: Michelotti
17.30 Foggia-Taranto: Menegali
17.30 Catanzaro-Roma: Gialluisi
17.30 Palermo-Lazio: Bianchi
18.30 Reggina-Napoli: Pieroni
17.30 Casertana-Catania: Lattanzi

Prijateljski tekmi:
17.00 Anconitana-Messina: Lattanzi
17.00 S. Angelo L.-Juventus: Bonassi.

OBVESTILO

Atleti «Slovenske mladine» imajo redne treninge vsak dan, razen sobote in nedelje, od 17. ure dalje, in sicer na občinskem stadionu «Grezar» v Trstu.

Zopet nova kriza odbojke v Izoli?

Zaradi napake OZS, Bovec ne bo igral v 1. slovenski ligi

Med odbojkarji v Sloveniji je zopet prišlo do zapletov in to tik pred začetkom prvenstva. Poročali smo že, da bo letos imela Primorska v 1. slovenski odbojkarski ligi dva predstavnika. Poleg Kanala naj bi igral v tem prvenstvu tudi Bovec. Nad uvrstitvijo bovških odbojkarjev pa se je pritožilo jeseniško odbojkarsko društvo Kovinar, ki je menilo, da ima njegova ekipa ob enakem številu osvojenih zmag kot Bovec, boljši količnik točk. Tekmovalna komisija OZS je še enkrat pregledala rezultate in je ugotovila, da imajo Jeseničani prav. Bovec se bo tako moral vrniti v 2. slovensko ligo, na njegovo mesto pa je stopil Kovinar. Obenem pa je iz slovenske lige izstopila tudi mariborska Turbina, tako da se je število sodelujočih ekip zmanjšalo

Neprijetne vesti pa so prišle tudi iz Izole. Tamkajšnje odbojkarsko moštvo, ki je nastopalo v 2. zvezni jugoslovanski ligi, je sklenilo iz tega prvenstva izstopiti. Ekipa se je namreč znaša brez (za tako zahtevno tekmovanje) potrebnih denarnih sredstev in je zato prosila za nastopanje v 1. slovenski ligi. S tem je dala možnost Jesenicam, da napredujejo v 2. zvezno ligo, nastal pa je zaplet zaradi Izole same. Po pravilniku bi moralo namreč moštvo začeti — zaradi odstopa — igrati v najnižji ligi, t.j. v 2. slovenski ligi. To pa bi bil za tako kakovostno šesterko, kot je Izola, le prevelik korak nazaj, ki bi lahko imel usodne posledice. Slišali so se glasovi, po katerih naj bi v Izoli moško odbojkarsko ekipo celo razpustili. To pa bi bil za šport ob slovenski obali, ki že itak nima preveč kakovostnih moštev v raznih prvenstvih, prehud udarec.

Izola je že pred leti razpustila tudi svojo žensko odbojkarsko šesterko in je s tem prenehala delovati še zadnja primorska ženska odbojkarska vrsta. To so občutila tudi zamejska društva, ki so imela z izolskimi igralkami stalne in pogoste stike, zdaj pa morajo po nasprotnice globoko v Sloveniji ali celo na Hrvaško Kolikor bi razpadla v Izoli tudi moška odbojkarska ekipa bi zato ta korak občutili ne le v slovenskem obalnem športu, ampak tudi v zamejstvu, saj so bili tudi odbojkarji Izole čest gost tržaških odbojkarjev, pa tudi sami so pogostoma vabili ekipe s Tržaškega na svoje turnirje.

SPDT vabi slovenska športna društva, naj vpišejo vsaj po enega svojega predstavnika na

TEČAJ ZA POMOŽNE UČITELJE PREDSMUČARSKE TELOVADBE

Tečaji bodo v prostorih PD I. Cankar v Ul. Montecchi 9-IV. ob petkih 18. in 25. septembra ter 2. oktobra od 20. ure dalje.

Vpisnina 1000 lir. Tečaj vodi prof. Franko Drasič. Vpisovanje v Tržaški knjigarni.

Tečaj je namenjen predvsem podeželski mladini, ki nima priložnosti, da bi se udeleževala tečajev v mestnih telovadnicah. Tako lahko vsako društvo primerno pripravi svoje smučarje za zimski šport. Toplo vabljeni!

ODBOJKA — *Na trofeji Sokola v Nabrežini*

Partizan (Reka) tudi letos kandidat za končno zmago

Rečanke bodo nastopile brez Brozićeve

Na mednarodnem ženskem odbojkarskem turnirju za 4. trofejo Sokola, ki bo na sporedu od 11. do 13. septembra, bo nastopila tudi ekipa reškega Partizana. Ta šesterka je na Sokolovem turnirju zmagala že dvakrat in se bo gotovo tudi letos potegovala za končno prvo zmago. Njen glavni nasprotnik pa bo pri tem ekipa CUS iz Parme.

V šesterki z Reke je v zadnjem času prišlo do nekaterih sprememb. Najvažnejša je seveda odsotnost Majde Brozić, odlične podajačice in državne reprezentantke, ki je prestopila k nekemu drugemu društvu. Njen odhod pa seveda Rečank ni bistveno oslabil, zato lahko pričakujemo, da bodo tudi letos zaigrale enako učinkovito in uspešno, kot so na prejšnjih dveh nabrežinskih turnirjih. Morda nam bodo jugoslovanske gostje predvajale še boljšo igro, saj so s svojimi lanskimi nastopi v 1. jugoslovanski zvezni ligi, kjer tekmujejo, potrdile, da so sposobne pripraviti neprijetno presenečenje tudi nasprotnicam zvenečega imena.

Na sliki z leve (stoje): Tatjana Dukić, Anita Sriča, Mira Stojčić, trener Zvonko Bujanić, Mirna Simicchen, Vesna Hreljac in Dušanka Radulović; (sedé): Sonja Poropat, Vesna Peršić, Ana Forgo in Vlasta Pesaressi.

Razen teh bosta v Nabrežini nastopili tudi Ivka Jović in Nada Zrilić, ki nista na sliki, vendar je Partizan njun prihod že zagotovil.

TENIS

Od 2. do 13. septembra letos bo v Forest Hillsu odprto mednarodno teniško prvenstvo ZDA. Organizatorji so že določili nosilce skupin, in sicer so to: Rod Laver, John Newcombe, Ken Rosewall, Tony Roche, Roy Emerson itd. Vsi so Avstralci.

PO VEČ KOT DVAJSETIH LETIH NASTOPANJA

Belgijec Rik Van Looy bo opustil kolesarstvo

Sloviti belgijski kolesar Rik Van Looy je sklenil opustiti kolesarski šport. Ob koncu letošnje sezone bo dokončno obesil svoje kolo na klin.

Van Looy je star 37 let in je posvetil kolesarskemu športu več kot 20 let svojega življenja. Že kot mladinec je zbudil nase pozornost in je nato dolgo obdobje predstavljal eno osrednjih osebnosti v tej športni panogi. Ko je bil na vrhuncu svojih sil, je bil v Belgiji vsekakor bolj priljubljen, kot je danes Merckx. Da ta priljubljenost ni bila zgolj «platonska», ampak je temeljila na res izrednih uspehih, ki jih je dosegel na cestah vsega sveta, povedo najbolje te številke: Van Looy je bil dvakrat svetovni prvak v cestni vožnji med profesionalci (1960 in 1961), na «Giru», «Touru» in «Vuelti» je osvojil skupno nič manj kot 98 etapnih zmag. Trikrat je bil prvi na dirki Pariz — Roubaix, dvakrat na dirki po Flandriji, dvakrat na progi Pariz — Bruselj, v svojo zbirko uspehov je uvrstil dirki po Lombardiji in Milano — Sanremo. Pred dvema letoma je kot 35-letnik osvojil «Valonsko puščico» in še lani je bil na neki etapi «Toura» najhitrejši, potem, ko je opravil pod vročim julijskim soncem 100 km dolg samotni pobeg. In še bi lahko naštevali, saj je skupno zbral v svoji bogati kolesarski karieri nič manj kot 354 zmag. S takim številom zmag se lahko pohvali le malokdo.

VAN LOOY

Zato lahko rečemo, da odhaja z Van Looyem iz kolesarskega športa človek, ki je obeleževal s svojimi storitvami skoraj četrtstoletno obdobje.

KOŠARKA

Italijanski košarkarski klub Virtus je sklenil pritegniti v svoje vrste odličnega košarkarja, zato je navezal stike z nekaterimi znanimi igralci v raznih krajih sveta. Med drugimi je ponudil (dobro) plačano mesto igralca tudi jugoslovanskemu košarkarju Krešimiru Ćosiću, ki trenutno študira na neki univerzi v ZDA. Ćosićev odgovor na ponudbo še ni znan.

Virtus se je — kot se je zvedelo — zanimal tudi za ameriškega igralca in kapetana ameriške reprezentance v Ljubljani Sillimana ter visokega Sovjeta Sergija Belova, ki je bil med najboljšimi igralci na zadnjem svetovnem prvenstvu.

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN
vzdržuje s svojimi tovorno-potniškimi ladjami:
redno linijo okoli sveta, redno linijo z zahodno Afriko ter nudi prevoze po vsem svetu z modernimi transportnimi ladjami od 8.000 do 18.000 ton nosilnosti.
Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja:
«SPLOŠNA PLOVBA» — Piran, Župančičeva ul. 24 in na naše agente po vsem svetu
Teleksi: 341-22 Yu Plovba
341-23 Yu Plovba
Telegrami: Plovba Piran
Telefon: 73-470 do 73-477

Hotel LEV Ljubljana
VOSNJAKOVA 1
TELEF 310 555
Telegram LEVHOTEL
Telex 31350
KATEGORIJA «A»
Sodobno opremljene sobe Apartmaji Restavracije Restavracijske terase Dancing kavarna Zabavni in artistični program ples na glasba Aperitiv bar Razgledna terasa Terasa za sončenje Banketne in konferenčne dvorane Čitalnica Frizerski salon Menjalnica Taksi služba Lasten parkirni prostor Pristajališče za helikopter Boksi za pse Hladilnica za divjačino

CASINO PORTOROŽ
PORTOROSE
ROULETTE
CHEMIN DE FER
BACCARÀ
V HOTELU «PALACE» PORTOROŽ
Odprto vse leto

RESTAVRACIJA ALBERGO Šterk AJŠEVICA (NOVA GORICA)
Raki, ribe in vse specialitete na žaru

HOTEL GALEB tel. 21605
RESTAVRACIJA RIBA — 21182
RESTAVRACIJA TAVERNA — 21322
KAVARNA LOZA — 21189
BIFE-RESTAVRACIJA SEMEDELA
KOPER

Obiščite POSTOJNSKO JAMO
Obiski vsak dan ob 8.30, 10.30, 13.30, 16., 18.

HOTEL PIRAN vas vabi
IN VAM PRIPOROČA SVOJE TURISTIČNE USLUGE

HOTEL CENTRAL-RIVIERA PORTOROŽ
Moderne sobe, moderna kuhinja, «GIRL BAR» z modernim programom odprt vso noč

Restavracija Marinella
Trst, V.le Miramare 323 v bližini miramarskega dvorca, tel. 410986
Nudimo gostom vse ribje specialitete. Za slavnostna kosila obletnice, poroke, krste, birme ter skupinam, dajemo izredni popust
Vsak večer godba s plesom.

RESTAVRACIJA LIPA Šempeter pri Novi Gorici
ima vedno na razpolago izbrane jedi z domačimi specialitetami pristen kraški pršut in salame ter izbrana domača vipavska in briška vina
SPREJEMAJO SE NAROČILA ZA SKUPINSKA SLAVNOSTNA KOSILA

Hotel «SOČA» MOST NA SOČI Tel. 85-010
Moderno urejen hotel · Pristna kuhinja s specialitetami na žaru · Domača postrv — Lep vrt — Glasba in ples ob sobotah. — Izdaja nje ribolovnic od 1. 4. do 31. 10.

MLADEN OLJAČA: 60.

KOZARA

Prevedel: Severin Šali

«Vem,» je rekel fra Avguštin. «Sva že stara znanca. Nekoč nam je že prišla v pest, pa smo jo pustili, ker nas je preslepila.»

«Kako se imenuje?»

«Matilda,» je rekel fra Avguštin, dekle pa je dvignila glavo kot dijak, ko ga pokliče profesor. «Izrodek, kakor vidite po imenu. So pač banditi tudi med Hrvati.»

«Stvar mi še ni jasna,» je rekel Ditter. «Rad bi vedel, iz česa sklepate, da se je ukvarjala s špijonažo.»

«Pravi, da je prišla iz Zagreba,» je začel fra Avguštin. «Vprašam vas: kaj naj počne tukaj dekle iz Zagreba? Pravi, da je prišla obiskat starše, ki živijo v Prijedoru. Pride sredi bitke, po poteh, kjer divjajo najhujši spopadi in kjer padajo glave. Isto nam je rekla tudi že prej, ko smo jo srečali ob Vrbi, blizu Kostajnice. Prav tako je rekla, da prihaja iz Zagreba in da potuje k staršem. Ko pa smo zarohneli, se je začela izvijati, lagala je, jokala, in če bi ne bilo Mujage... Omenila je celo polkovnika Franjčevića in posrečilo se ji je, da nas je preslepila, toda njen ponovni prihod na vojno področje...»

«Ste jo vprašali, če je bila pri starših?»

«Nič je ne bomo vprašali,» je rekel fra Avguštin. «Zgodba o starših je čista izmišljotina.»

«Rad bi slišal tudi kak dokaz.»

«Najboljši dokaz so njene zmedene izjave. Če je hotela res k staršem v Prijedor, bi se obrnila na drugo stran, ne pa semkaj, na cesto, po kateri divja bitka.»

«Ali se v Prijedor ne pride tudi tod?»

«Kdo bi bil tako nor, da bi hodil tod, skozi sam pekel!»

«Morda je pa res tako nora,» se je nasmejal Ditter.

«Nora?» se je zarežal fra Avguštin kot pes, ki mu hočejo ugrabiti kos mesa. «Ne bodite otročji, major. Bodite prepričani, da je to skojevka, partizanski ovaduh, nevarna zverina.»

«Moram priznati, da me stvar zanima,» je rekel major Ditter. «Zanima me predvsem zaradi skrivnosti. Nisem prepričan, da ste zvezali obveščevalko. Te oči ne pripadajo špijonki. To so oči zvezane ovčke.»

«Kaj pravite, za božjo voljo? Tudi vi ste začeli kot Mujaga: nedolžna pa nedolžna.»

Fra Avguštin se ni mogel premagati: zasmejal se je, z dlanjo na trebuhu, ki se mu je napenjal in stresal. Toda njegove oči, skaljene in zelenkaste, so se besno bliskale.

«To je zver ne pa ovca,» je rekel. «Moja diagnoza je neizpodbitna: tale je špijonka.»

«Ste jo vprašali, kaj sodi o partizanih?»

«Pravi, da jih ima za avanturiste, ampak to si je izmislila, da nam vrže pesek v oči.»

«Kaj misli pa o Nemcih?»

«Je nismo vprašali,» je rekel fra Avguštin in spretno prikril posmeh.

«To jo bom jaz vprašal,» je rekel Ditter. «Ampak ne sedaj, pač pa na nekem drugem kraju, v mirnejših okoliščinah.»

«Mar jo boste odpeljali?»

«Da,» je rekel Ditter, «odpeljal jo bom.»

«Saj je naša,» se je uprl fra Avguštin. «Poslali jo bomo tja, kamor pošljemo vsakega špijona: v jamo. Sem že poklical Mata in Asima, naj izvršita kazen.»

«Kazen lahko še zmeraj izvršimo,» je rekel major Ditter. «Nemški oficirji se prvi zavzemajo ne samo za točnost glede kaznovanja, ampak tudi za pravico. Krivdo tega dekleta pa je treba šele dokazati.»

«To praktično pomeni?»

«To praktično pomeni, da jo bom odpeljal v Prijedor. Tam bomo ugotovili resnico, ker bom lahko vse izjave preveril.»

«Toliko ljudi smo pobili brez preverjanja,» je rekel fra Avguštin. «Zakaj delati izjemo prav v tem primeru?»

«Prav zato,» je rekel Ditter. «Smrt nedolžnega, če se njegova nedolžnost dokaže, nas zadene huje kot smrt sto krivcev. Krivcev ljudje ne obžalujejo, toda nedolžne spremenijo v simbole.»

«Veliko mi je do tega, da jo kaznujemo,» je rekel fra Avguštin. «Moramo jo kaznovati, ker je kriva, kriva pa je zato, ker se toliko dni potika okrog naše fronte, to pa samo zato, da špijonira za partizane.»

«Če ji bomo dokazali krivdo, jo čaka smrt,» je rekel Ditter «Sedaj pa ji recite, naj gre z mano, v mojem avtomobilu. Ali zna nemški?»

«Ne vem,» je odgovoril fra Avguštin.

«Sprechen Sie deutsch?» je vprašal Ditter.

Odkimala je.

«Recite ji, da gre z menoj,» je rekel Ditter.

«Pojdi,» je rekel fra Avguštin. «Pazite, da ne pobegne,» je naročil vojakom spremljevalcem.

«Odvežite ji roke,» je rekel Ditter, ko je sedel v avto.

«Kaj pa mislite, za božjo voljo?»

«Rekel sem, da ji odvežite roke,» je poudaril Ditter.

«Saj bo ušla, spet bo ušla,» ga je rotil fra Avguštin.

«To je moja skrb,» je rekel major Ditter.

«Potem bom še jaz prisedel k vam, do Prijedora.»

«Hvala, velečastiti,» se je nasmehnil Ditter. «Vaše pomoči res ne potrebujem. Saj ni prvič, da sedim zraven...

«Kako se bosta pa sporazumela?»

«Mar je prva ženska, ki ne zna nemški,» je rekel Ditter. «Nekako se bova že zmenila.»

«Bedak,» je zasikal fra Avguštin. «Bedak.»

Toda major Ditter ga ni razumel, zato se tudi ni razjezil.

Zdelo se mu je, da ne gleda dekle, ampak sliko. Videl je, tako se mu je zdelo, svojo novo umetnino: mlado žensko na robu gozda, v žitu pred strelskimi rovi. Renoirov *Zajtrk na travi*, primerjan s to sliko, je bil podoben senci. Opazoval je vzor in ga občudoval.

Dekle ga je včasih pogledala s trpečimi očmi. Njena obleka, čvrsto stisnjena, kot da ni hotela pokriti telesa: zdelo se je, da ga hoče drzno poudariti in razgaliti. Vendar ga ni dolgo gledala, ampak je kot mokra ptička spet povesila glavo.

Rad bi jo bil ogovoril. Toda kako? Tukaj je šofer, čemeren Bavarec, ki prisluškuje. Rad pa bi ji rekel nekaj prisrčnih, velikih, pomenljivih besed, in potem bi ga ona gotovo sprejela kot zaščitnika, mu rekla prijatelj. Toda dekle molči in skriva pogled, on pa ne zna njenega jezika in ne more spregovoriti z njo.

Ko pridemo v Prijedor in ko bo tale buldog za krmilom odšel, ji bom z roko in mimiko napovedal sestanek, si je mislil. Toda kje bi se našla? V parku? Parka ni. Ob Sani, na bregu? Tam je grmovje in trava. Pasti na seno, na mehko, pravkar pokošeno travo. Pogledal je dekle.

«Sprechen Sie deutsch?» je vnovič vprašal.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 93 808 94 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/I Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. sv. Frančiška 20 Telefon 37 338 95 823
Naročnina
Mesečno 950 lir — vnaprej, četrtletna 2.700 lir, polletna 5.200 lir, celoletna 9.600 lir. Letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir. SFRJ posamezna številka v tednu in v nedeljo 50 par, mesečna 10 din, letna 100 din.
Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ «ADIT» - DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1 telefon 22 207
Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1
Oglasi finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice 150 lir. «Mali oglasi» 50 lir beseda. Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 150, Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana».
Odgovorni urednik Stanislav Renko Izdaja in tiska ZTT - Trst

OSVOBODILNO GIBANJE V ARGENTINI, BRAZILIJI IN URUGVAJU

Na delu koordinacijski odbor gverilcev v Latinski Ameriki

Brazilski škofi obtožujejo oblasti zaradi mučenja priprtih duhovnikov

CORDOBA (Argentina), 29. — Dnevnik «Los principios» je danes sporočil, da so se sestali brazilski, argentinski in urugvajski gverilci. Sestanek je bil sklican za preučitev skupnih vprašanj, ki zadevajo oborožene gverilske akcije v vsaj treh deželah Južne Amerike.

Sodeč po poročilu časopisa so gverilci imenovali to srečanje «Reunion revolucionaria del Barrio Clinicas» v počastitev spomina krvavih spopadov l. 1969 v Cordobi. Udeleženci srečanj so se menda posvetovali o možnostih poglabljanja revolucionarne dejavnosti med študenti in ljudskimi množicami na splošno.

Časopis «Los principios» je tudi sporočil, da so predstavniki gverilcev ustanovili koordinacijsko središče za povezavo vseh gverilskih gibanj. To središče bi bilo posebno pomembno za gverilce organizacije «Tupamaros» v Urugvaju, ki se morajo danes boriti na življenje in smrt zaradi silovitega pritiska urugvajskih policijskih in vojaških oblasti. Tem gverilcem so potrebna predvsem varna oporišča v Argentini.

Predstavniki gverilskih gibanj so nadalje sklenili, da se bodo stalno posvetovali in da se bodo prihodnjič sestali v Argentini.

Precejšnjo pozornost pa je v zadnjih dneh vzbudila v svetu vest o sestanku škofov 1. brazilske pokrajine na severovzhodu države. Škofi te pokrajine so se sestali prejšnji torek v Sao Luizu de Maranhao za obravnavanje primerov dveh duhovnikov, ki so jih oblasti priprle že pred tremi tedni. Gre za Brazilca o. Jose Antonia in za Francoza o. Xaviera de Maupeau. Sodeč po neuradnih vesteh brazilske policijske oblasti niso mučile francoskega duhovnika, Brazilca o. Antonia pa so obesili za noge, ga pretepali ter žgali s cigaretnimi ogorki. Po poročilih katoliških verskih virov je o. Antonio priznal dejanja, ki niso prav nič verjetna. Med drugim naj bi prizadeti izjavil, da je komunist, tako kot je komunist njegov francoski sobrat in da sta se oba udeležila nekega tečaja gverilcev, katerega je vodil neki krajevni duhovnik.

Policija je v odsotnosti obeh duhovnikov preiskala njuno stanovanje ter baje našla obilo prevratniške literature. V resnici pa je menda šlo, sodeč po izjavah cerkvenih krogov, le za neki proglas škofijske konference v Medellinu l. 1968.

Iz severovzhodnih pokrajin Brazilije sporočajo še, da so oblasti aretirale italijanskega duhovnika o. Gabriela Fallai. Do aretacije je prišlo 23. julija v pokrajini Coroata. Italijanskega duhovnika so osvobodili po intervenciji višjih oblasti.

O. Fallai je bil skupaj z o. Lorenzom, ki je tudi Italijan, pobudnik nekega socialnega gibanja med krajevnimi kmeti. Med drugim je napotil kmete, da bi si zgradili šolo in cesto za povezavo z bližnjo okolico. Zgodilo pa se je, da so zemljiški veleposestniki prisilili kmete s posegom policijskih oblasti in ducata oboroženih moških, da porušijo šolo. Policijski organi so zaplenili kmetom orodje in so aretirali 11 kmetov in še o. Gabriela, ki je protestiral zaradi nasilne akcije policijskih oblasti.

Po mnenju škofijskih oblasti je treba pripisati tudi aretacijo o. Jose Antonia in o. Xaviera de Maupeau pobudam zemljiških veleposestnikov, ki so se zbali «rastoče zavesti kmetov».

Sporočajo, da je vojaško sodišče v Sao Poulu obsodilo duhovnika Soaresa do Amaral na 14 mesecev zapora, ker je lani v neki svoji pridigi pozval mladino, naj se ne udeleži slovesnosti ob obletnici proglasitve neodvisnosti brazilske republike. Na svojo srečo je Soares že prej zbežal. V južnih pokrajinah Brazilije so v zadnjem času aretirali več duhovnikov ter jih obtožili prevratniškega delovanja.

Petnajst brazilskih škofov, ki so se sestali pred dnevi, je formalno obtožilo policijske organe, da mučijo priprte duhovnike.

REGGIO CALABRIA, 29. — Policija in karabinerji do sedaj niso zbrali nobenega dokaza ali pomembnega podatka o izginotju profesorja Caminitija. Govorilo se je tudi o ugrabitvi in o večji vsoti denarja, ki bi jo ugrabitelji zahtevali, vendar je to vest Caminitijev brat zanikal.

Grška policija je zaplenila letalo s 667 kg hašiša

ATENE, 29. — Na letališču Heraklion na Kreti so zaplenili dvomotorno privatno letalo, na katerem je bilo poleg dveh pilotov in štirih potnikov tudi trinajst vreč hašiša, za skupno 667 kilogramov, in 65.000 dolarjev.

Mednarodna policija je bila že obveščena o letalu in njegovem tovoru, vedela je tudi približno za progo, ki naj bi jo letalo preletelo, in zato je letalo zasledovala. Proga, ki jo je letalo imelo preleteti, je bila: Ciper, kjer so baje natovorili veliko količino cigaret, Libanon, kjer so zamenjali cigarete za hašiš, nato Kreta in Neapelj, kjer naj bi samo dodali goriva, končno pa Amerika, kateri je bilo mamilo namenjeno. Zdi se, da so letalo že zasledovali libanonski helikopterji in nato angleška letala s Cipra, vendar ta vest ni potrjena. Vsekakor je «Convairu» uspelo uteči

Pilot je baje priznal, da je dobil kot plačilo 5000 dolarjev. Zdi se tudi, da so vsi potniki ameriški državljani in da je letalo začelo svoj «krožni polet» v Neaplju.

BEJRUT, 29. — Libanonska policija je aretirala 26-letnega Guida Tommasa Casinija iz Bejruta, ki je pa italijanske narodnosti, ker je nameraval vtihotapiti v Italijo 39 kg hašiša.

XXXI. KINEMATOGRAFSKI FESTIVAL V BENETKAH

Presenetila tema francoskega filma «L'alliance» režiserja de Chalonga

Film je fantastično-psihološki in ga odlikuje naraščajoča napetost

(Od posebnega dopisnika)

BENETKE, 29. — Gost beneškega festivala umetniške kinematografije je bil danes francoski film «L'alliance» (Poročni prstan) režiserja Christiana de Chalonga, ki se je že predstavil na istem festivalu pred štirimi leti s filmom «O salto» (Beg). «L'alliance» je torej drugi film, ki ga de Chalong predstavlja v Benetkah. Če pomislimo na kruti realizem njegovega prvega filma (obravnaval je preiskavo o težavah portugalskih izseljencev, ki so skrivaj bežali v Francijo), nas lahko njegovo današnje delo samo preseneti, saj gre za fantastično-psihološki film, ki ga odlikuje naraščajoča napetost.

«L'alliance» je poročna pogodba, za katero je posredovala nekoliko pristranska poročna agencija, ki je «približala» čudaškega veterinarja in enigmatično žensko, ki je tudi lastnica velike hiše. Veterinarja zanima prav ta hiša, saj so njegova glavna skrb posebni poizkusi na živalih, pri katerih preiskuje posebno čute. Vendar ga v kratkem začne skrbeti čudno ženino obnašanje. Začne jo zasledovati in opazovati vsak njen gib. Ženska, ki se ni poročila samo zato, da bi se znebila finančnih skrbi, temveč tudi, da bi končno našla vsaj nekoliko afekta in toplote, s katerima je življenje pri njej do tedaj štedilo, se s svoje strani tudi zave, da jo je zdravnik poročil samo zaradi hiše. Tudi opazi posebno zanimanje moža za vsako njeno odsotnost in sploh vedenje, za kar pa najde ona vedno primerno opravičilo. Zakonca se torej vzajemno opazujeta, študirata in zasledujeta, medtem ko postaja atmosfera vedno bolj napeta, tudi je ne ublaži navzočnost včasih gnusnih živali, ki jih je veterinar vselil v hišo. Pri ustvarjanju napetosti pomaga tudi hišna pomočnica s svojimi vraževernimi pripovedovanji. Napetost postane neznosna v neki noči, ko se zdi, da so vse živali ponorele, kakor da bi jih strašil kak nadnaravni dogodek. Samo v tem trenutku, ko preži neznana nevarnost, uspe «agencijskima zakoncema», da se vzljubita in v trenutku spoznata pravo ljubezen. Vendar samo nekaj trenutkov za tem, kakor da bi se zaključila serija prividov, se «zakonca» pozdravita in zaključita razgovor, ki sta ga začela ob srečanju, ki jima ga je pripravila poročna agencija. Je bilo torej vse samo sad fantazije ali strašne sanje? Režiser prepušča gledalcu, da sam izbere rešitev, kakor predvidevajo pravila «odprtega romana».

Film je povzet po francoskem romanu pisatelja Jeana Clauda Carriera. Glavna igralka je odlična in vedno očarljiva Anna Karina. Zgodba se na platnu odvija brez prevelikih presledkov v naraščajoči napetosti in nam da točno mero eklekticizma režiserja, ki je z veliko lahkoto prešel — čeprav po štirih letih — iz popolnega realizma njegovih prvih del do psihološkega in intimnostnega izražanja v filmu «L'alliance».

Filmu vsekakor ni uspelo rešiti nepreprečljivosti in dvigniti nivoja XXXI. filmskega festivala.

V Benetkah so danes zjutraj predvajali tudi tretje delo Carmela Beneja film «Don Giovanni», ki je baje povzet po tekstu D'Aubrevilla. Če sprejmemo — toda samo za film — misel, ki jo je Bene sam izrekel v zvezi z «nemogočo» kritiko o filmu, ki naj bi se že sam sebe kritiziral, lahko zabeležimo samo potek nekoliko razburkane tiskovne konference, med katero je Carmelo Bene — kakor vedno zvest liku, ki si ga je izbral (načelno skuša vedno presenečati in provocirati) — enostavno preziral nekatera vprašanja, ki so mu jih postavljali. Ko ga je kdo ogovoril s shizofrenikom ali ga vprašal, kaj pravzaprav hoče, je «nepopravljivi» režiser - igralec - pisatelj nerazburjeno odgovarjal: «Nič nočem: dovolj mi je, da vam nisem podoben.»

G. R.

VERONA, 29. — Veronska policija nadaljuje s preiskavo v zvezi z bombnim atentatom na veronski postaji, katerega strašne posledice je preprečila hladnokrvnost železniškega policista. Politični oddelek preiskuje vse prodajalne časopisov, da bi kaj izvedel o časopisih, v katere je bila bomba ovita. Gre za nemški časopis, o katerem policija še ni iz drobcev ugotovila naslova, in za pariško izdajo časopisa «New York Herald Tribune».

RIM, 29. — Nadaljujeta se afera in križanje izjav v zvezi z umorom komaj 25 dni starega otroka. Razne osebnosti iz pravosodnih in zdravniških krogov podrobno analizirajo vse okoliščine.

NA PROCESU PROTI «SATANU»

Sodnik prekinil razpravo zaradi slabosti Atkinsove

Pričevanje sodnega zdravnika, ki je izvršil obdukcijo na truplih zakoncev Labianca

LOS ANGELES, 29. — Na procesu proti «Satanu» in njegovi «družini» javni tožilec še vedno zbira podatke in podrobnosti o umoru zakoncev Labianca. Nadaljuje se pričevanje raznih policijskih izvedencev, ki skušajo izpopolniti «sliko» ,kakor so že naredili za pokol v Bel Airu.

Sodni zdravnik dr. David Katsuyana, ki je izvršil obdukcijo na obeh truplih približno dve uri po umoru, je izjavil, da so morilci zabodli Rosmary Labianca približno enaintridesetkrat z zelo dobro nabrušenim nožem — vsaj osem od teh zabodov bi lahko bilo smrtnih —, nato pa so jo zabodli še dvanajstkrat z drugim nožem ali rezilnim orožjem po stegnih in bedrih. Katsuyana je še potrdil, da morilci niso spolno napadli ženske, kakor tudi ne njenega moža.

Sledilo je pričevanje policijskega znanstvenega izvedenca Josepha Granade. Povedal je z mnogimi podrobnostmi, da so našli krvne madeže na temnih hlačah in srajci, ki naj bi jih po Kasabianinih izjavah nosil «Tex» Watson na dan pokola v Benedict Canyonu.

Razprava se je včeraj začela z dveurno zamudo zaradi slabosti ene od obtoženk. Branilec Daye Shinn je namreč izjavil, da se njegova stranka Susan Atkins počuti zelo slabo. Res se je dekle predstavilo v sodno dvorano zelo bledo in izmučeno. Ves čas je Atkinsova sedela skloonjeno in negibno. Sodnik Older je po krajšem času spet prekinil razpravo in jo odložil do ponedeljka. Atkinsovo bodo vsekakor podvrgli zdravniškemu pregledu. V primeru, da bi se še nadalje počutila slabo, bo odvetnik Daye Shin zaprosil, naj bi bil proces proti Atkinsovi ločen od procesa proti Mansonu, Van Heutenovi in Krenwinkelovi.

Afera deklet iz Kerale

NOVI DELHI, 29. — List «Statesman» je danes objavil intervju z Ano Thomas Elakattu, ki je ena od štirih indijskih deklet, ki so v začetku meseca «zbežale» iz nekega samostana v Italiji. Kot je znano, spada Elakattunin primer v afero indijskih deklet iz države Kerala, ki jih je o. Pouthenpura novačil za evropske samostane. O. Pouthenpura je poslala v Evropo nekaj čez 500 deklet, in sicer v razne samostane v Italiji, Franciji, Španiji, Zahodni Nemčiji in Anglije. Pravijo, da je prišlo v zadnjih letih v razne evropske samostane več kot 5.000 indijskih deklet.

Ana Elakattu je izjavila dopisniku lista «Statesman», da se ji v Evropi ni izpolnila želja, da bi postala zdravnica, ali pa vsaj bolničarka. Vsak dan, celih devet mesecev je morala samo pometati, ribati podove in umivati bolnike. Pripomnila je še, da se je pred prihodom v Italijo naučila le nekaj italijanskih besed. Ko se je pritoževala zaradi neizpolnjenih obljub, so ji svetovali, naj molči, ker je moral samostan plačati zanjo 6.000 rupij.

Isti časopis objavlja tudi izjave dveh drugih indijskih nun, ki trdita, da se indijska dekleta počutijo zelo dobro v italijanskih samostanih.

Midollini na svobodi

KAIRO, 29. — Egiptovske oblasti so danes izpustile na svobodo italijanskega državljana Romana Midollinija, ki je bil pred časom obsojen od vojaškega sodišča na 15 let zapora zaradi vohunstva.

Midollini se je po izpustitvi iz zapora vkrcal na ladjo «Esperia», ki je bila namenjena v Italijo. Časnikarjem je izjavil, da so v zaporu dobro ravnali z njim, da je lahko bral knjige, ki mu jih je pošiljal «Istituto italiano di cultura». Tudi po obsodbi ga niso nikoli preoblekli v zaporniško uniformo ,v zadnjih časih pa je sploh živel v jetniški bolnišnici.

Midollinija so aretirali lani v oktobru skupaj z nekim Libanoncem, ko sta slikala naprave v aleksandrijskem pristanišču.

PARIZ, 29. — Zdravstveno stanje znanega francoskega pisatelja in časnikarja Francoisa Mauriaca je bilo tudi davi zelo zaskrbljujoče. Bojazen za življenje priletnega člana francoske akademije se je povečala že sinoči. Ni še znano, če je Mauriac obolel za kako posebno boleznijo, ali pa je njegovo sedanje kritično zdravstveno stanje nastalo zaradi večmesečnega ležanja v postelji. Mauriac, ki je star 85 let, si je v aprilu zlomil ramo.

OD VČERAJ ZA ZAPAHI MLADA VLOMILCA

Agenti našli Gottusovo sliko vredno poldrugi milijon lir

Gre za sliko, ki jo je 21. julija letos tatinska dvojica izmaknila iz vile zdravnika Botterija v Gabrovcu

Agenti letečega oddelka kvesture so po več kot enomesečnem iskanju končno le stopili na prste dvojici mladih vlomilcev, ki je ponoči 21. julija letos vdrla v vilo 56-letnega zdravnika Giuseppeja Botterija iz Drevoreda D'Annunzio 40, v Gabrovcu in izmaknila s stene znano Gottusovo sliko «Gola ženska» v vrednosti poldrugega milijona lir. Sodnim oblastem sta bila zaradi tatvine prijavljena 25-letni natakar Sante Renzo Bado z Opčin, Bazoviška ulica št. 44, ter 22-letni pleskar Mario Moro iz Ul. S. Forti 43.

Takoj po drzni tatvini, so agenti letečega oddelka kvesture pričeli raziskovati, da bi izsledili naznana vlomilca, ki sta s silo odprla vhodna vrata vile in se potem, ko nista ničesar drugega našla, odločila sneti s stene sliko znanega sodobnega italijanskega slikarja. Vsaka akcija za izsleditev storilcev pa je bila brezuspešna, dokler ni sredi tega meseca podkomisarju letečega oddelka kvesture dr. Elenteriju Rei, ki je vodil raziskavo, prišlo na uho, da se na Krasu potepa neki Renzo in sprašuje okrog za informacije v zvezi z vrednostjo neke Gottusove slike. Agenti so seveda takoj osredotočili svoja raziskovanja na, do tedaj še neznanega Renza, zlasti še zato, ker so izvedeli, da njegov ekonomski položaj ni ravno najboljši in bi bilo zato absurdno misliti, da bi fant bil lahko lastnik tako dragocene oljnate slike.

Preteklo nedeljo, 23. avgusta so ga končno izsledili na njegovem stanovanju (medtem so izvedeli, da gre za že omenjenega Renza Badoja), kjer jim je fant brez najmanjšega oklevanja prostovoljno izročil Gottusovo sliko.

Med zaslišanjem na sedežu kvesture je Sante Renzo Bado povedal, da je v prvih dneh meseca julija naletel na svojega prijatelja Maria Mora in skienila sta izvesti tatvino v vili zdravnika Botterija, v Gabrovcu. Dne 21. julija, nekaj po 20. uri sta sedla na Badojev avtomobil in se odpeljala v omenjeno vas. Tu sta pred vilo ustavila vozilo in da bi se prepričala, ali ni nobenega v poslopju, sta pritisnila na zvonec. Medtem ko je Moro ostal na dvorišču in stražarli, se je Bado vtihotapil v vilo in izvedel tatvino. Po izvršitvi tatvine se prijatelja nista več videla.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

ATLETIKA — POKAL BRUNO ZAULI V STOCKHOLMU

Presenetljivo drugo mesto Francije za Vzhodno Nemčijo po prvem dnevu tekmovanj za finale evropskega pokala

Edino zmago za Italijo je osvojil Francesco Arese na 1.500 m, za Sovjetsko zvezo pa je prvo mesto zasedel Bondarčuk v metu kladiva - Doseženi so bili v glavnem zelo poprečni rezultati

STOCKHOLM, 29. — Drugo mesto Francije in četrto mesto Sovjetske zveze sta dve presenečenji prvega dneva tekmovanj za evropski pokal v atletiki. Če je za Francoze drugo mesto izreden uspeh je za Sovjete četrto mesto veliko razočaranje. Sovjeti so svoj edini uspeh zabeležili v metu kladiva s svetovnim rekorderjem Anatolijem Bendarčukom, ki je pustil točno en meter za sabo zahodnega Nemca Beyerja. V tej disciplini je Videmčan Vecchiatto zasedel dobro peto mesto.

LESTVICA PO PRVEM DNEVU

	TOCKE
1. Vzhodna Nemčija	50
2. Francija	48,5
3. Zahodna Nemčija	44
4. Sovjetska zveza	42,5
5. Poljska	38
6. Švedska	34
7. Italija	23

Najbolj zanimivi tekmovanji sta bili v tekih na 1.500 m in na 10.000 m. V prvem je Italijan Arese potrdil, da je eden izmed najboljših sedanjih srednjeprogašev. Čeprav ni dosežen čas izredne vrednosti, ker je tek bil predvsem taktičen in so vsi pazili na to, da bi zasedli čim boljše položaje za finalni šprint, je pa vseeno bil zelo napet. Arese je le v zadnjih metrih odpravil trdoživega Poljaka Szordykowskega. Evropski rekorder Francoz Wadeux ni bil v zadnjih 400 m nikoli v borbi za prvo mesto.

Na 10.000 m pa je zmagal evropski rekorder Haase. Kilometer pred ciljem je vodila četverica, ki so jo sestavljali vzhodni Nemec Haase, Sovjet Vviridov, zahodni Nemec Letzerich in Francoz Tijou. Najprej je popustil Francoz, ki tako ostrega tempa ni mogel absolutno zdržati. Za njim je zgubil stik s prvima dvema še zahodni Nemec Letzerich in sta tako na čelu dirke ostala le Sviridov, ki je stalno vodil in evropski rekorder Haase. Dvesto metrov pred ciljem pa Sviridov ni mogel zdržati Nemčevega sprinta in je zaostal. Na cilju je bil Haase boljši od Sovjeta za dve sekundi in 8 desetink. Zanimiva borba je bila tudi za 5. mesto. V njej je domačin Naojde odpravil za las Italijana Ardizzoneja. Obema so sodniki pripisali enak čas.

V skoku v višino je proti pričakovanjem zmagal Šved Lundmark, ki je preskočil 215 cm. 213 cm pa so preskočili še Gavrilov in Lamy, ki si delita drugo mesto ter Duerkop. Italijan Azzaro je bil 5. z značko 211 cm.

Oba evropska rekorderja v skoku v daljino, Sovjet Igor Ter-Ovanesian ter Nemec Schwarz sta v tem finalu odpovedala. Zmagal je dober francoski skakalec Pani z značko 809 cm, drugo mesto je dosegel Beer (Zah. Nemčija), komaj na tretjem mestu pa zasledimo Schwarza, ki ni presegel osmih metrov.

Do zadnje discipline, se pravi do štafete 4X100 m je bila v vodstvu presenetljiva Francija, ki je morala prvo mesto odstopiti favoritom, vzhodnim Nemcem le za poldrugo točko. Po prvem dnevu je torej v vodstvu Vzhodna Nemčija pred Francijo, Zahodno Nemčijo, Sovjetsko zvezo, Poljsko, Švedsko in Italijo, ki je s 23 osvojenimi točkami daleč za drugimi.

110 M OVIRE:
1. Guy Drut (Fr.) 13''7
2. Bo Forsander (Šve.) 14''0
3. Guenter Nickel (Z. Nem.) 14''0
4. Frank Siebeck (V. Nem.) 14''0
5. Sergio Liani (It.) 14''0
6. Viktor Balikin (SZ) 14''3
7. Marek Jozwik (Polj.) 14''4

VIŠINA:
1. Kenneth Lundmark (Šve.) 2,15 m
2. Valentin Gavrilov (SZ) in Gerard Lamy (Fr.) 2,13 m
4. Gerd Duerkop (V. Nem.) 2,13 m
5. Erminio Azzaro (It.) 2,11 m
6. Hermann Mangerl (Z. Nem.) 2,09 m
7. Witold Klinger (Polj.) 2,05 m

10.000 M:
1. Juergen Haase (V. Nem.) 28'26''8
2. Nikolaj Sviridov (SZ) 28'29''
3. M. Letzerich (Z. Nem.) 28'40''
4. Noel Tijou (Fr.) 29'40''
5. Bengt Naajde (Šve.) 29'43''6
6. Giuseppe Ardizzone (It.) 29'43''6
7. Edward Mleczko (Polj.) 29'50''8

KROGLA:
1. Hartmut Briesenick (V. Nem.) 20,55 m
2. Heinfreid Birlenbach (Z. Nem.) 19,54 m
3. Peirre Colnard (Fr.) 19,44 m
4. Nikolaj Karasev (SZ) 19,17 m
5. Thord Carlsson (Šved.) 18,61 m
6. Edmund Antczak (Polj.) 18,21 m
7. Renato Bergonzoni (It.) 17,38 m

1500 M:
1. Francesco Arese (It.) 3'42''3
2. Hendryk Szordykowski (Polj.) 3'42''5
3. Jean Wadoux (Fr.) 3'42''6
4. Mihail Želobovski (SZ) 3'42''9
5. Harald Norpoth (Z. Nem.) 3'43''1
6. Jan-Ingvar Ohlson (Šve.) 3'47''0
7. Peter Justus (V. Nem.) 3'47''7

100 M:
1. Zenon Nowosz (Polj.) 10''4
2. Siegried Schenke (V. Nem.) 10''5
3. Gerd Wuecherer (Z. Nem.) 10''5
4. Alain Sarteur (Fr.) 10''6
5. Anders Fager (Šve.) 10''7
6. Vladimir Sapeja (SZ) 10''7
7. Ennio Preatoni (It.) 10''7

400 M:
1. Jan Werner (Polj.) 45''9
2. Jean Claude Nallet (Fr.) 46''3
3. Boris Savčuk (SZ) 46''7
4. Michael Fredriksson (Šve.) 47''0
5. Wolfgang Mueller (V. Nem.) 47''2
6. Horst - Ruediger Schloesske (Z. Nem.) 47''2
7. Furio Fusi (It.) 47''6

DALJINA:
1. Jack Pani (Fr.) 8,09 m
2. Klaus Beer V. Nem.) 8,07 m
3. Josef Schwarz (Z. Nem.) 7,99 m
4. Igor Ter-Ovanesian (SZ) 7,74 m
5. Stalislaw Cabaj (Polj.) 7,59 m
6. Stig Faessberg (Šve.) 7,43 m
7. Carlo Arrighi (It.) 7,29 m

KLADIVO:
1. Anatoli Bondarčuk (SZ) 70,46 m
2. Uwe Beyer (Z. Nem.) 69,46 m
3. Reinhard Theimer (V. Nem.) 69,32 m
4. Stalislaw Lubiejewski (Polj.) 65,50 m
5. Mario Vecchiato (It.) 64,50 m
6. Sune Blomqvist (Šve.) 63,32 m
7. Vladimir Prikodko (Fr.) 60,90 m

ŠTAFETA 4 X 100 M:
1. Vzh. Nemčija (Walther, Burde, Egger, Bombach) 39''4
2. Poljska (Cuch, Nowosz, Romanovski, Wagner) 39''5
3. Zahodna Nemčija (Eigenherr, Nickel, Schwarz, Wucherer) 39''6
4. Francija (Bourbeillon, Fenouil, Metz, Sarteur) 39''8
5. SZ (Maslakov, Izmetstiev, Mornaliuk, Sapeia) 40''1
6. Švedska (Bergkvist, Faager Johansson, Sjoeberg) 40''2
7. Italija (Abeti, Zandano, Preatoni, Lai) 41''5

NA UNIVERZIADI V TURINU

V zadnjem dnevu plavanja še šest zlatih kolajn za ZDA

Dibiasi zopet zmagovalec - Jugoslavija druga na 4x100 m prosto ženske - Tudi Alžirija noče igrati proti Izraelu

TURIN, 29. — Na univerziadi je danes prišlo še do ene «politične» odpovedi tekme: Alžirija je sporočila da tudi njena ekipa ne bo igrala proti Izraelu, s katerim bi se morala pomeriti jutri. Alžirci so namreč označili Izrael kot «napadalca» in so zato sklenili posnemati zgled Albanije.

Doslej do drugih podobnih sklepov ni prišlo. Ni pa rečeno, da do njih ne bo prišlo v bodoče. Verjetno bo ta ali ona afriška ekipa prepustila svoje točke brez borbe v tekmah, v katerih bi se morala srečati v prihodnjih dneh s Portugalsko.

Sicer pa je mogoče opaziti tudi nasprotne primere: včeraj je na primer neki albanski tekmovalec v neki mestni restavraciji vneto nazdravljal graciozni, svetlolasi sovjetski atletinji . . .

DOSLEJ OSVOJENE KOLAJNE

Država	Z	S	B
ZDA	19	15	6
SOVJETSKA Z.	6	8	7
ITALIJA	2	1	0
JUGOSLAVIJA	1	2	1
JAPONSKA	0	2	3
V. BRITANIJA	0	0	5
POLJSKA	0	0	4
Z. NEMČIJA	0	0	1
KANADA	0	0	1

Plavanje

V zadnjih šestih plavalnih disciplinah študentskih iger so ZDA osvojile kar 5 zlatih kolajn, poleg tega pa še dve srebrni in eno bronasto. Tako so Amerikanci tudi v zadnjem dnevu potrdili svojo premoč v tej panogi. Edino prvo mesto, ki ni pripadlo ZDA je osvojila Sovjetska zveza po zaslugi Nikolaja Pankina.

Jugoslavija je zasedla v ženski štafeti srebrno kolajno po zaslugi Bobanove, Piličeve, Bjedove in Šegrtove, zadnji dan pa je tudi Italiji prinesel doslej najboljšo uvrstitev v bazenu: v moški štafeti je bila četrta.

Finalni izidi

200 m mešano ženske:
1. Colella Lynn (ZDA) 2'31''4
2. Milenina Lidia (SZ) 2'32''1
3. Thomas Kathy (ZDA) 2'34''5
4. Dockerill Sylvia (Kan.) 2'37''4
5. Greca Ewa (Pol.) 2'40''5
6. Medvedeva Larisa (SZ) 2'41''
7. Galle Carla (Bel.) 2'41''9

100 m hrbtno ženske:
1. Hall Kaje (ZDA) 1'07''3
2. Skrifcars Lynn (ZDA) 1'11''
3. Komarova Ljubova (SZ) 1'01''4
4. Pilič Gordana (Jug.) 1'12''3
5. Franklin Janet (VB) 1'13''4
6. Borie Francoise (Fra.) 1'03''4
7. Cazalet Shirley (Kan.) 1'13''8
8. Person Denise (VB) 1'06''

100 m prsno moški:
1. Pankin Nikolaj (SZ) 1'07''1
2. Taguči Nobutaka (Jap.) 1'07''5
3. Dirkesen Mike (ZDA) 1'08''6
4. Kosta Ladislav (Rom.) 1'09''9
5. Shilling Dave (ZDA) 1'10''1
6. Marčukov Igor (SZ) 1'10''2
7. Kurbanovič Slavko (Jug.) 1'10''9
8. Gurin Roman (Pol.) 1'12''

400 m prosto moški:
1. Strend Andy (ZDA) 4'12''1
2. Genter Steve (ZDA) 4'13''6
3. Bure Vladimir (SZ) 4'17''9
4. Wojtakajtis W. (Pol.) 4'23''1
5. Alami Juan (Meh.) 4'23''5
6. Strauss Roberto (Meh.) 4'24''6
7. Kirschke Holger (Nem.) 4'27''0
8. Anabaiev Ahmed (SZ) 4'33''1

Štafeta 4x100 m prosto ženske:
1. ZDA 4'09''5
2. — Jugoslavija 4'20''2
3. V. Britanija 4'21''6
4. Kanada 4'22''3
5. Francija 4'29''9

4x100 m mešano moški:
1. ZDA 3'59''9
2. Sovjetska zveza 4'03''9
3. Japonska 4'05''8
4. Italija 4'14''
5. Velika Britanija 4'15''3
6. Brazilija 4'15''5
7. Avstrija 4'18''
8. Francija 4'18''7

Skoki v vodo

Klaus Dibiasi tudi v drugi disciplini ni razočaral svojih navijačev. Pred dva tisoč gledalci je osvojil zlato medaljo tudi v skokih z desetmetrskega stolpa. Med ženskami je na trimetrski deski ameriška dvojica Potter - Adair pobrala obe medalji in to z velikim naskokom.

Rezultati:

10-metrski stolp — moški:
1. Klaus Dibiasi (It.) 485,73
2. Jim Henry (ZDA) 450,31
3. Jakub Punchow (Pol.) 425,57
4. Dik Rydze (ZDA) 418,05
5. Sergei Stukušin (SZ) 404,10
6. Hoseluis Ponce (Kub.) 400,68

3-metrska deska — ženske:
1. Potter Cindy (ZDA) 411,54
2. Adair Jerrie (ZDA) 397,71
3. Wierniuk Elzbieta (Pol.) 375,54
4. Viročkina Natasvju (SZ) 365,85
5. Rollo Kathy (Kan.) 353,70
6. Rossi Bruna (It.) 338,28
7. Krajnow Regina (Pol.) 336,36
8. Masetti Verena (It.) 326,19

Vaterpolo

Nizozemska — Švedska 2:1
Sovjetska zveza — Madžarska 5:1
Romunija — Belgija 13:0
Bolgarija — Velika Britanija 7:3

Odbojka

Moški:
Tunizija — Kongo Kinšasa 3:0
Kanada — Indija 3:1
Italija — Grčija 3:0
Japonska — Belgija 3:0

Ženske:
Bolgarija — Romunija 3:1
Italija — Nizozemska 3:0
Japonska — Kanada 3:0
Sovjetska zveza — Romunija 3:2

Sabljanje

Italijan Maffei je osvojil odlično drugo mesto za Sovjetom Sidijakom. Končna lestvica v sablji za posameznike je namreč naslednja:
1. Viktor Sidijak (SZ) 4
2. Michele Maffei (It.) 4
3. Vladimir Nazlinov (SZ) 3
4. Joseph Nowara (Pol.) 3
5. Zygmund Kawecki (Pol.) 1
6. Mario Tullio Montano (It.) 0

ODBOJKA — SINOČI V BAZOVICI

Dež prekinil turnir Zarje

Zaradi slabega vremena so včeraj odpadla vsa srečanja, ki so bila na sporedu za turnir Zarje. Odigrali jih bodo danes ob 10. uri v Bazovici. Na sliki vidimo prizor s tekme Bor — Zarja

TENIS

Finale Davisovega pokala

ZDA-Z. Nemčija 2:0

CLEVELAND, 29. — V oblačnem in soparnem vremenu si je ekipa ZDA priborila proti Zahodni Nemčiji vodstvo z 2:0 po prvem dnevu mednarodnega teniškega finalnega tekmovanja za Davisov pokal v Clevelandu.

V prvem srečanju posameznikov je Amerikanec Arthur Ashe premagal Nemca Wilhelma Bungerta s 6:2, 10:8, 6:2, v drugem pa je Clif Richey odpravil Christiana Kuhnekeja s 6:3, 6:4 in 6:2.

Po teh dveh srečanjih lahko rečemo, da imajo Amerikanci končno zmago praktično že v žepu. V preostalih treh dvobojih jim zadostuje le še ena točka, in skoraj nemogoče je, da bi je ne osvojili.

Pismo uredništvu

Prejeli smo s prošnjo za objavo:

V času moje odsotnosti in odsotnosti večine odbornikov Sportnega združenja Bor zaradi dopustov ali službenih obveznosti, je Vaš dnevnik, dne 18. avgusta t.l., v rubriki «Pisma uredništvu» objavil dopis, ki se nanaša na aktivnost našega združenja. Sodim, da moram podpisnikom tega dopisa, in še posebno naši javnosti, dati glede tega določena pojasnila.

Zato obveščam, da se bo odbor ŠZ Bor redno in polnoštevilno sestal v ponedeljek, 7. septembra, in bo ob tej priliki, med ostalim, imel na dnevnem redu tudi omenjeni dopis, na katerega bo dal primeren odgovor, katerega bomo poslali tudi Vašemu dnevniku s prošnjo za objavo.

Predsednik Bora
DUŠAN KOŠUTA